Buket Arbatlı

Erkeklere Her Şey Anlatılmaz*

4. BASKI

*SEL

ERKEKLERE HER ŞEY ANLATILMAZ*

BUKET ARBATLI, 1966 yılında Burdur'da doğdu. Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi'ni bitirdikten sonra Okmeydanı Hastanesi'nde Radyasyon Onkolojisi uzmanlığı eğitimini tamamladı. Uluslararası ilaç firmalarında yöneticilik ve genel müdürlük yaptı. Öyküleri *Notos, Öykü Gazetesi, Sözcükler* dergilerinde ve *Oggito* websitesinde yayımlanan Arbatlı'nın ikinci öykü kitabı *Korkunun Kıyılarında* da 2025 yılında yayınevimiz tarafından yayınlanmıştır.

*SEL YAYINCILIK / ÖYKÜ

*SEL YAYINCILIK
Kuloğlu Mahallesi, Turnacıbaşı Caddesi,
No: 17, Beyoğlu – İstanbul
Tel: (0212) 516 96 85

http://www.selyayincilik.com
e-posta: halklailiskiler@selyayincilik.com

SATIŞ - DAĞITIM:
Yeşilce Mah. Değirmen Sk. No: 6
Kağıthane – İstanbul
e-posta: siparis@selyayincilik.com
Tel: (0212) 522 96 72 Faks: (0212) 516 97 26

*SEL YAYINCILIK: 1026
ISBN: 978-605-772-834-0

ERKEKLERE HER ŞEY ANLATILMAZ
Buket Arbatlı
Öykü

© Buket Arbatlı, 2020
© SEL Yayıncılık, 2020

Genel yayın yönetmeni: Bilge Sancı
Editör: Zarife Biliz
Kapak tasarımı: Aslı Sezer
Sayfa tasarımı: İklime Yılmaz

1. Baskı: Mart 2020
4. Baskı: Ekim 2025

Baskı ve Cilt: Yaylacık Matbaası
Fatih Sanayi Sitesi, 12/197-203
Topkapı-İstanbul, 567 80 03

Sertifika No: 44865

Buket Arbatlı

Erkeklere Her Şey Anlatılmaz

Öykü

İÇİNDEKİLER

Eskisi Gibi Olabilecek miyiz Madam? 7

Yalnızlık Öldürür 15

Yeryüzü İnsanları 23

Kumrular 33

Şiir Neyi İyileştirir? 39

Samuray Atına Binip Gittiğinde 47

Erkeklere Her Şey Anlatılmaz 53

Remzi Bey'i Evlendirmek 61

Aile Sofrası 67

Ağaçların Dili 71

Bakire Meryem'in Bahçesi 79

Elimi Tut 89

Hayat Burada Bir Kalp Gibi Atar 97

Beautiful Tango 109

Satılık Ev 115

Abdullah Aşçı'yı Aramak 123

Eskisi Gibi Olabilecek miyiz Madam?

Balkonumuz bire iki metre, yuvarlak bir masa ve iki sandalye zor sığıyor. Çiçek konusunu ne zaman açsam Korhan, çok istiyorsan alt kata geçelim, bahçesi var, diyor. Alt daireler karanlık ve daha küçük, beni kızdırmak için böyle söylediğini biliyorum. Dalga geçmesine aldırmadım, Mısır Çarşısı'ndan bir saksı sardunya ile ortanca aldım, bir de adını bilmediğim bir bitki. Çarşıdan eve gelinceye dek, ufacık balkona bir de bunları sıkıştırıyorsun, diye söylendi. Çiçekleri balkondaki masaya bıraktığı gibi çıktı. Şirkettekilerle akşam yemeği yiyecekmiş.

Balkondaki sandalyeye oturdum. Hava artık daha geç kararıyor, günler uzadı. Birinci katta oturuyoruz ama kot farkı nedeniyle alt sokaktaki evlerin son katlarıyla aynı hizadayız. Apartmanın bahçesi büyük değil ama duvar boyunca uzanan güller, beton adanın ortasında tüylü pembe çiçekler açan ağaç, köşedeki uzun palmiye insanı şaşırtıyor. Bahçeyi görür görmez, küçük ve eski olduğu halde evi tutmaya karar vermiştik. Taşındığımız gün kapıcı, "Apartmanda tek Müslüman biziz abi," diye fısıldamıştı Korhan'a. Şehla gözünün teki merdivenlerden her an inebilecek gayrimüslim ev sahibini kollar gibiydi. Korhan'la birbirimize bakmıştık. Kapıcı apartmanın "kafirlerinden" daha güvenilmez görünüyordu.

Zaman Apartmanı devasa bir bina. Kurtuluş'un Osmanbey'e yakın tarafında oluşu burada oturanlar için övünç kaynağı. Apartmanın birçok dairesinde ev sahibinin çocukları yaşıyor. Kiracıların en yenisinin bile çocukları burada büyümüş, hatta

evlenip gitmişler. Biz taşınalı beş yıl oldu. Ailedeniz artık, ilk günlerdeki ilgi yok. Ama şimdi bebeğimiz olacak, ev sahibi bile heyecanlandı, kocaman eliyle başımı okşadı. Doğuma az kaldı, aylardan nisan ve devamlı yağmur yağıyor. Geceleri yatakta dönüp durduğumdan Korhan bir süredir misafir odasında yatıyor.

Ben böyle balkonda otururken hava kararda, bahçenin küçük lambası yandı. Yere düşen sarı ışık hüzün verici. Yaz gelmeden alttaki boş daireye birileri taşınsa ne iyi olur!

Caddeye bakan küçük odayı şeker rengi mobilyalarla doldurduğumuz, ayıcıklı perdeler astığımız gün kapıcı evin önündeki park demirlerini kaldırdı, apartmanın önüne büyükçe bir kamyonet yanaştı, arkasından da mavi bir araba. Arabanın camından dalga dalga sarı saçlar görünüyor. Alt kata Madam Ani taşınıyor diye fısıldadı kapıcı. Korhan, bahçeye döşenen suni çimi, üzerine konan şezlong ve şemsiyeyi görünce, "Vay vay," dedi, "sefa ehli biri geliyor anlaşılan." Şemsiyenin kollarından birine rengârenk kadife bir papağan kondurdular. Balkon demirinden eğildim, yerleştirilen eşyaları silen kadına, "Bir şeye ihtiyacınız varsa çekinmeyin," dedim. Temizlikçi kadın gülümseyerek başını salladı. Taşınmak zor, biliyorum, onlara çay ve kraker gönderdim. Çaydanlık ve tabakla geri dönen kapıcı, "Abla bunlara bulaşmaya gelmez. Kadın dost hayatı yaşıyor," dedi.

Dost hayatı yaşayan Madam Ani, Korhan'ın yeni eğlencesi. Sabah akşam onunla ilgili hikâyeler uyduruyor. Bir sahnede, kadın kanepede, üzerinde saten sabahlık ve tüylü terliklerle uzanıp çay içiyor. Yanındaki sehpada yanan bir sigara. Evde iç gıcıklayıcı bir koku bırakan Gitanes. Zira Madam'ın sesini duymuş, boru gibiymiş, sigara içtiği kesin. Bir başkasında, yatak odasının kırmızı ışığında, tuvalet masasında oturmuş, dalgın dalgın saçlarını tarıyor. Kocam hevesle havanın ısınması

Madam Ani'yi kara gözlükleri, kocaman şapkasıyla şezlonga uzanmış görmeyi bekliyor. Aylardır doğru düzgün sevişemediğimizden bu hali, diye düşünüyordum. Meğer apartman Madam'la çalkalanıyormuş.

İskambil gecesinde herkes eteğindekileri döktü. Madam Ani ev sahibimizin eski aftosu olabilirdi. "Afto da ne?" diye sordu Korhan. Kaçın kurası komşular bıyık altından güldü. Ev sahibinin çocukları kadının taşınmasına karşı çıkmış, karısı hâlâ dargınmış. Hikâyenin doğrusu, ev sahibi bir arkadaşının ricasını kıramamış. Yoksa her kiracıdan neredeyse temiz kâğıdı istemeye kalkan Mösyö öyle bir kadına nasıl ev kiralasın, değil mi? Kadınlar hep bir ağızdan konuşuyor. Ani denen kadın bahçeyi o kadar süsleyeceğine eve biraz baksa ya, evi pislik götürüyormuş, kapıcının suratına kapıyı çat diye kapadığına göre utanıyor besbelli, Allah korusun, apartmanı fare basacak. Bebek odasında dolaşan fare görüntüsü içimi bulandırıyor. Altı numarada oturan sadekâr kahvesinden bir yudum aldıktan sonra, kadının endamını gördünüz mü, diye soruyor. Sanırsın on yedisinde genç kız. Ama ya yüzünü görünce diye tamamlıyor karısı. Sabah akşam o konuşuldu bir müddet. Her yeni gelen zamanla soluyordu. Madam mesafesini korudu, dilimizden silindi.

O geceden birkaç gün sonra balkonda oturmuş, bahçeyi seyrediyordum. Hava kararmak üzereydi. Papağanın rüzgârda tek başına sallanışına baktım, hüzünlendirdi beni. Yaz renklerine sahip, birazdan yana doğru iki adım atacağını sanıyor insan ama düğme gözlerinde bir şeyler var. Bahçeyi bu kadar süsleyip oraya pek az çıkan sahibinin ruh halini yansıtır gibi. Simba bahçe duvarına uzanmış, tek gözüyle papağanı kesiyor. Boğazımda bir şey düğümlendi. Bebek doğunca Simba'yı Korhan'ın ablasına vereceğiz. Son karar bu. Ona her bakışımda gözlerim doluyor. Bahçe zeminine kırmızı bir kare düştü. Madam yatak odasının ışığını yaktı. Kahveye çağırsam gelir mi? Kimseye gitmiyor, biliyorum. Ah bu müdanasız ve yalnız hali!

Madam'ın yüzünü yakından görüşüm hiç de iyi bir vesileyle olmadı. İnsanı yumuşacık saran bir ikindiydi. Sardunyanın saksısını değiştirmeye karar verdim. Serada toprağa ilacı basıyorlar. Bir iki hafta sonra çiçekler boynunu büküyor. Korhan, "Bekle beni, koca karnınla uğraşma," dedi ama bir saat, iki saat derken geldiği yok. Kızım kendi işini kendin yap, dedim. Masanın üstüne gazete yaydım, üstüne saksıyı, toprağı koydum. Koyu kırmızı çiçekler öyle güzeller ki. Toprakla saksının arasını bıçakla rahatlattım. Aynı hatta birkaç kez gidip geldim. Olmuştur artık deyip ters çevirdim saksıyı, beklediğimden ağır. Salladım salladım, dibi sırf kök olmuş, saksıyı bırakmıyor. Kökleri kırmaktan korkuyorum bir yandan. Nasıl oldu anlamadım, çiçek dibinde yapışık toprağıyla saksıdan kayıp bahçeye düştü. Aşağıya baktığımda yüreğim ağzıma geldi. Sardunya, kırmızı çiçekleriyle masanın üzerine, Madam'ın sofrasına yayılmış. Küçük bir öbek ortadaki vazonun ağzında yığılı, mezelerin üstü toprak. Bahçeye doğru dürüst çıkmayan Madam o gün masayı dört başı mamur bezemiş. Gürültüye mi, üst kattan ne yağıyor diye bakmaya mı dışarı çıktı, bilmiyorum, Madam masanın yanında dikiliyor. Göz göze geldik. Yüzüm nasıl yanıyor, karnımdaki bebeğin kalp atışlarını hissediyorum. Bana bakışı bir saniye sürdü, sonra masaya bakakaldı. Yardımcı kız içeriden gelip bir çığlık attı..

"Çok özür dilerim, çok, saksı elimden fırlayıverdi inanın. Şarküteriden ne isterseniz hemen ısmarlayayım," dedim.

"Rica ederim, gerek yok. Ayarlarız bir şeyler," diye mırıldandı Madam.

"Olmaz," diye bağırdım. Bir koşu içeri gittim. Şarküteride ne kadar soğuk meze varsa ısmarladım. Yiyecekler geldiğinde servis tabaklarını alıp güç bela aşağıya indim. Madam'ın masaya bakışı gözümün önünden gitmiyor. Merdivende orta yaşlı bir adam, daha önce de birkaç kez görmüştüm, elimdeki torbaları, tabakları aldı. Madam'ın zilini çaldık. Kapının açılmasını

beklerken biraz önceki marifetimi anlattım. Gülümsedi, "Ani yıkılmıştır," dedi. Her an ağlayabilirdim. Kapı açıldı. Kapının ışığında Madam kırmızı ipek gömleği, siyah topuklu terlikleriyle bir diva. Gülümsedi.

"Yavrum, gerek yok bu telaşlara, rica ederim, üzmeyin kendinizi," dedi. Saçlarını yana alıp adama döndü. "Hoşgeldin canım."

Beni geri götürme derdinden kurtarmak için tabakları almış Madam, yoksa evde gereğinden fazla varmış. Adam içeri girerken zarif bir gülümsemeyle söyledi bunları. İçeri davet etmedi ama. Tırabzana tutunarak merdivenleri çıktım. Hava kararmış. Korhan hâlâ ortalarda yok. Işığı açmadan aşağıya baktım. Masa temizlenmiş, üstüne götürdüğüm mezeler konmuş. Küçük mangal bahçeye hoş bir kızıllık ve koku salıyor. Kız rakı, su ve buz getirdi. Yavaşça geriye çekildim. Yaşadığım heyecan bende iştah bırakmadı. İçine limon dilimleri doldurduğum sürahiyi masaya koydum. Şişmiş ayak bileklerimi tabureye uzattım.

Aşağıdan ağır bir müzik yayılıyor. Buzların tıkırtısı duyuluyor, ne zamandır içki içmiyorum, doğurduğum gece içeceğim yeminle. Limonlu suyumdan bir yudum aldım. Sesler dağılıyor, bana gelinceye dek sözcükler harflere dönüşüyor. Davet etselerdi anlatacak ne çok şeyim vardı. Soracak sorum da. Kaç yıldır beraberler, nasıl başladı bu ilişki, beyefendi karısından ayrılmayı hiç düşünmedi mi, ailesi ne kadar zamandır bilmiyormuş gibi yapıyor? Madam'ın oğlu varmış. Kapıcı söyledi. O ses çıkarmaz mı bu duruma? Yaşadığımız yer malum. Herkesin diline düşersin. Ama sormazdım elbette. O zaman ben anlatırdım. Korhan neden eve hep geç geliyor? Şirkette işler eskiden, yani ben hamile kalmadan önce mesai saatinde bitmez miydi? Sonra bu sazlı sözlü cuma yemekleri. Belim ağrımasa beni de götürürmüş ama rahat edemezmişim. Nereden çıktı tüm bunlar? Yemek dönüşünde beni televizyondaki aptal filmleri ağlayarak izlerken buluyor, gülüyor. Başımdan öpüyor, sigara kokusu midemi bulandırıyor.

Davet etmediler. Madam'ın boğuk sesini duyuyorum ara ara. Akşam yemeği saati çoktan geçti. Kulağım koridordaki telefonda. Her an çalabilir, Korhan arar, yarınki duruşmalara yetişecek dosyalardan bahseder, geç geleceğini söyler.

Aşağıdaki müzik sustu. Buzlar tekrar tıkırdadı. Simba bahçe duvarından bir gölge gibi geçti. Ayakucumda durup baktı, evden gönderileceğini hissediyor, biliyorum, gözlerini kısıp bakıyor bana, bir haine. Tabureye sıçrayıp ayak parmaklarımı yaladı. Uzanıp sırtını okşamak istiyorum, olmuyor. O da karnıma çıkamayacağını biliyor. Yere atlayıp salınarak gitti. Aşağıdan Madam'ın sesi geldi.

"Dayanamıyorum artık buna."

"Ani, yavrum, nereden çıktı bu?"

Gecenin sesleri durmuş, konuşulanlar anlaşılıyor artık. Yutkundum.

"Bunca sene her şey yarım."

Tabağın kenarına vurulan çatalın sesi geldi bir süre, tık tık tık. Madam cevapsız kaldı.

Masasını rezil ettiğim o geceden sonra Madam'ı görme fırsatım olmadı. Bebek beklenenden önce geldi. Hazırız sanıyorduk, değilmişiz. Doğdu ve dünyamızı cehennemle cennet arasında gidip gelen bir salıncağa dönüştürdü. Simba hâlâ bizde, götürmeye fırsat olmadı, günlerdir dolabın üstünde. Bebeğin çığlıklarından korkuyor. Annelik, içimde her an ters bir şey olacak kaygısı kılığında. Sanki hayati öneme sahip bir şeyi yapmayı unutmuşum, aniden hatırlıyorum ve artık çok geç. Yanımda uyuyan bebeğime bakıyorum, o kadar güzel ki! Ama biliyorum, birden gözlerini açacak ve saatlerce ağlayacak. Bu ailede çocuk isteyen bendim, yine de gözlerimden yaşlar dökülüyor.

Ekim sonu bebeğin gaz sancıları bitti, tepesinde dönen mavi kayıkların altında, tombul ve mutlu uyuyor. Balkondaki çiçeklere soğuktan korumak için naylon giydirirken Madam

geldi aklıma. Ne yapıyordu sahi? Bebekle boğuşurken onu unutmuştum. Suni çim duruyor ama öteki eşyalarla papağan kaldırılmış. Kapıcının zilini çaldım, hemen geldi.

"Madam adada yazlıkta mı? Epeydir görmedim onu."

"O para onda ne arasın abla?"

Kapıcının anlattığına göre Madam'ın ortalarda görünmeyen oğlu gelmiş, eve yerleşmiş. Annesinin sevgilisini eve sokmuyormuş. Adamcağız gizlice gelmeye kalkınca oğlan evini basmış, seni de paranı da istemiyoruz, diye olay çıkarmış. Ee tabii, olay ayyuka çıkınca bunca yılın ilişkisi bitmiş. Anlattıklarının heyecanıyla kapıcının şehla gözü neredeyse içeri kaçacak. Sol omzumuzda durup Tanrı'ya günahlarımızı fısıldayan melek sanki. Malum, Madam'ın başka geliri yok. Oğlanın da beş kuruşu. Bakkala, markete borç yığılmış, hizmetçi kızın parasını denkleştirememişler. Bu yaştan sonra ütü mü yapacağım, diye bağırmış Madam. Bunlar yetmiyormuş gibi, oğlan alt sokaktaki meyhanede kumar oynatıyor diye duymuş kapıcı, günahı söyleyenlerin boynuna. "Mösyö duymasın, evden atar onları maazallah," diye fısıldadı son söz olarak. Ev sahibi metreslik durumuna ses çıkarmıyor ama kumara eyvallahı yok demek.

Aşağıya indim. Zili çalmadım, kapıyı tıklattım. İçeriden ses gelmiyor, geri döndüm. Merdivendeyken açıldı kapı. Madam siyah sabahlığıyla, beyazı çıkmış saçlarını tepesinde toplamış. Ufak topuzu şaşırttı beni, o kadar saç nereye gitmiş? Daha da zayıflamış sanki. Arkadan gelen ışıkta öyle kırılgan görünüyor ki!

"Kahveye gelmez misiniz, Madam? Bebeği de görürsünüz."

Ensesini tuttu. İnce bileği, parmakları şeffaf beyaz. İçeriden ağır bir koku geliyor; sigara, içki ve havasızlık. Elini cebine sokup yumruk yaptı.

"Bu halde çıkmayayım. Bir daha ki sefere, mersi, yavrum," dedi.

Oysa ona anlatacak ne çok şeyim var hâlâ. Simba artık yanımızda değil, onu görmeye gittiğimde yanıma gelmiyor. Korhan bebeği kucağına alamıyor, kırılacak gibi geliyormuş.

Bebeğin dişi çıktı, mememi ısırdığı için emzirmeyi bıraktım. Yavaş yavaş iş arasam iyi olacak. Tabii bir de bakıcı. Korhan'la sevişmeyeli nerdeyse bir yıl oldu. Vücudum sanki bana ait değil, böyle şevleri unuttu. Gelseydi bunları konuşabilirdik. Belki de sorabilirdim artık. Sevgilinizi özlüyor musunuz, size geri dönecek mi? Biz eskisi gibi olabilecek miyiz, Madam?

Yalnızlık Öldürür

Nihan şöminenin üstündeki saate baktı. Henüz üç, en az bir saati var. Odayı kendisi ayırtmasına rağmen süit olduğunun şimdi farkına varıyor. Ah, bu bilinçaltı denen bilinmeyen topraklar; onun marifeti. Tabii, otel odası süit olunca evdeymiş gibi hissedecek. Meslektaşları ne derse desin, bilinç ve altıyla uğraşmakla geçen onca yıldan sonra Nihan iki odayı birbirine bağlayan kapıda durmuş etrafına bakarken, beynin yaramaz çocuğunun kendisinden habersiz bu odayı seçtiğini düşünüyor. Yine de gördüklerinden memnun. Şöminenin karşısındaki beyaz üzerine kahverengi çizgili koltuklar, ortadaki ince ayaklı sehpa, uzun pencerelerin arasına yerleştirilmiş divan incelikli bir sadeliğe sahip. Zevkine uygun. Zira bayağılıktan ölesiye korkar.

Arka bölüm daha geniş. Çift kişilik yatağın üstünde kırmızı-mavi tonların patladığı bir tablo asılı. Banyo, yatağın bulunduğu bölümden şeffaf cam duvarla ayrılmış. Küvet, klozet ve lavabo görünüyor. İlk defa tanışacağı adamı tuvalette görme düşüncesi Belgin'le geçen yaz yaptığı konuşmayı hatırlatıyor.

"Tanımadığım bir adamı çıplak görmek istemem," deyince, "Aynı adamı görmekten bıkmadın bunca yıl," diye kızmıştı Belgin.

Sıcak, nemli bir geceydi. Otelin terasında ara sıra onlara bakan üç adamdan başka kimse yoktu. Cem, klima altında güzel bir uyku çekmeye gitmişti. Uzaklardan yüksek tempolu bir müzik geliyordu.

"Bir insana takılıp kalıyor, onu ve kendimizi boğuyoruz. Sartre ve Beauvoir gibi olabilsek, tamamen özgür," diye devam etmişti Belgin. "Gerçi o ilişkide kaybedenin Beauvoir olduğunu söylerler. İlişkide özne erkektir ne de olsa, değil mi?.. Önemli olan onun istekleridir. Hatırla, sen hastalıkla boğuşurken Cem ne dedi?"

Seni ihtiyaçlarımla yormak istemiyorum canım, demişti. Nihan evin en güzel ışık alan odasında, yatağında yatıyordu. Pencereden koyu yeşilin içine serpiştirilmiş kırmızı çatılar, uzun saat kulesinin arkasında Karadeniz'in köpüklü mavisi görünüyordu. Tedavinin zor kısmının bittiği, sabırla iyileşmeyi beklediği o sürüngen dönem. Işık, Cem'in arkasından geliyor, yüzünü karanlıkta bırakıyordu. Kocası tamamen dürüst olmanın gururunu taşıyan sesiyle, yumuşak bir kararlılıkla konuşuyordu. Nihan cümlenin sonunu duymak istemediğini gösteren bir el işareti yapmıştı. Cem sözünün kesilmesine hayretle bakakalmıştı.

Nihan bu konuşmayı Belgin'e asla anlatmazdı. Ama Cem koşa koşa ona gitmiş, yaptığını böbürlenerek anlatmıştı. O da bir Sartre olmak istemişti belki. Ondan ne farkı vardı? Yazdığı iki kitap, onca makale, davet edildiği çok sayıda açık oturum, binlerce twitter takipçisiyle... Sonra karısının hastalığıyla geçen koca iki yılda hiç ağzını açıp şikâyet etmiş miydi? Hayır, ama Nihan ne yapmıştı peki? Koskoca profesöre sus işareti.

Kocasıyla yaptıkları o konuşmadan beri ayrı odalarda uyuyorlardı. Sanki bir zamanlar tutkuyla sevişmemişler gibi. İki uzun yıl ve önlerinde uzanan bir ömür. Belgin için, ayrıl bu adamdan, demek kolay. Ama Nihan biliyor. Yalnızken evdeki her eşyanın sesi yükselir. Saatler konuşur. Boşluklar büyür. Sonra çiftlerin dünyasından atılmayı göze alacak, tanıştığı her adamı terk ettiğiyle kıyaslayacak. Yok, bunlarla uğraşamayacaktı Nihan.

Belgin, onların artık sevişmediğini, Nihan'ın kendisine bir sevgili bulmayacağını, kocasının aksine ihtiyacını göz ardı edeceğini iyi biliyordu. Onun yerine eskort ajans sitelerini taradı,

fotoğraflardan seçim yaptı. Tüm bunları yaparken bir kere bile Nihan'a sormadı. Her şeyi ayarladığında haber verdi ona. Belirsizlik ahlakı üzerine çalışıyoruz, dedi gülerek. Rastgelenin güzelliği. "Otel seçimini sana bıraktım."

Nihan süitin arka bölümünden çıktı. Uzun adımlarla gidip pencereyi açtı. Burada tanımadığı bir adamı beklediğine, birazdan onunla sevişeceğine hâlâ inanamıyordu. Otelin önünden akan nehrin yer yer köprülerle kesilen ışıltısı gözünü kamaştırdı. Koltuklardan birini pencerenin önüne çekip sigara yaktı. Elinin titremesini kesecek en iyi şey bir içki. Mini bardaki viski güzel değil ama işe yarar. Adam geldiğinde onu sarhoş bulursa? Nihan için gelenin adı yok, onu adam diye çağırmak istiyor. Kadehteki buzda çatlaklar ince, kırık kırık. Camdan gelen ışığa tuttu kadehi. Elinin titremesi kesilmiş, iyi. Viskinin tadından çok, rengi ve kokusu güzel. Sonrası fazla sert. Aslında adamın bir adı var, Cesar. İsmi yeter, demişti Belgin. Cesar.

Tanımadığı, tanımayacağı bir adamla yatma fikri ona hayatının hiçbir döneminde yakın gelmedi. Güzel sözler, çiçekler, hoş kokular ve güçlü duygularla kuşatılmamış saf seksi yaşamaya hazır hissetmiyor bir türlü. İçgüdülerin emrinde, başka şeylerin desteğine ihtiyaç duymayan, hayatı çoğaltmak için binlerce yıldır yapılan türde bir seks. Duyduğu rahatsızlık belki de korkudan. Tabiatın senden daha fazla güç bahşettiği cinsen savunmasız halinle teslim olmaktan kaçın. Bu komut kız çocuğuna anneden genlerle aktarılıyor olmalı. Ajans en güvenli hizmeti sunduğunu söylese de biraz daha içmek en iyisi.

Oda servisi menüsünde birbirinden afili kokteyl isimleri sıralanmış. *Mojito. Kozmopolitan. Sex on the Beach.* Daha ilginci *Sex on the Floor.* Bundan içmeli. Yatak varken niye yerde yaparsın? Gençken düşünmez insan. Ajans son dakikada buluşma saatini değiştirdi. Cesar'ın programı uymuyormuş. Böyle bir adamın günü nasıl geçer? Hayalinde canlanmıyor. Nihan da aynı şeyi söyleyebilmeyi isterdi. Gün ortasında olmasın lütfen. İkindinin yumuşak ışığına ihtiyacım var, daha genç,

daha güzel görünmeye, diyebilmeyi. Diyemedi. Elinde menü, sol ayak tabanındaki kemik büyümesine baktı. Parayla tutulmuş bir adama bile güzel görünme çabası, acınası bir durum.

İçini çekti. Pencereden gelen rüzgârla perde havalandı. Eylülde Viyana serin. Aşağıdaki caddeden yanında köpeğiyle yaşlı bir kadın geçiyor. Köpek kendini kadının küçük adımlarına uydurmuş. Bir süre pastanenin vitrinine bakıyor, bir şey almadan uzaklaşıyorlar. Her şeyin tadı zamanla kayboluyor. Çiçeklerin, pişirilen yemeklerin, anlatılan derslerin, arkadaşlarla yapılan sohbetlerin, üst üste dizilen ama okunmayan kitapların, yeni ayakkabıların. Hastalarını dinlemediğini fark ediyordu bazen. Hayata, işe, birlikte oldukları insanlara, eşyalara tutkuyla sarılanlara hayret ediyordu. Annesi menopoza girdikten sonra hiç sevişmek istememişti. Nihan ona benzeyecek yavaş yavaş.

Adama hiç konuşmayalım demek istiyor. Çiğ, beklenmedik bir sözcüğün etkisini, adamdan bir anda nasıl tiksineceğini biliyor. Kelimeler ten kokusu kadar önemli. Harfler havada kristalleşip Nihan'ın üstüne düşer, tek tek batar. Neyse ki ikisi de ana dillerinde konuşmayacaklar. Her koşulda yapay.

Kapıdan tok bir ses geldi. İkinci çalışta açtı Nihan. Cesar beklediğinden genç. Buna karşın, yana taranmış saçında beyaz bir hat var. Spor bir ceket ve kot giymiş. Yüzündeki, yanlış kapıyı çalmış olma endişesi Nihan'ı görünce kayboldu. Bütün dişlerini göstererek güldü. Ön iki dişi diğerlerinden uzun, onu genç gösteren bu. Adamın göz kenarlarındaki kırışıklıklar Nihan'ı rahatlattı. İçeri girdi Cesar. Elindeki kâğıt torbadan bir şişe Bellini çıkardı. İçkiyi sehpaya bıraktı.

"Merhaba, ben Cesar, adımı biliyorsun zaten," dedi neşeli bir sesle.

"Merhaba."

Nihan'ın ismini söylemesine gerek yok, bir şey uydurmak da istemiyor.

Adam mini barın üstündeki kadehlere doğru yürüdü. Camların çınlaması odada yankılandı. Yılbaşı kutlaması gibi. Bellini'nin

köpürerek dökülüşü, pembe rengi, gençliğin utangaç öpücüğü, içinde bulundukları duruma hiç uymuyordu. Cesar ince uzun kadehi bir reveransla uzatıp kendininkini hafifçe onun kadehine dokundurdu. Köpükler ardı ardına patlayınca Nihan kendini doğum gününde prenses kıyafeti giymiş küçük bir kız gibi hissetti. Cesar hiç konuşmadan radyoyu açtı, içeriye müzik doldu. Bir radyo varmış demek ki odada. Başka neler bulacaktı acaba? Çekmecelerden birinden bir kelepçe ya da kamçı çıkarırsa... Nihan göğsünde bir ağırlık hissetti.

"*Solitary brother, solitary sister,*" diye şarkıya eşlik etti Cesar. Zarif bir hareketle kendi etrafında döndü. "Yalnızlık öldürür."

"George Michael, 'Killer' değil mi?"

Şaşkınlıkla güldü adam.

"*Salute!*" diye haykırdı. "Erken kaybettik George'u, değil mi? Şarkıda söylediğinin tersine yalnız kalamamaktan öldü o. Etrafını saran şarlatanları kovabilseydi o kadar kokain çekmesine de gerek kalmazdı."

"Tanıştın mı?"

"Londra'da bir partide tanıştırmışlardı ama uçmuştu, beni gördüğünü bile sanmam. Neyse bir saatimiz var, George'la geçirmeyelim istersen."

Oysa içkinin köpükleri gibi uçucu bu sohbet, adamın hafifliği ne hoş. Ayaklarımızı toplayıp beraber şişeyi bitirme fikri sevişmekten daha iyi. Cesar muzip bakışlarla boşalmış kadehi bir soru sorarmış edasıyla salladı. Nihan'dan bir cevap gelmeyince kalktı, kadehini doldurdu, Nihan'ın kadehinin dolu olduğunu görünce yüzünden hafif bir hayal kırıklığı, oldukça iyi maskelenmiş bir can sıkıntısı hızla geçti. Pavyon kadınlarının adamları içirmesini hatırladı Nihan. Gözlerini yumdu. Yüzüne dokunan, çene hattında gelip giden, sonra kulağının arkasında dolaşan parmakları hissetti. Parmaklar ensesinden inip omzuna dokundu. Gözlerini açtı Nihan. Adam ağzından öptü. Nane tadı.

Nihan hızla ayağa kalktı. Koltuktan biraz uzaklaştı. Onun karşısında dururken ellerini birbirine sürttüğünü fark etti.

"Biraz sohbet etsek. Zor böyle aniden," dedi.

"İlkinde zor, görüşmeye devam edince doğallaşır. Arzu edersen tabii."

"Devam mı?"

"Buraya düzenli gelenler var. Belki sen de gelirsin."

Daha yarım saat önce onun hiç konuşmamasını dilediğini unuttu. İçindeki araştırmacı klinisyen uyanmıştı. Bu ele geçmeyecek bir fırsattı aslında, utanmasa çantasından kalem kâğıt çıkarıp not alırdı. Cesar kadehleri tekrar doldurdu, radyoyu kurcaladı. Ceketini çıkarıp koltuklardan birine bıraktı. Gri gözlerini kısarak menüye baktı. Bu hareket Nihan'a çantadaki, mümkün mertebe takmadığı kendi yakın gözlüğünü hatırlattı. Cesar'a döndü.

"Kaç yaşındasın?"

"Profilimde yazıyor."

"Sormak istedim."

"Doktorsun değil mi?"

"Psikolog."

"İnsan gösterdiği yaştadır."

Neden yalan söyleme gereği duymuştu o halde. Sitede belirttiği yaşta değildi belli ki. Ayağına baktı Nihan. Zavallı ruhlar kendilerini beğendirmek için çırpınıyor, tüyleri dökülen kanatlarını saklıyordu. Adam önünde diz çöktü. Çenesini okşadı. İki eliyle yüzünde dairesel hareketler çizdi. Yumuşak hareketlerle boynuna indi. Bağrına basarcasına sarılıp sırtındaki fermuarı açtı. Nihan iç çamaşırlarıyla kalınca Cesar kendi kadehini onun ağzına götürdü.

Tam uyanamadığı bir rüyanın ardından camın ardından gelen su sesini, radyodan dökülen notaları dinleyerek yatıyordu Nihan. Cesar yıkanırken şarkıya eşlik ediyordu. Neşesi Nihan'ın içini acıttı. Kendisini yatakta bırakıp gideceği için üzülsün istedi. Ya da bırakıp gidemesin. Yelkovan acımasızca dönüyordu.

Pencereden görünen silik mavi gökyüzünde biçimsiz bulutlar yavaşça kaydı. Su sesi kesildi. Nihan belindeki dikiş izinde parmakların serin temasını hissetti. Cesar yarım bir kemer gibi uzanan dikiş izini öptü.

"Gidiyorum, doktor," dedi.

Nihan başını hafifçe salladı.

"Memnuniyet formunu unutmazsan sevinirim. Umarım tekrar görüşürüz."

Konuşursa ağlayacağını düşündü Nihan. Adam sesleri beraberinde götürdü. Telefon ısrarla çalsa da yataktan çıkmadı. Cesar'ın onu en son gördüğü halde kaldı.

Yeryüzü İnsanları

Yehova Şahitleri der ki biz Tanrı'nın şahitleriyiz.
Biz de diyoruz ki Yaratılan her şey Tanrı'nın şahididir.

Yehova Şahitleri adına dağıtılan bir bildiriden.

Kapı çalındığında yarı belime dek mutfak tezgâhının altındaki dolaba girmiş, nice zamandır kullanmadığımız tavayı arıyordum. İlker'in koridordaki ayak seslerini duydum, hay aksi, evdeyken kapıyı kendim açmak isterim. Kapıdaki davudi bir sesle konuşuyor.

"Merhaba, biz Yehova Şahitleri adına buradayız. İzin verirseniz dünyanın gidişatı hakkında sizinle konuşmak, fikirlerinizi öğrenmek isteriz."

Bu tuhaf sözleri duyup da elimdekileri aceleyle bırakınca çıkan gürültü abimin cevabını yuttu. Saçımı toparlayıp kapıya koştum ama İlker orta yaşlı adamla bir kızı salona almıştı bile. Misafirler ikili kanepeye eğreti bir şekilde ilişmişti. Kız ellerini dizlerine koymuş, kumral saçları arkadan düşükçe bağlı. Adam insanın gözünün içine bakarak gülümsüyor. Rahatsız edici bakışları var. Sordukları soruya abim ne cevap verdi acaba?

"Defne misafirlerimiz var, çay yapar mısın?"

"Kahvemiz de var," dedim çok oturmasınlar diye.

Şahitler cevap veremeden abim atıldı. "Yok, şimdi çay saati."

Sanki İngiliz. İnadı tutunca ikna etmenin olanaksız olduğunu bildiğimden mutfağa gittim. Aklım salonda kaldı. Kızın sesi

çıkmıyor, onu konu mankeni olarak getirmişler belli ki, adamı yumuşak tonlu konuşması kıyıya vuran dalga sesleri gibi. Çay demledim, salona döndüğümde abimi masanın başındaki sarı dalyelerden birine oturmuş, halının desenlerine bakarken bul dum. Misafirleri unutmuş gibiydi. Orta sehpada *Gözcü Kules* ve *Uyanış* isimli iki dergi duruyordu. İçeri girdiğimde adam konuşmasını kesti. Gülümseyerek bana baktı. Hiç yüz vermedim. Bozuntuya vermeden devam etti.

"Sizi yüce ışıkla tanıştırmak için buradayız."

Bütün bu boş laflar... Yüz ifadem adamın hevesini kırmadı, tersine.

"Yüce affoluşla, Yehova inancıyla. Dergilerimizde öğretimizle alakalı bilgi var, incelerseniz çok seviniriz. Sizi ziyaret etmek, pazar toplantılarımıza davet etmek isteriz."

Benden bir cevap gelmeyince ne diyeceğini bilemeden sustu. Yehovacıların sadece adını duymuştum. Bir de evleri dolaşan uçuk tipler olduğunu biliyordum. Daha çok yabancı ülkelerde rastlayacağınız türden. Müslüman mahallesinde salyangoz satmak, tam da bu. Sessizlik uzayınca bir şeyler söyleme mecburiyeti hissettim.

"Tanrıya inanırım ama dinlerle ilgilenmem." Tamamen saçmaladım. Ama ne diyecektim ki? Elhamdülillah Müslümanım mı? Adamın gözleri parladı.

"Peki, sizce Tanrı bizimle ilgileniyor mu? Özür dilerim, isminiz? Defne Hanım, ne güzel isim! Eğer Tanrı gerçekten bizimle ilgileniyorsa neden bu kadar acı çekilmesine izin veriyor?"

Adamın devamlı gülümseyen suratına, bu sorunun cevabını bilen var mı salak diye bağırsam ne güzel olurdu! Onun yerine bardakları ve şekerliği sehpaya koydum. Kız sakin hareketlerle çayını karıştırdı. Sonra bakışlarını bana çevirdi, yüzündeki Meryem Ana gülümsemesi insanı hipnotize ediyor, insan onunla aynı hareketleri yaparsa sonsuzluk denizinde yüzeceğini sanıyordu.

"Öteki dünyada verilecek cezayla kötülüklerin üstesinden gelinmez, Defne Hanım. Tüm mükâfatlar bu dünyada."

İçim daraldı birden. Bunları başımıza saran İlker, o halde o dinlesin.

"İşim var, kusura bakmayın, izninizle," deyip içeri kaçtım.

Bu kaçış abimin ayaklarını sürüyerek mutfağa gidişini, çay kaşığı seslerini, adamın mırıl mırıl konuşmasını duymama engel olmadı ama hiç değilse doğrudan muhatap değildim. Bunlar hiç konuşmayan abime nasıl dayanıyorlardı acaba? Merakıma yenilerek yanlarına gittiğimde onları sigara dumanına boğulmuş küçük salonumuzda yüzleri buruşmuş halde oturur buldum. Adama helal olsun, hâlâ dergiden kısa bir bölüm okuyayım inadını koruyordu. Fakat abim kül tablasına bastırdığı sigaranın ardından yenisini yakmaya yeltenince adam artık dayanamayarak ayağa fırladı.

"İlker Bey, toplantıya mutlaka bekliyoruz," deyip kıza döndü. "Kalkalım hemşire."

Onlar gittikten sonra da dumanın içinde oturmaya devam ettik. Doktor, İlker'in sigarasına izin verdi ama ilaçlar nedeniyle içki yasak. Abimi iki yıl önce apar topar İstanbul'a getirdiler, bir süre hastanede yattı. Başa geleni kabul etmek kimse için kolay olmadı. Eski İlker'i aradık bir süre. Yavaş yavaş herkes onun bir zamanlar saygın bir piyanist olduğunu unuttu. Sanırım kendisi de.

Ilker eserekli zamanlarında soluğu İstanbul'da alıyor. İlk başlarda bayağı zordu. Ne de olsa yalnızlığa alışmışım, üstelik abim durmaksızın sigara içip televizyon seyrediyor, takıntıları da insanı yoruyor. Ama işsiz olduğum bu dönemde burada olmasından memnunum. Paranoyaları güldürüyor beni.

Şahitlerin bıraktığı dergilere baktım, birinde bir cennet tasviri vardı. Yüzlerinde uhrevi bir mutluluk okunan aileler, aralarında gezinen bir kaplan. Herkes bir arada; aslanın yanında zebra, sanki çocuk dergisi. İlker'in televizyon dışında bir şeylerle ilgilenmesi iyi olur belki de.

"İlker, sen cennet ve cehenneme inanıyor musun?"

"Hayır."

"Neye inanıyorsun peki?"

"Bence akıl yüzbaşı ise inanç albaydır."

"Yani?"

"Allah, beni yarattığını söyleyerek bana karşı üstünlük taslıyor. O Müslüman, cennete gidecek, sen dinsiz, kâfirsin, diyor. Kendime inanıyorum ben."

"Yehovacıları ben yokken içeri almazsın değil mi?"

"Kimleri?"

"Bugün gelenler. Dergi bıraktılar ya."

Abim o adam gibi gülümsedi. Televizyondan başka bir şeyle ilgilenmese daha iyiydi belki de. Tarikatçılar onun uçmuş beynine etki edebilirler mi bilmiyorum ama yine de kaygılıyım.

Yehovacılar bir süre görünmediler. Benimse onları düşünecek vaktim yok, ucundan kıyısından bana uygun ne kadar iş ilanı varsa başvuruyorum, genellikle olumlu bir sonuç çıkmıyor. Annem, istifa etmeden önce iş bulacaktın, kriz var, adam aradıklarına şükret, diyor. İş görüşmelerinden birinde hayatta aldığım en zor kararı sordular.

"Abim anadan üryan sokağa fırladığında zorla hastaneye yatırıp, günlerce uyumasına neden olacak kadar ilaç verilmesini kabul etmek," dedim.

Adamların yüzünün aldığı şekli görünce fark ettim söylediklerimin etkisini. Bir daha çağırmadılar. İş görüşmelerimi anlatmıyorum İlker'e. Dua et, diyorum giderken. Omuzlarını silkiyor. Hastalanmadan önce onunla ayda bir kez anca konuşurduk. O da turnede değilse. Turnede olmadığı zaman da ya provası olurdu ya da derslere koşardı. Etrafında sürekli birileri olur, telefonda benimle konuşurken bile onlara laf yetiştirirdi. Biliyorsun onun yoğunluğunu, derdi annem, bir de sen çıkma. Ne de olsa annemin gözünde altı üstü bir banka memuruydum. Abimse ailenin ünlü ve başarılı evladı. Onunla beni yakınlaştıranın hastalık olması ne tuhaf!

Akşam yemeği yerken abimin kolundaki saate gözüm takıldı birden.

"İlker yeni mi bu saat?"

"Annem para gönderdi."

İlker'in bu aralar tutkusu saat. Daha doğrusu, Bakırköy Meydanı'ndaki zencilerden çakma saat almak. Benden çekinmese her gün bir tane alır. Kafayı neden saatlere taktığını bilmiyorum.

"Kaç liraya aldın?"

"Beş yüz lira. Ama güzel değil mi?"

"Beş yüz mü? Yirmi lira bile etmez. Bu parayla doğalgaz faturasını öderdik."

Öfkeden sesim titriyor. Doğalgaz faturasını düşündüğümüzden camları açmıyor, onun sigarası yüzünden resmen bir gaz odasında yaşıyoruz. Beş yüz lira. Ailemizin tabu kelimesini kaçırdım ağzımdan. "İlker deli misin sen?"

"Yarın geri vereyim. Bugün taktım, yeter," dedi.

Anneme mesaj atıp, bir daha parayı benim hesabıma gönder, dedim. Dişlerimi sıktım, gözlerimin dolmasına engel olamadım. İçimde onlarca sözcük birikiyor, boğazımda yükseliyordu.

İlker içimden geçenlerden habersiz tabakları toplamaya koyuldu. Hepsini lavabonun içine yığıp üstüne bulaşık deterjanı döktü. Saatlerden sonra diğer tutkusu bulaşık yıkamak. Lavaboya eğilmiş sırtı, bana sahnedeki halini hatırlattı. Gözlerimi kapadım. İlker siyah smokiniyle sahnede. Üstüne düşen ışık onu ve piyanoyu aydınlatıyor. Dinleyicileri selamlıyor, alkışlar, alkışlar. Smokinin kuyruğunu arkaya atıp piyanonun önündeki tabureye oturuyor. Sol eliyle sahnenin karanlık tarafına buyurun işareti yapıyor. Müziğe bilmediğimiz, duyamadığımız sözlerle eşlik ediyor, parmakları tuşların üzerinde uçuyor. Annemin kemikli küçük eli parmaklarımı sıkıyor. "Allah nazarlardan korusun!" diyor gözleri parlayarak. Ama korumuyor işte! Korumuyor!

İlker bulaşık yıkarken, sanki ikimizin de bildiği çok olağan bir şeyden bahseder gibi, Yehovacıların haftada iki gün bizi ziyarete geldiğini söylüyor. Yani boşuna sevinmişim, onlardan

kurtulduğumuz falan yokmuş. Ama onu ne sigara içmekten vazgeçirebildiler ne de pazar ayinine katılmaya ikna edebildiler. Bizim evdeki tek başarıları benim dergilerini okumuş olmam galiba. Dergilerden birinin kapağında "Cennet ve Cehennem Yok, Her Şey Dünyada" yazıyor. "Tanrı Bizi Şahit Olarak Seçti." "Hesap gününde yeryüzü eski kusursuz haline dönecek. Yüce Tanrı Şahitleri yaşamaya değer bulup diriltecek."

"Hesap günü diye bir şey var, Defne," diye devam ediyor İlker. Dinlemez, umursamaz görüntüsüne rağmen onların sözleriyle konuşması tedirginlik verici. "Her şey hesaplanıyor, o gün yıldızlar, yerçekimi ne olacak, cennet cehennem, insanların yeryüzünde nasıl duracağı, hepsi."

Tezgâha dayanıp ince uzun parmaklarının tabakları kavrayışını seyrettim. Suyun içinden geçirip yavaşça bulaşıklığa yerleştirmesini. Hareketlerdeki ahenk, gözlerini kapatışı, içindeki müziğe uyum sağlar gibi. Konuşmadan işini bitirmesini izledim, bana dönüp gülümsedi, eğilip selam verecek sandım bir an.

"Bu hafta seninkiler geldi mi," diye sordum sonraki günlerde. Ziyaretlerinin bende yarattığı duygulardan henüz emin değilim.

"Hikmet biraderler mi? Hayır."

"Hikmet mi adamın adı? Hayret; nasıl rahat bırakmışlar seni bu hafta?"

"Onların evimizi ziyaret etmesini seviyorum." Konuşurken yüzüme bakmıyordu.

Nihayet iş buldum, önümüzdeki pazartesi başlayacağım, onca zamandan sonra ilk kez pantolon ütülüyorum. İçeriden sonuna dek açık televizyonun sesi geliyor. Telefon çalıyor, arayan annem ama konuşmuyor hemen. Tiz sesi birden kulağımda patlıyor. Annem konuşmaya hep *nasılsın*'la başlar ama verdiğim cevabı dinlediğini, hatta duyduğunu bile sanmam. Yalnız bir keresinde sorusunu, boktan diye cevaplamıştım, küfrü

duyuyormuş meğer, anlamış oldum. Anne refleksiyle bağırdı: Kızlar küfretmez. Tanımadığım insanlara dair bir sürü şey anlatır, araya girip konuşmazsam bu monoloğa uygun bulduğu süre zarfında devam eder. Konuşmasını, onu görmeye gitmediğim ya da yeterince aramadığım sitemiyle sonlandırır mutlaka. Tüm anneler gibi. Bu sefer sözünü kestim.

"İş buldum, pazartesi başlıyorum. Abimi Antalya'ya çağırsan. O yalnız olunca aklım evde kalacak."

"Bir ay daha kalsın, İstanbul'u seviyor."

"Yağmur, çamur, nesini sevecek anne? Meydandaki zencilerden saat almaktan başka bir şey yaptığı yok. Antalya'da hiç olmazsa piyano var."

"Çalamıyor ki, sonra öfkeleniyor, salonun ortasında duran koca piyano yokmuş gibi davranıyoruz."

"Abime her baktığında, zavallı oğlum, başına neler geldi diye sızlanmasan belki sinirlenmez."

"Sen çektiklerimi nasıl anlayabilirsin ki? Bir altın çocuk büyüt, bir anda enkaza dönüşsün. Herkes acıyor bana, sen hariç."

"Anne, onu demiyorum ki ben."

"Kızım tek eğlencem var, arkadaşlarla haftada bir gün oynadığımız oyun. Kızlar onun konuşmalarından rahatsız oluyor. Herkes mayısta yazlığa gittiğinde gelsin İlker."

Telefonu kapatıp salona gittim. Abimle televizyona baktık bir süre. Dişi aslan antilobu yere yıktı, aile başına toplandı. Kumandayı elinden alıp magazin programını açtım. İlker aynı yüz ifadesiyle seyretmeye devam etti. Kucağındaki kâseden bir avuç çekirdek aldım, kabuklarını aramızdaki kül tablasına atarak yedik bir süre.

"Bu pazar ayine gideceğim," dedi aniden.

Hayretle yüzüne baktım. "Neden? Haftada iki gün ayağına geliyorlar ya."

"Bilgi alışverişi olacak."

"Bilgi alışverişi mi?"

"İnsan bir şey düşündüğü zaman yüzünden anlaşılır, değil mi, işte karşımdaki de bir şey düşünür ve onun da yüzünden anlaşılır, buna bilgi alışverişi denir. Şimdi sıra bende."

İlker'in gözlerinde iki yıldır görmediğim bir dikkat, yoğunluk var. Akıl gidince gözlere bir hafifleme geliyor, bir uçarılık. Bir şeyleri takip etmekten, sorumlu olmaktan kurtuluş belki de. Abimin gözlerine geri dönen kararlılıkla heyecanlandım.

"Ben de geleyim."

Yeşil Tulumba Sokak, No:24, Zuhuratbaba. Şahitlerin adresi. Gotik bir kilise bekliyordum herhalde; devlet dairesini andıran, gri, kimliksiz binayı görünce fena hayal kırıklığına uğradım. Üçüncü kattalar. Önceki gün uğrayıp detaylı tarif etmişler, hatta gelip bizi evden almak için ısrar etmişler. Hikmet birader geleceğimi duyunca çok sevinmiş. İçimi bir sıkıntı bastı, İlker'i çağırmadığı için anneme küfrettim içimden. Öldüğü güne dek ipek çorap giymiş olan babamın yüzünü kızartacak türden bir küfür. Dairenin zilinin yanında beyaz pleksiglas levhada mavi harflerle *Uyanık Kal* yazıyor. Zilin üstünde isim yok. Uzun uzun çalmamıza rağmen açan olmadı. Ne oldu ki bunlara. Polis toplayıp gitmiştir belki. İlker'le birbirimize baktık. Abimin tüm ifadelerin silindiği yüzünde üzüntüye benzer bir gölge belirdi.

"İlker, saat alalım mı? Yeni modeller gelmiştir."

"Paramız yok, öyle dedin ya."

"İşe girdim ama. Gelecek ay olacak nasılsa. Hem ben alınca ucuz olur."

Bakırköy Meydanı her zaman olduğu gibi ana baba günü. Yine de abimin kara derili satıcılarını hemen fark ettik. Bizi görünce alkış tuttular. Kısa boylu olanı abime sarılıp öptü. İsviçre'de bir saatçideymiş gibi saatleri inceledik dikkatle. Rolexler, Omegalar parıldıyor, Mont Blank ve Radolar asil bir zarafet içinde yatıyordu. Pırlantalı Chopard satıcının avcunda bana uzandı. Başımı sallayıp İlker'i işaret ettim. Kadın saati olduğu kesin bir taneyi teknolojik saat yalanıyla ona beğendirdiler. Fırsatçı kaçaklara

abimi dolandırmamalarını bir kere daha tembih ettim, gülerek başlarını salladılar.

"Şef çok akıllı, hiçbir şeye kanmaz," dedi içlerinden biri.

Bu saatler kaç kuruş! İlker de böyle mutlu olsun.

Yehova Şahitleri'nin mekânını ziyaretimizden bir hafta sonra evdeydik, zil çaldı. Abim her zamanki gibi kapıya benden önce yetişti, birileriyle konuşuyordu, televizyon kumandasını bulamayınca spiker kadının sesi odada ötmeye devam etti. Televizyonu kapamayı başardığımda İlker elinde bir zarfla geri geldi.

"Hikmet birader ölmüş. Araba çarpmış."

"Aa inanamıyorum. Kan almayı kabul etmediği için mi?"

"Kalbi durmuş. Törene çağırmışlar beni."

Mezarlık ta Uskumruköy'de olduğundan birilerinden bulduğum arabayla yola düştük. Navigasyonla Uskumruköy'e dek geldik gelmesine de Ağlayan Dede Türbesi'ni bir türlü bulamadık. Tarife göre mezarlık türbenin hemen karşısındaydı. Yolda rastladığımız bir adam, Tarikatçıların yerini -tek kaşını kaldırarak söyledi bunu- abimin kolundaki saati merakla süzerek tarif etti. Epey bir dolandıktan sonra mezarlığı bulduğumuzda bizi bir adam karşılayıp tek katlı bir binaya götürdü. İçeride, kürsüde konuşan adamı dinleyen küçük bir topluluk vardı. Eve gelip giden kız, adı Tabita'ymış, elimizden tutup bizi bir yere oturttu.

Kürsüdeki adam bir kitaptan bölümler okuyordu. Bitince başını kitaptan kaldırıp bize baktı.

"Tanrımız Yehova ölüme uyku gözü ile bakar. O bir gün tüm insanları bu uykudan uyandıracak. Kardeşimiz Hikmet trafik kazası geçirdi ve yaşamı son buldu. Tanrı'nın sözlerinde başka bir yerde acı çekeceğini ya da sevineceğini okumuyoruz. Hayat bize sunulmuş tek armağan."

Herkes sessizce başını eğdi, böylece bir süre bekledik. Abim elindeki çiçeği Tabita'ya verdi. Başka çiçek yoktu. Kız gülümseyerek teşekkür etti.

Dönerken Sarıyer sırtlarında, boğazın çıkış yaptığı yerde arabayı durdurdum. Dışarı çıkıp birer sigara yaktık. Bahar yeşili, aşağıdaki evlere dek uzanan araziyi kaplamış. Birkaç haftaya kalmaz papatyalar çıkar. Karadeniz başını kıyılara vursa da biliyoruz ki bahar kapıda. Hikmet birader uzun uykusuna yattı. Mezarda bile kravatlıdır eminim. İzmaritleri yere attık.

"Antalya'ya dönmem gerek."

"Hadi ama İlker, erguvanlar açsın, sonra git. Seversin sen."

Başını kararlı bir şekilde salladı.

"Hikmet biraderin öğrettiği bir kâğıt oyunu var, annemlere yaz gelmeden anlatmalıyım. Tüm oyun boyunca tek kartın var. Onu iyi oynaman gerek. Bazen bir sinek ikili gelir, her şeyi kaybedersin. Ama paralel evrende kaybedeceksin manasına gelmez. Buna kuantum fiziği denir."

Hikmet biradere içimden dua ettim. Tanrı Yehova eğer bir gün Hikmet'i diriltirse yanına İlker'i de alsın. İnsanlığın büyük konserinde onu piyanonun başında hayal ediyorum.

Kumrular

Serpil gün ağarırken kumruların sesiyle uyandı. Kuşlar yazın gelişini kutlarcasına coşkuyla ötüyordu. Komşunun balkonuna yuva yapmışlardı. Aysel Hanım'ın yuvayı fark ettiği sabahı düşünüp gülümsedi Serpil. Yaşlı kadın deliye dönmüştü kelimenin tam manasıyla. Üzerinde geceliğiyle Serpil'in kapısına dayanmıştı. Ne saçmalık. Sevineceğine böyle bir dram yaratmak.

Komodindeki saat henüz altıyı gösteriyordu. En iyisi bir bardak su içip biraz daha uyumak. Yataktan kalktı, kocasının koltuğun üstüne atılmış pijamalarına içi sıkılarak baktı. Salonda üstü kırmızı satenle örtülmüş kafesin yanından parmak uçlarına basarak geçip mutfağa gitti. Dönerken gözünün ucuyla kafese baktı. Ne bir hareket ne de ses.

Saat sekiz sularında yan dairede Aysel Hanım çoktan kalkmış, çaydanlığı ocağa yerleştirmişti. Kahvaltılıklar cam kâselere konmuş, üstlerine kekik serpilmiş domatesler masada bekliyordu. Yaşlı kadın mutfakla salon arasında küçük adımlarla mekik dokurken zil çaldı. Otomata bastı Aysel Hanım, asansörün çıkmasını beklerken karşı dairenin paspasında duran gazeteye baktı. Sen hâlâ uyu, Serpil, diye geçirdi içinden. Sonra da kuşların sana ne zararı var diye ahkâm kes. Asansörden inen kızı Aysel Hanım'ı öptü.

"Günaydın canım. Anahtarı mı kaybettin?"

"Günaydın anne. Temizlikçi bir yere koymuş herhalde, bulamadım. Erkencisin bu sabah."

"Uyuyabiliyor muyum ki? Yatakta bir o yana bir bu yana, en iyisi kalkmak."

Masadaki her zamanki yerlerine oturdular. Kızı haftada iki gün ona kahvaltıya geliyordu. Bazen kahvaltıdan sonra yürüyüşe çıkıyorlardı. Belli bir düzende yaşamayı seviyordu Aysel Hanım. Serpillerin üç yıl önce yan daireye taşınması da iyi olmuştu doğrusu. Bir kere çocukları yoktu, en çok buna sevinmişti Aysel Hanım. Çocuktan ziyade kuş seviyordu Serpil. Hiç sözünü etmemişti ama belki çocuğu olmuyordu, onun yerine kuşları koymuştu. Hem bakmakla yetinmiyor, kuşlarla ilgili bir sürü kitap okuyordu, ne de olsa biyoloji öğretmeni.

Aysel Hanım onun kocası hakkında ne düşüneceğini bilemiyordu, sabahın köründe kendini evden atan, gecenin geç saatlerinde dönen biri. Karanlık, çopur bir surat, çökmüş omuzları zoraki taşıyan zayıf bir gövde. Anlaşılan zavallı Serpil teselliyi kuşlarda buluyordu. Onları eline aldığında bir ışık yayılıyordu yüzüne, sert hatlı çenesi yumuşuyor, minik gagaların dokunuşuyla heyecanlanıyordu, kaç kere şahit olmuştu buna yaşlı kadın.

Aysel Hanım televizyonu açtı. Sabah programındaki psikiyatrist pek hoştu. Kızı gazete okurken adamın konuklarla ilgili yorumlarını dikkatle dinledi, yer yer sesli güldü. Kızı da bu neşeye katılsın isteyerek konuşmaları tekrarladı ama beriki oralı olmadı. İkinci çaylarını içerken televizyonu kapadı çünkü kızı televizyon izlemeyi sevmiyordu. Sesini kısıp ekrana bakmasına bile laf ediyordu. Sanki haftanın iki günü konuşulacak bir şey varmış gibi. Sıradan, küçük hayatlardı onlarınki. Televizyondaki hayatlar gibi değildi. Aklına birden kumrular geldi. Kızına anlatılmamış önemli bir olay.

"Arka balkona kumrular yuva yapmış, biliyor musun?"

Kızından beklediği tepkiyi göremeyince devam etti.

"Sabahın köründe ötmeye başlıyorlar. Dokuz saat uyumam gerek, biliyorsun, doktor öyle söylüyor, uykumu alamazsam her şey tepetaklak oluyor. Gün içinde uyusam geceleri uykuya dalamıyorum. Başucu lambasının kör ışığında Kuran okuyorum, bu defa da bileklerim ağrıyor. Gün boyu sersem geziyorum canım."

Bir nefeste söylenmiş sözcüklere bezgin bir sesle cevap verdi kızı.

"Kumru mu? Nerden çıktı bu?"

"Balkondaki dolabın arkasına yuva yapmışlar. Farkında olsam hiç izin verir miydim? Sesleri duyunca gecelik ve takkeyle çıkıvermişim dışarı, hafazanallah ya gören olsaydı? Aklıma Serpil geldi hemen. Koştu geldi, sağolsun. Yüzünü duvara yapıştırdı, yandan elini uzattı ama nafile. Yavrular gözetlendiklerini biliyorlarmış gibi nefes bile almıyordu. Dolap ağır, çekemedik."

Aysel Hanım ciddiyetle canlandırıyordu sahneyi, kızı gülmemek için kendini zor tuttu.

"Kapıcıyı neden çağırmadınız?"

"Memleketine gitmiş. Serpil'e göre yuvayı yıkmak büyük günah, yavrular uçuncaya dek sabretmeliymişim."

"Ama şimdi hiç ses yok."

"Tüm gürültüyü sabah yapıyorlar. Sonra akşama dek gıkları çıkmıyor."

"Aman anne, amma büyüttün. Yakında giderler."

Aysel Hanım içini çekti. Kızının ekmeğe reçel sürmesini izledi bir süre. Çay kaşığını masaya vurduğunu fark etti. Masa örtüsündeki lekeye canı sıkılarak baktı. Onu anlayacak bir kişi çıkmayacak mıydı? Kızı ağzını peçeteye sildi. Kalktı, annesinin yanağından bir makas aldı.

"Serpil'i kahveye çağırayım."

Açık kapıdan, karşı dairenin zilini kısa aralıklarla çalan kızına baktı. Komşusu uyanmış mıydı bakalım. Tabii onun balkonunda sabahın köründe öten minik canavarlar yoktu. Kral'ın da kafesini örtmüştür bir güzel. Muhabbet kuşu adını hak ediyordu doğrusu. Ne de heybetli bir şey! Serpil bunlara bir konuşma öğretiyor, insanın ağzı açık kalırdı. Ama pek dayanıksızdı bu kuş milleti, hemen ölüveriyorlardı. O zaman aklı olan Serpil'e yaklaşmazdı. Günlerce ulumaya benzer bir ağlama tutturuyordu genç kadın. Bir süre yarı ölü geziyordu, sonra haydi yeni bir kuş daha. Şimdiki kaçıncıydı, Aysel Hanım bilmiyordu

artık. Hafızasında kalan sadece bir kanarya olmuştu, adı Yaşar olan, geldiğinin daha birinci ayında ölüvermişti.

Serpil kapıda göründü. Kadınlar, birbirlerini uzun zaman sonra görmüş gibi coşkuyla sarıldılar.

"Günaydın," dedi Aysel Hanım'ın kızı. "Kahveye gelsene, kahvaltıyı da kaldırmadık."

"Kral'ın yemini verip geleyim," dedi kısa sarı saçları, kemerli burnuyla kendi de kuşa benzeyen Serpil.

Serpil her zamanki gibi kuş kadar yedi, biraz peynir, iki de zeytin. Masa toplandı, kahveler orta sehpaya kondu. Aysel Hanım saçlarını bonesinin altına özenle yerleştirirken aklındakini Serpil'i alevlendirmeden nasıl söyleyeceğini düşünüyordu.

"Bak ne düşündüm Serpil? En iyi çözüm yuvayı bahçeye taşımak. Kapıcı gelmiş, yuvayı bahçeye taşır, hem orada o da yuvaya göz kulak olur."

"Bahçe mi?" diye haykırdı genç kadın. "Çocuklar, neler yapar o şeytanlar? Kesinlikle olmaz." Kahvesinden bir yudum aldı Serpil, boğazını temizledi. Ana kızın umutsuz bakışlarını görünce devam etti. "Benim balkona alabiliriz. Ben bakarım. Siz yürüyüşten dönünce halledelim bu işi."

Serpil'in önerisine, ha benim balkon ha seninki, sesleri yine gelecek, diyemedi Aysel Hanım, içini çekti, odasına giyinmeye gitti. Arka tarafa geçince balkona baktı ilk iş. Dolabın arkası sessizliğini koruyordu.

Onlar asansör beklerken Serpil veda edip evine girdi. Salondaki büyük kafesin örtüsünü kaldırdı, parlak sarı renkte, boynu siyah çizgili Kral onu görünce hareketlendi.

"Sevgilim, sevgilim," diye seslendi.

Oralı olmadı, mutfağa gitti. Dolaptan viski şişesini çıkardı, bardağa iki parmak içki koydu, buz ekledi.

"Öpücük, öpücük," kelimeleri duyuldu salondan.

Küçük bir kâseye Antep fıstığı doldurup içeri gitti. Elindekileri sehpaya koydu. Kuş kafesteki tüneklerden birine uçtu, başını dışarı çıkardı, "Öpücük, öpücük," diye yineledi. İşaret parmağıyla onun küçük kafasını okşadı Serpil, kafesin kapısını açtı.

Kral odada bir tur attı, koltuğa oturmuş onu izleyen Serpil'in dizine kondu. Kadın elindeki küçük fırçayla onun başını, kanatlarını ve sırtındaki tüyleri taradı. Kral'ın minik gözleri transa geçer gibi kapandı. Serpil serçe parmağını viskiye batırıp ona uzattı. Gaganın küçük sert dokunuşlarını hissetti.

"Ne tatlı şeysin, ne tatlı şeysin," dedi kuş.

Serpil başını koltuğa dayadı, gözlerini kapadı. Odada bir tur daha atıp dönen Kral gagasıyla kadının dudaklarına küçük darbeler vurdu. "Ağzını yerim, seni tatlı şey," dedi mekanik sesiyle.

Genç kadın fıstıktan küçük bir parça kopardı, dudaklarının arasına yerleştirdi, kuş yumuşak bir uçuşla fıstığı kaptı. Bu seremoni kâsedeki fıstıklar bitinceye dek sürdü. Serpil gömleğinin yakasını açtı, Kral kendisine ait topraklarda gezen bir hükümdar edasıyla boyunda, çıplak memelerde yürüdü. Kadın onun tırnaklarını hissetti derisinde. Bacaklarının arasında bir ateş yandı. Bardaktaki altın sarısı sıvı azaldı. Yan balkonda kumrular ötmeye başladı. Bir kumru ilginç olacaktı cidden. Daha önce hiç yaşanmamış bir deneyim. Evcilleşiyorlar mıydı acaba? Bazen bir kanarya bile beklenmedik ölçüde dikbaşlı çıkabiliyordu. Ah Yaşar, şunların hiçbirini yapmaya gönüllü olmamış, kaşlarını çatarak bakmıştı sahibine.

Cama doğru uçtu Kral. Serpil fısıldadı, "Aferin aşkım, kralım benim." Kuş kadına döndü, meme başlarını gagaladı. Serpil'in gözkapaklarının yanından ince yaşlar sızdı. Kuşu tuttu, gagasını dudaklarına dokundurdu. Bir elini külotunun içine soktu, diğer avcunda, göz hizasında duran kuşu öptü, öptü. "Aşkım, aşkım," dedi Kral. Kadının viski kolan soluğu kuşun yüzünde dolaştı. Kuş gözünü kırptı. Bekledi kuş, öğrenmişti. Eteğin altından çıkan el diğeriyle buluştu. Serpil iki avucunun içinde duran sarı şeye yakından baktı. Parmaklarını sıkıca kapadı, elleri kan içinde kalıncaya dek bastırdı.

Şiir Neyi İyileştirir?

Oğlumla kız arkadaşı merdivenlerden iniyorlar. Kapıyı kapatmadan neşeli seslerini dinliyorum bir süre. Telefon çalıyor. Arayan kardeşim. "Mansur Abi ölmüş," diyor. Nasıl olur? Daha gençti. "Sirozmuş," diye devam ediyor. "Bilmiyor muydun?" Telefondaki sözler uzaktan duyulan bir radyo sesine dönüşüyor. Sesleri duyuyorum ama anlamları yok. Bir cümleyi yakalıyorum. "Hastanede ziyaretine gelenlere ölümüm içkiden olsun, demiş." O kadar çok içer miydi? O zamanlar hepimiz çok içiyorduk, o yüzden Mansur Abi göze batmıyordu ya da biz içmeyi bıraktık, o devam etmiş. Kardeşimin sözünü kesip soruyorum, "Tören ne zaman?" Çoktan olup bitmiş. Dergi tayfası onun anısına içmeye gidecekmiş. Son yıllarda başarmış dergi çıkarmayı. Kardeşim tüm bunları nereden öğrenmiş sormuyorum.

Kütüphanenin önündeki koltuğa oturuyorum. Kitaplar bana bakıyor. "Hanginizde," diye soruyorum. "Şiir hanginizde?" Gelmeyen cevap beni yıllar öncesine götürüyor.

Okulun son yılı, finaller zorlu, evde yalnızım. Sıcağın geniz yakan kokusunu, boğucu yapışkanlığını hissediyorum. Uzatmalı bir ilişkinin gölgesi üstüme düşmüş, oturuyorum, bir şey yapmaya mecalim yok. Sınavlardan çakacağım, bu belli. Bir adam var, Tunç, gözleri ince, kısık, düz saçları alnına düşmüş. Tunç'u seviyorum, o beni sevmiyor, durum bu. Biliyor, bir

şey yapamıyorum, bu duygu içimde dolaşan bir parazit gibi. Nefret ediyor ama kurtulamıyorum. Çareyi onunla yatmakta buluyorum. Kendimi Tunç'a yakın hissedebildiğim tek zaman sevişme anları. Sonrasında bir yabancıyım onun için, koluna dokunsam irkiliyor.

Salonda, gözümü ellerimle kapamış oturuyorum, böyle yapınca başımın içindeki basınç azalıyor sanki. Sehpanın üzerindeki bira yavaşça ılıyor. Telefon uzun uzun çalıyor; kırmızı, dikdörtgen bir telefon. Ne anlamı var? Tunç Ankara'ya gitti, bana haber verme zahmetine bile girmedi. Orada bir kadın var, biliyorum. Kim arıyorsa, defolup gitsin. Telefon susmuyor, beynimde yankılanan bir aryaya dönüşüyor. Dayanamıyor, açıyorum.

Arayan Mansur Abi, Bergama'da yaşayan kuzenimin arkadaşlarından. Tanıdığım en hoş insan. Hep anlatacak öyküsü, okunacak bir şiiri var. Evi inanılmaz şeylerle dolu; kalıp sabundan oyduğu heykelcikler, tamir ettiği minyatür kalyonlar, marangoz cetvelinden yaptığı çerçevelerin içinde tablolar aniden karşısına çıkıp insanı büyülüyor. Hele mutfaktaki büyük akvaryum. Evliliğimizi kurtardı bu, diyor Mansur Abi gülerek. Her Bergama'ya gidişimde denizin tuzlu suyu, tenimizi yalayan sıcak güneş, akşam Mansur Abilerin terasında içilen buzlu rakı, tek derdimiz yazın bitmesi. "Biraz daha kal," diyor Mansur Abi. "Eve gidip ne yapacaksın?" Ama yaz bitmeye mahkûm, İstanbul beni bekliyor. "Gelecek yaza," diyorum. "Gelecek yaz."

Bu boğucu İstanbul akşamında, onun hayat ve inanç dolu sesi, birazdan Asya kıtasını fethedecek Büyük İskender hali, ahizenin öbür ucundan konuşuyor. Hemen hazırlanıp Balık Pazarı'na gelmeli ve buluştuğu şairle tanışmalıyım. İzmir'den onun için gelmiş, çok az vakti var ve eğer ayarlayabilirse gecenin ilerleyen saatlerinde ünlü bir yazarın evine gidilecek. Anlattıkları yoruyor beni, yaralı hayvanlar gibi evin kuytusunda kalmak istiyorum. Balık Pazarı'nın neonları, zili, tefi en son

görmek istediğim şey. İnsanların neşesi, çınlayan gülüşü içimi kanırtıyor. Beni dinlemiyor bile. "Şiir," diyor. "Şiir iyileştirir." Mansur Abi hiç âşık olmamış, diye düşünüyorum. Yine de sesi beni etkisi altına alıyor, kalkıp Balık Pazarı'na gidiyorum.

Tam da korktuğum gibi. Kalabalık, ışık ve müzik üzerime geliyor. Meyhanelerin önündeki adamlar, "Bize buyurun hanımefendi," diye yolumuzu kesiyorlar. Gülüyor Mansur Abi, "O çok genç hanımefendi olmak için," diyor. Oysa erkeklerin kalbini kıran kadınlardan olmak istiyorum, bir hanımefendi. Sokağın sonundaki masalardan birinde oturuyor şair, yalnız. Ayağa kalkıyor, Mansur Abi'ye sarılıyor, beni gördüğüne pek de sevinmişe benzemiyor. Yanımızdan akan kalabalık ejderhanın sürtünen kuyruğu gibi; kolumun üstündeki ince tüyler titreşiyor, eve dönmeliyim. Buraya ait değilim, gelmem büyük hata. Mansur Abi'ye eğilip, "Çok kalamam," diyorum. Beni dinlemiyor o, şaire bakıyor, sarı gözleri parlıyor. Ah, ben masada yokum aslında!

Şair benden genç, benden zayıf, benden çok içiyor. Arka masadaki erkeklere bakıyorum. İçlerinden biriyle göz göze geliyoruz, şaşırıyor oğlan, önüne bakıyor, sonra yine bana. Dimdik bakmaya devam ediyorum, oğlan gülümser gibi olunca başımı çeviriyorum. Hayat vals gibi, sen bir adım atıyorsun, karşındaki geri çekiliyor. Sana doğru gelirse itiyorsun. Mansur Abi kadehlere rakı dolduruyor, "Cemal Süreya ile randevum vardı, tanışamadan öldü," diyor. İnce sesiyle gülüyor şair, Süreya kadar ünlü değil, bir mizah dergisinde yazıyor. Onu tanıyorum ama şiirlerini okumadım.

Sözlerini kesiyorum.

"Mutsuzluktan söz etmek istiyorum / Dikey ve yatay mutsuzluktan / Mükemmel mutsuzluğundan insan soyunun."

Kadehimi kaldırıyorum.

"Sevgim acıyor," diye tamamlıyor Mansur Abi.

Uzaklarda tefler çalınıyor, bu şehvetli yaz gecesinde kadınların rujları parlıyor, erkeklerin gözünde şimşekler çakıyor.

Masadaki iki adam tutkuyla konuşuyorlar. İsimler, dizeler akıyor masamıza. Mansur Abi, Didem Madak'ı yerlere göklere koyamıyor. "Kadın şairler yükseliyor," diyor. Benim aklım bozkırın ortasında, denizin olmadığı o şehirde, geceler daha sıcak, tenler daha yakıcı. Gözümü sımsıkı yumuyorum, böyle yaparsam bazı görüntüler silinir belki. Mansur Abi omzuma sarılıyor. Şairin kadehine vuruyor kadehiyle.

"Dergi işi oluyor artık. Tek başına şiir olmaz, diyorlar. Kimseyi dinlemeyeceğim. O kadar şiir gecesi yaptık, doldu taştı, biliyorsun. Ne demiş Ece Ayhan: Şiirimiz her işi yapar abiler."

Mansur Abi'nin mutluluğuna dayanamıyorum. Hınçla atılıyorum, "Şiir hiçbir şeyi iyileştirmiyor." Şiir yazan iki adama söylüyorum bunu. Şaşırıyor, sonra gülüyorlar, sarhoşmuşum. Daha içmedim ki. Gece uzun ve sıcak, onları dinlemeyeceğim. Eve gidecektim, neden kalkmıyorum ki? Arka masadaki oğlan gülümsüyor, kadehini kaldırıyor uzaktan. Başımı yana eğiyorum, böyle bakınca Tunç'a benziyor oğlan. Mansur Abi telefon etmek için gidince şairle baş başa kalıyoruz. Onun için bu masaya, bu sokağa, bu şehre, hatta bu gezegene tutunmak dehşetli zor gibi. Şair olmak böyle bir şey herhalde. Mansur Abi sarıp sarmalıyor bizi. Masaya döndüğünde gözleri parlıyor.

"Hadi," diyor. "Erenköy'e gidiyoruz."

Şair başını sallıyor. Masaya ödenmemiş borcu varmış. Kadehlere, şişede kalan rakıya, erimemek için direnen buza. Selam ediyor yazara, bizimle gelmeyecek. Mansur Abi'nin koluna giriyorum, yoksa düşebilirim her an.

Taksi yollar, köprüler katedip ağaçların ve apartmanların kara gölgeler halinde göğe uzandığı bir sokakta duruyor. İzmirli dostum yanağımı okşuyor. "Uyan çocuk, geldik." Yazar apartmanın son katında oturuyormuş. Asansörde başımı arkadaşımın omzuna yaslıyor, gözlerimi kapıyorum. Işık dingin karanlığa engel, bir helezonun içindeyim, Tunç kilometrelerce uzakta. Kapı açılıyor. Yazarın sakalı var, Mansur Abi'nin sakalı var, tanrım, çok yaşlılar. Neyse ki ev loş, serin ve dingin.

Deri kanepede ayaklarımı kıvırıp oturuyor, elime geçirdiğim bir kitaba bakıyorum. Okumam olanaksız. Işık az, harfler dans ediyor. Yazar kadehlere sarı renkli likör dolduruyor. Mansur Abi dergi projesini ona da anlatıyor. Gülümsüyor yazar. Başını sallıyor ara ara. Dinlemiyorum, aynı sözlerden sıkıldım. Kalkıp kitaplara bakıyorum, yazar İtalyanca biliyor. Orijinalinden okuyor kitapları. Likör bitince tıpası *sombrero* biçiminde bir tekila açıyor. Havalı ismi olan yeni bir roman çıkarmış.

"Ağlama çocuğum, aşk geçer," diyor bana nedense. Ağlamıyorum ki. Koltukta ayaklarımı uzatmış oturuyorum, kapkara bir denizde filikadayım, altımda dalgalar inip kalkıyor.

Mansur Abi'yi çok beğeniyor yazar. İstanbul'da olsa çoktan ünlü olurmuş, müsebbip İzmir. Kelimenin anlamını bilmiyorum ama tınısı hoşuma gidiyor. Mansur Abi ellerini sallayarak konuşuyor, altın sarısı tüyleri parlıyor. Bu güzel, uzun parmaklar Bergama'yı seviyormuş, payitahtta yaşayamazmış. Payitaht da müsebbip kadar güzel bir kelime. Yazar, "Vapurların bittiği bu saatte, mümkün değil, sizi göndermem, hele güzel çocuk bu haldeyken," diyor, bir yandan yumurta kafasını sıvazlıyor. "Eve gitmem gerek, telefon bekliyorum," diyorum, duymuyorlar.

Odanın, pencereden içeri bakan ağaçları ve iki kanepesi var. Mansur Abi çarşafları seriyor, yatırıyor beni. Yattığım yerden yıldızlı kara geceyi görüyorum, Tunç Ankara'da, o şehirde bir kadın var, memeleri büyük, uzun dalgalı saçlı.

"Mansur Abi yanına gelebilir miyim," diyorum karanlığın içine.

Karşı kanepeden ses gelmiyor. Ona doğru yürüyorum. Sarı saçları, sarı gözleri parlıyor, görüyorum. Yanına uzanıp başını ellerimin arasına alıyorum. Nefesi sıcak, ağzında nane tadı var. İçine çeker gibi öpüyor. Şortumu çıkarıyorum. Bacaklarımı bacaklarının arasına alıyor.

Yaprakların arasından sızan keskin güneşle uyandığımda başımda dayanılmaz bir ağrı. Tuvalete koşup bir gün önceden midemde kalan ne varsa çıkarıyorum. Banyoda bulduğum

fırçayla dişlerimi fırçalıyorum. Odaya dönmek ne zor. Onun defalarca gördüğüm çıplak sırtı, yastığa gömülmüş başı şimdi yabancı. Yüzünü bana dönse, eliyle yanına vurup, "Gel küçüğüm," dese yine Mansur Abi olacak. Bahçede bir kuş ötüyor.

Eve dönüş yolunda, dolmuşta dizlerimiz birbirine değiyor, çekemiyorum. Mansur –ona abi deme hakkını yitirdim, ne güzel bir ayrıcalıkmış oysa– elimi tutup parmak uçlarımı öpüyor, parmaklarım yanıyor sanki. Elimi yavaşça çekiyorum ama farkında değil.

"Bizi bir demlik çay paklar," diyor.

Yalnız kalmak istiyorum, tek ihtiyacım kimsesizlik, ona söyleyemiyorum. Sadece hafta sonu için gelmişti, İzmir'de bekleyen onca işi var ama gitmiyor. Her akşam okuldan döndüğümde onu halının üstüne oturmuş, yanında viski, şiir yazarken buluyorum. Kapıyı açarken dua ediyorum, değişen bir şey olmuyor.

"Küçüğüm," diyor bana içten gülümsemesiyle. "Sana dokunmam lazım."

Heyecanla metinler okuyor, aniden durup boynumdan öpüyor. En çok gecelerden korkuyorum, doymak bilmez bir heyecanla seviyor beni. Git diyemiyorum.

Telefon çalıyor, kurtarıyor beni. Kırmızı dikdörtgen telefon. Tunç Ankara'dan dönmüş, başkent yanıyormuş, bir gün daha kalamazmış. Boğazın mavisini, martısını, rüzgârını, kısacası her şeyini özlemiş. Beni özlediğine dair bir şey söylemiyor.

"Bira," diyor. "Buzlu badem, deniz börülcesi, bir de lakerdayla ancak kendime geldim. Sen de gelsene."

Salon üstüme daralıyor, kafeste gibiyim. Mansur'a bakıyorum. Telefonda konuşulanlardan habersiz, sehpanın önünde iki büklüm yazıyor.

"Bir arkadaşım çağırdı," diyorum. "Gitmem gerek."

Başını kaldırıp bakıyor. Gözlerinde bir şey yanıp sönüyor.

"Biraz kalır dönerim," diyorum söylediğime kendim de inanmadan.

Evden kaçarak çıkıyorum, mahşerin atlıları kovalar gibi. Beylerbeyi, koyu mavi deniz, korkutucu gagalarıyla martılar ve Tunç, masanın beyaz örtüsüne kollarını dayamış, beni bekliyor. Güzelliği sinirime dokunuyor. Gece boyu Ankara. Oradaki insanlar İstanbul'da yokmuş, yüksek lisansı biter bitmez soluğu orada alacakmış. Sonra Ege'de bir sahil kasabası, çünkü denizsiz hayat olmazmış. Konuştuklarını dinleyemiyorum, aklım evde.

"Gece bana gelsene," diyorum sözünü keserek.

Şaşırıyor. "Sen bana gel bu kez," diye ısrar ediyorum. Evde durmaksızın şiir yazan Mansur'dan söz etmiyorum. Yalan bu. Devamlı şiir yazmıyor ki, hikâyeler anlatıyor, türkü söylüyor, bir koşu gidip demet demet yeşillik alıyor, bana çorba yapıyor. Tüm bu hallerine dayanamıyorum. O gecenin ardından İzmir'e dönse âşık bile olabilirdim oysa.

Apartmanın demir kapısı korkunç bir gıcırtıyla açılıyor, içeri giriyoruz. Merdivenin başında, evde çok kafa bir arkadaşım olduğunu, onu seveceğini söylüyorum Tunç'a. Omzunu silkiyor.

Anahtar yuvada dönüyor, sesi merdiven boşluğunda çınlıyor. Ümitleniyorum, belli ki gitmiş. Zaten o Mansur Abi, her şeyi bilir, bilmese de sezer, benim kederden hainleşmiş küçük bir kuş olduğumu anlar, kendi kendimi sağaltabileyim diye sessizce İstanbul'dan ayrılır. Kapı açılıyor. Evin salonu küçülmüş, tek bir kanepeye dönüşmüş, üzerinde Mansur. Tunç'la tanıştırırken gülümsüyor, gecenin kalanında bizi kendine hayran bırakacak bir ışıkla konuşuyor. Ne bir ima ne serzeniş, sadece bir anlık bakış. Sabaha karşı Tunç'un elinden tutuyorum, arkaya bakmaya cesaretim yok, odama gidiyoruz. Kalktığımızda Mansur gitmiş, bir not bırakmış. Kâğıtta, benim için yazdığı şiiri kitaplardan birinin içine koyduğunu söylüyor. Kitaplığa bakıyorum. Hangi kitaba koyduğunu tahmin etmeye çalışıyor ama aramıyorum.

Samuray Atına Binip Gittiğinde

Gözkapaklarımın ardında beyaz bir ışık. Pembe bir denizde yüzüyorum, üzerinde kırmızı ince dallar, uçlara doğru daha da incelip yok oluyorlar. Etraflarında dalgalanan bir hale. Damarlar zonkluyor. Yorgunuz, diyorlar, açma. Biraz daha uyu. Sessizce gömül karanlığa.

Kuyunun dibindeyim, kuru bir kuyu değil bu. Ayaklarımın dibinde belli belirsiz bir ıslaklık. Karanlık eski bir yorgan, beni sarıp sarmalıyor. Kendime ait hiçbir çizgiye ulaşamıyorum. Nefesim duvarlara çarpıp geri geliyor, beni cisimleştiriyor. Korkmuyorum, yine de bana çarpıp kaçan bir serinlik var. Ellerimle yokluyorum karanlığı. Sadece duvarlar.

"Of."

Koltuktan fırlıyorum. Dergi kucağımdan yere düşüyor. Epeydir böyle inlemiyordu, korkuyorum. İçim geçmiş. Ne kadar uyudum?

"İyi misin? Ağrın mı var?"

"Kanül kaymış."

Kanülün kenarından sızan kırmızı çizgiye bakıyoruz.

"Hemşireyi çağırayım mı?" diyor, eli butonda.

"Yok, hallederim." Sesim kararlı.

Aslında Amerika'da doktorluğumun hükmünün olmadığını, hemşirelerin bana ne kadar kızdığını biliyoruz. Canan elini butondan çekiyor. Kanülü çıkarıyorum, bir gözüm kısık. Kanayan yere pamuk basıyorum. Halimi komik bulmuş olmalı ki canı acıdığı halde gülüyor.

"Hemşire gelmeden halledelim şu işi." Sesim titriyor hafiften.

Neden ısrar ediyorsak? Sigorta, hastanenin gecesine beş yüz dolar ödüyor. Yine de her fırsatta ben devreye gireyim istiyor. Mümkünse kemoterapileri bile ben vereyim.

"Aradı mı?"

"Johnson yarın gelecekmiş," diyorum anlamazlığa gelerek.

Canan başındaki pembe tülbendi çıkarıp tekrar katlıyor. Kat yerleri aynı hizaya gelsin istiyor.

"Mehmet'i sordum, senin de bildiğin gibi," diyor. Tülbendi ensesinde bağlayıp ellerini karnının üzerinde kavuşturuyor. Gözleriyle yanıt istiyor şimdi. Günlük oyunlarımızdan biri bu. Mehmet aradı mı?

Aramayacağını, istese bile beni arayamayacağını biliyor. Aldırmıyorum, yanıtlamıyorum da.

"Raporlar yarın hazır olacak. Johnson etik kurula çıkmadan önce bize bilgi verecek. Klinik araştırmaya dâhil edilip edilemeyeceğini öğreneceğiz. En azından kriterler açısından."

"Kriterler de ne demek?" Sesi yorgun.

Türkiye'de bunun yüz çeşidini yaşadık. İlk kemoterapi rejiminde nasıl da umutluyduk. Bir gece öncesi Mehmet bizi Japon lokantasına götürmüştü. Canan'ın sevgili kardeşi, fakülteden beri âşık olduğum adam. Beraberdik o zamanlar. Canan'ın alacağı ilacın adı Altuzan'dı. Mehmet bunun bir samuray ismi olduğundan emindi. Sakeleri içip içip gülmüştük. Ertesi gün doktordan amma fırça yemiştik. Ama iyi ki yapmışız. Sonra ikinci seri, derken üçüncüsü. Her defasında daha da küçülen bir Canan. İki buçuk yıl. Tedaviler cevapsız. Sonrası Canan'la doktorun birbirine bakakaldığı an.

"Şöyle ki," diye söze giriyorum. O an aniden babamı hatırlıyorum. Ne zaman nutuk çekmeye kalksa böyle başlar. "Bu normal bir kemo rejimi değil. Yeni bir ilacın denendiği çalışma. Senin daha önce kullandığın ilaçlardan biriyle verilecek."

Gözleri kocaman oluyor. Aklından geçiriyor. İlaçları değil. Yan etkilerini. Saç dökeni miydi? Yoksa parmak uçlarında

hissizlik yapanı mı? Düğmelerini bağlayamamıştı, hatırlıyor. Sonra ayaklarında yara açanı da var. Doktor hemen kesmişti, sağolsun. Hafızasında ona dair iz kalmadı.

"Samuray bu canım, korkma," diyorum.

Gülümsüyor. Ağzının kenarları sanki bıçak kesisiyle uzatılmış gibi... Gözlerimi kaçırıyorum.

"Gözlerin kan çanağı. Damla yapsana," diyor. "Işıkta uyuyamıyorsun değil mi?"

"Yok, çok okudum ondan. Kitabı bitirmeden bırakamadım."

Tak, tak, tak. Koridorda yaklaşan sabo sesleri.

"Sevgilin geliyor," diyor Canan, bu defa gerçekten gülüyor.

Kapı ardına dek açılıyor, hemşire Alexandra suçüstü yapmak ister gibi. Ona bazen Alexandrapoli, çoğunlukla da Alex diyorum. İkisine de fitil oluyor, bozuntuya vermiyor.

"*Ceynan, how are you today,*" diyor çınlayan sesiyle. Sabahın yedisi. Sesinde en ufak pürüz yok. Anderson Kanser Merkezi denince aklımda sadece çiğ beyaz ışık ve bu ses kalacak. *Today*'i sakız gibi uzatıyor. Y harfinde vurgu yapıp kesiyor.

"Sağol komutanım," diye bağırıyorum.

Canan buna çok gülüyor, o kadar ki gözlerinden yaşlar akıyor. Sonrasında bir öksürük krizi. Alex, yaptığınla övünüyor musun bakışı atıyor bana. Önce rutin kontroller. Daha sonra onu ılık sabunlu bezle siliyor. Teni neredeyse şeffaflaşmış, pelür kâğıda benziyor. Pudra rengindeydi bir zamanlar. İçinden ışık saçardı. Küçük bir çocuk vücudu artık. Alexandra nazikçe çeviriyor bedenini. Kucağına alıp kanepeye uzatıyor. Çarşaflar havalanıyor. Çiçekler değişiyor. Odada vanilya kokusu. Tüm bunlar olurken pencereden, yağan karı seyrediyorum. O yattığı yerden görsün diye yatağını çeviriyoruz. Bu kadar hareket onu yoruyor, uykuya dalıyor.

Yere düşen dergiyi alıp sayfalarını çeviriyorum. Bu bahar ne renk giyeceğiz? Pembeymiş. Hiç sevmem, ne öyle şeker gibi. Canan'ın tülbendi geliyor aklıma. Yeşil, mavi ve moru tuvalette yıkayıp kalorifere astım. Çoktan kurumuşlardır. Johnson

gelmeden yeşili takalım, arkadaşımın gözlerine yakışıyor. Çapkın bakışlar, gülücükler atıyoruz doktora. Doktoru kim tavlayacak, oyunumuzun adı bu. Canan peltek peltek konuşuyor, adam delirdiğimizi düşünüyor mu acaba?

Canan eğer çalışmaya kabul edilirse Johnson benim de araştırmacı olarak katılabileceğimi söylüyor, gözlemci araştırmacı. Hastalara dokunma hakkım olmayacak, sadece ilaçları hazırlayıp protokolleri dosyalara yazacağım. Sonrasında dergide yayınlanacak bir makalem olabilir. Arada bir göz kırparak anlatıyor bunları. Olmaz, diyorum hemen. Memlekette beni bekleyen bir işim falan yok, yine de olmaz. Aksi takdirde Canan yenilmiş olur oyunda.

Rüzgâr camları kamçılıyor. Bugünü ilaçsız geçirdik. Sadece beslenme sıvıları. Renk renk dizili komodinde. Hiçbirini içmiyor. Alex gider gitmez lavaboya döküyorum hepsini. Hafta sonları tartıda en ufak ilerleme olmayınca kadın kaşlarını çatıp bize bakıyor. Yapacak bir şey yok. Çikolatalısını ben içiyorum geceleri. İyi geceler öpücüğü yasak.

Gündüz olmasına rağmen hava karanlık. Canan komodin üzerindeki lambayı yakıyor.

"How are you, my dears?" Johnson arkaya taranmış ıslak saçları, Oskar heykelciğini kucaklamaya hazır duruşuyla kapıda. Hay Allah, daha tülbendi değiştirmedik, neden erken geldi?

Bir ona, bir bana bakarak çalışmayı, kullanılacak yeni ilacı anlatıyor: Bu akıllı ilaç Herpes virüsüne binip sadece tümörlü dokuyu buluyor, hücrenin, hatta çekirdeğin içine girip DNA'ya yapışıyor ve mutasyona uğramış genleri nasıl da durduruyor! O anda söyledikleri kulağa hem çok basit hem de bir tür mucize gibi geliyor.

"Herpes virüsü mü?" Tüm anlatılanlar içinde Canan bunu merak ediyor.

"Uçuk virüsü."

Bu da bir süvari adı olmalı o zaman. Ne zamana kadar oyun oynayacağız? Mehmet bu ismi beğenir, eminim. Johnson

şimdi kurula çıkacak, Canan'ı aday hasta olarak sunacak. Etik kurul onay verirse gelsin yeni tetkikler. Gelecek hafta ilk tedavi verilebilir.

"Ya onay vermezlerse?"

Johnson bana bakıyor. Benden bir yardım görmeyince yüzüne asılı gülümsemesiyle ülkemize dönüp diğer tedavilere devam edebileceğimizi söylüyor. Sonrasında dosyalarını toparlayıp ardında parfüm kokusunu bırakarak gidiyor. Bu kadar. İki aydır bu hastanedeyiz. Canan gelir gelmez ağır bir enfeksiyon nedeniyle yoğun bakıma alındı. Ardından on kilo verdi. Şimdi çalışmaya dâhil olabilecek kadar iyi. Öbür adayları atlatırsa süvariyle tanışacak. Şu durumda yan etki kimsenin umurunda değil. İlacı alsın, gerisi Allah kerim.

"Mehmet aradı mı?"

"Aradı, kuruldan olumlu yanıt alırsak gel, dedim."

Canan ağzı bir karış açık bakıyor. İnanamıyor. Dediklerime ben de inanamıyorum. Yalan söyleyip söylemediğimi anlamaya çalışıyor. Buz tutmuş bir gölün üzerinde yürür gibi. Çünkü kabuğunun içine kaçan bir kaplumbağayım. Mehmet'in sesini bile duymaya katlanamadığımı, üstüme gelirse onu da bırakıp kaçacağımı, Mehmet'i görmemek için cenazesine gelmeyebileceğimi biliyor. İlk defa sorusuna yanıt aldığından dolayı hazırlıksız; tek derdi ölmeden bizi, kardeşiyle en yakın arkadaşını bir araya getirmek. Artık bunu nasıl yapacağını bilemiyor. Zaman aktı gitti. Umudunu yitirdiği zamanlarda başka erkeklerden bile bahsettik. Ama şimdi. Bak sen şu işe?.. Canan'ın kafasından bunlar geçiyor olmalı.

"Yurtta masanın üstüne çıkıp Mehmet benim, kimselere kaptırmam, diye bağırdığın geceyi hatırlıyor musun?"

Canan'ın gözleri tuhaf bir şekilde parlıyor. İstemeden gülüyorum.

"Boyum kısa, kimse görmüyordu, ben de masaya çıktım. Senin yanında böyle bağırılır mı? Bendeki de akıl işte!"

"Sen onu yine kimseye kaptırma."

On bir yaşındayken, okulun soyunma odasında, spor çorabını evde unutmuş, ne yapacağımı düşünürken bana yedeğini vermişti. Bileğinde pembe pompon. Hâlâ duruyor çekmecede. Hatıra defterine, ölüme dek, yazmışız.

"Yeşil tülbendi takalım mı?" diyorum.

Erkeklere Her Şey Anlatılmaz

Öğle yemeği saati çoktan geçmiş, restoran boş. Terastaki masaların birinde iki kadın sohbet ediyor. Mina gözlerini kısıp camlı kapıdan içeriyi görmeye çalıştı. Uzağı iyi göremediği halde gözlük takmaması, gözlerini kısarak bakmanın kendisine gizemli bir hal verdiğine inanmasından. Kedi kız oldum, diyor evdekilere. Mina'nın boşandığından beri birlikte yaşadığı *yaya*sı, "Kedi kadın," diye düzeltiyor her defasında. Üniversitede oğlu olan biri kız değildir artık.

Adam henüz gelmemişti. Mina içerdeki masalardan birine oturdu. Limon sulu soda ısmarladı. Limon dilimi değil, limon suyu lütfen, dedi garsona. Limon dilimi koyacaklarına emindi, kimse kimseyi dinlemiyordu. Mutfağa girene dek garsonu gözleriyle takip etti. *Yaya*sının aklına uyup adamla buluşmaya geldiğine şimdiden pişmandı. Şişli belediyesinde kültür azası, onca yıl Fransa'da yaşamış, çocuğu da yok, bir tanışsan ne çıkar, demişti *yaya*sı. Başından atmaya çalışıyorsun beni diye takılmıştı Mina. Üzülmüştü yaşlı kadın. Elinde büyümüş torunu mutlu olsun istiyordu sadece.

Kapıda beliren adam resminden daha yaşlı ve göbekli. *Vendetta* filmindeki maskeye benzeyen bıyıkları ona gülümsüyormuş izlenimi veriyor. Adam hiç tereddüt etmeden Mina'ya doğru ilerledi. Karşısındaki sandalyenin üstüne ellerini koydu.

"Fotoğrafınızdan daha güzelsiniz."

Mina belli belirsiz gülümsedi. Merhaba bile demeden edilen iltifattan utanmıştı. Masanın üstünde duran elleri fazla geldi

birden, kucağına sakladı. Sonra bundan da utanarak sağ elini masanın üstüne çıkardı, işaret parmağıyla beyaz kolalı masa örtüsüne bir çizgi çizdi. Bu kısa zaman zarfında gene de gözlerini adamda tutmayı başarmıştı. İlk buluşmasına gitmiş bir genç kızı gibi davrandığının farkındaydı.

"Utandırdım, kusura bakmayın, ismim Rafi."

Mina da ismini söyledi, sonra hal hatır sorularına geçildi. Yok, Vendetta değil, Batman'deki Joker gibi kıvrılıyor dudakları, yukarı doğru, diye düşündü Mina. Joker rolündeki aktör de genç ölmüştü, ne yazık! Yüksek dozdan. Aynı Hoffman gibi, Batman'deki aktör... ama şimdi ilk ismini hatırlamıyordu. Adamın yüzüne o kadar odaklanmıştı ki söylediklerini kaçırmıştı. Ne ayıp!

"Efendim?"

Rafi bira isteyeceğini söyledi. Küçükhanım ne içmek isterdi acaba? *Yaya* burada olsaydı Rafi'yi de düzeltirdi mutlaka. Kocaman oğlu olan bir kadına "küçükhanım" diye hitap edilmez. Mina onu beklerken soda istediğini söyleyince Rafi üzüldü. Küçükhanımı bekletmek kendisine hiç yakışmamıştı doğrusu.

Garsonun gelip masayı kurtarmasını beklediler. Mina'nın dikkatini adama vermesi gerekiyordu. Joker çoktan ölmüştü, bu adam da fena değildi. En azından eve döndüğünde *yaya*sına böyle söylemesi gerekti. Yoksa yaşlı kadın bir türlü yatmaz, mutfağa gider, su alır, uyumadan ağzıma bir şeker atayım diye geri gelir, ardından dişlerini tekrar fırçalaması ve yine su içmesi gerekirdi çünkü fırçalamak susatırdı. Bunları yaparken bir yandan da, salona ışık veren tek abajurun altında oturmuş, sesi kapalı televizyona bakan torununu göz ucuyla süzerdi.

Adamın kendinden emin hareketleri. İlk tanışmada şarap yerine bira istemesi. Güzelsiniz, Mina Hanım lafları. Bu işleri biliriz halleri. Ama biraz paslanmış. Uzun bir evliliğin etkisi. Böylesi daha iyi. Kaşar tipler hiç çekilmiyordu. Bir bira içelim deseniz metroya bırakırken arabada bacağınızı okşamaya kalkıyorlardı.

Rafi'nin Fransız karısı onu bırakıp gitmiş, annesi, "İyi olmuş sana, Türk karı alsaydın bunlar başına gelmezdi," demişti. Karısı terk ettiğinde şaşkına dönmüş, nasıl yaşayacağını bilememiş, ailesi yurda, aile şirketinin başına dön, demişti.

"İş konusunda ablam benden hevesli. Kocası da. Şirketi onlar yönetiyor. Ben de annemi. Belediyede iş ayarladılar, arada gidiyorum, vakit geçiyor." Gülüyor, gamsız.

Her şey tuhaflaşmıştı. Eskiden annesiyle yaşamaktan utanırdı erkekler. Şimdilerde boşanan soluğu annesinde alıyordu.

"Bir de 'Biraderler' var, her hafta toplantılarına gidiyorum."

"Masonlar mı?"

"Öyle de diyebiliriz ama genelde demeyiz."

Ne dese gülünçtü. Masonluk, güçlü erkekler kulübü. Mina'nın kuzeni de bu tayfadandı, onun anlattıklarından öğrenmişti kabul töreninde çuval giyip boyunlarına halat bağladıklarını. Mina gülmekten katılınca kızmıştı kuzeni. Mühim çevre kızım, ne derlerse yapmak gerek, demişti.

Aferin, dedi Mina içinden. Sayın belediye kültür azası da boynuna halat bağlamış mıydı acaba? Aslında ne diye kızıyordu ki? Adamın konuşması en hayırlısı. Ya şimdi tutup sorsa, evli misiniz? Yaaa, boşandınız demek. Sakıncası yoksa neden desem? Cevap alamayınca, sağlık olsun, bugünlerde evli kalan yok, derdi muhtemelen. Güzelliğiniz solmadan, bu eski moda laf da nereden gelmişti aklına, yeni birisi olsun istiyorsunuz elbet, diye devam etse daha mı iyiydi? Sus ve dinle.

Restoran yavaş yavaş doluyor, siyah etek, beyaz gömlek ve siyah papyonlu kadın garsonlar hafif hareketlerle dolaşıyor, masalardaki mumlar birer birer yanıyordu. Ortadaki büyük masanın üzerinde siyah uzun saksılar, içlerinde beyaz orkideler. Tavanda kanatlarını açmış dev böceklere benzeyen avizelerden dökülen ışık altında kendini artık iyi hissediyordu Mina. Üstelik içki içmeden. Duvarda Motley'in uzun sigaralar içen kısa saçlı kadınları. Mina ellerini omuzlarına dökülen saçlarına

götürdü. Kestirse miydi? Canı sigara çekti. Ama karşısındaki içmiyordu. Ya kokusundan rahatsız olursa!

"Patates biraya ne dersin?" dedi Rafi aniden.

Kaçıncı cümleden sonra *sen*'e geçiliyordu? Keşke saysaydı. Üniversite öğrencileri gibi bira patates! Neden olmasın?

"Kastı burası beni. Üstelik kalabalık." Oğlan çocuğu bakışlarıyla gençleşti birden Rafi.

Nemden ağırlaşmış sıcak havada hiç konuşmadan yürüdüler, sahilde ardı ardına sıralanmış biracılardan birine oturdular. Yeni tanıştığın bir adamla bira patates. İnsan kendini nasıl da genç hissediyor!

Rafi büyük bir keyifle çocukluğunu anlatıyordu: ilkokulda her allahın günü, âşık olduğu kızı evine kadar takip edişi, açıkhava sinemasında altına kaçırışı. Enez'de yaşayan *yaya*sının bir devesi vardı, inanabiliyor muydu? Bu *yaya* Türk kahvesini kocaman bir fincanda üstüne kaymak koyup içer, yanında da sarma sigara tellendirirdi. Rafi'ye, boyun kısa diye üzülme, derdi, çünkü önemli şeyler yere yakın gerçekleşir, sen onları kaçırmayacaksın. Faytona biner, Kırkpınar güreşlerini izlemeye giderlerdi. Pehlivanlardan önce meydana çıkan küçüklerden biri de oydu. Sürülen yağın kaç yıkanmadan sonra çıktığını tahmin bile edemezdi.

Belli ki çocukluk anlatılması en kolay yaşam dilimiydi. Ama yaşanmasının en kolay olduğu söylenemezdi. Çoğunlukla. Yine de insan nasıl rahattı bır yabancıya anlatırken. Mina Antep'te bırakıp çıktığı çocukluğunu anlatmadı. Babasının şehrini. Sonra kimsenin gözünün içine bakmayan annesinin, kırağı gibi insanın üstüne yağan soğukluğunu. Görünür olmak için verdiği olağanüstü çabanın ardından her şeyden vazgeçmiş, her geçen gün sessizliğe gömülmüştü. Sonra birden, "Kız büyük şehirde üniversite okursa ben onunla giderim," demişti *yaya*. Herkes nasıl da şaşırmıştı! Anne kaşlarını kaldırıp dudağını bükmüştü sadece. Hukuk fakültesini kazandığını belirten kâğıt gelinceye

dek kimse buna ihtimal vermemişti ama olmuştu işte. "Okulu bitirse bile buna davasını kim verir," diye gülmüştü babası.

"Demek avukatsın, korkmam gerekir mi?" Yine gülüyordu Rafi. Mina istese de ona sinirlenemedi, adam doğuştan sevimliydi.

"Mezun olunca öğretim görevlisi olarak okulda kaldım. Kimsenin bana davasını vermesine gerek kalmadı. Senin de korkman gerekmez." Mina da güldü.

Kocasıyla daha okuldayken tanışmıştı. Kadının evlenmeyeni olmaz, demişti *yaya*. Çocuk ise senin bileceğin şey. Rafi sormazsa çocuktan söz etmeyecekti.

"Ya çocuk," dedi adam.

"Oğlum var, üniversitede. Yurtdışında okuyor."

"Yaşını göstermiyorsun."

Mina gülümsedi, ikinci iltifat, cevap vermedi. Birlikte büyüdüğün bir çocuk sahibi olmanın güzel yanı yok, demedi.

"O şimdi arkadaş gibidir sana.

"Nadiren konuşuyoruz. Aramız iyi değil."

Üzüldü Rafi. Kimse dargın kalsın istemezdi. Hele ki çocuklar annelerine. Saatin gece yarısını geçtiğini görünce, eve gitmen gerekiyor mu, diye sordu. Gerekiyordu. Mina adamın elini sıktı. O da Mina'yı yanağından öptü. Tekrar buluşmak için randevulaşmadılar. Yürürken, Rafi'nin arkasından baktığını düşünerek sırtını dikleştirdi.

Yaya havlu sabahlığıyla yatağına uzanmış, televizyon seyrediyordu. Takma dişleri komodinin üstünde, yarıya kadar su dolu bardaktaydı. Uzun yüzünde büzülmüş dudaklarıyla ekrandakilere küsmüş gibi görünüyordu. Anahtarın kapıda döndüğünü duyunca dişleri ağzına taktı ama yerinden kalkmadı. Uzunca süre bekledi, oda ışığı koridora vurduğu halde torunu iyi geceler dilemeye gelmedi. *Yaya* minik adımlarla salona gitti, torununu her zaman oturduğu koltukta buldu.

"David aradı. Annen dışarıda, dedim. Yarın arayacak."

"Parası bitmiştir," dedi Mina.

*Yaya*nın yüzü buruştu. Yandaki koltuğa oturdu. Televizyona baktı bir süre. Jüri üyeleri gülmekten kırılıyor, yarışmacı mahcup bir yüzle dikiliyordu.

"Oğlan seninle konuşacak, biliyorum ben. Biraz daha sabretmen gerek."

Torunundan cevap gelmedi. Sehpanın üstündeki biblolara, altındaki dantel örtüye, abajurun pirinç ayağına, ömrüne tanıklık etmiş eşyalara baktı yaşlı kadın. O kadar yaşlıydı ki! Azrail onu almayı unutmuştu. Büfenin üstünde duran, duvarlarda asılı fotoğraflar; çoğu hayatta olmayan çehreler her yanını sarmıştı. Kendi düğün resmi; başında elmas tacı, mahcup bakışları çok eskiden görülmüş bir rüyanın parçasıydı. Yanındaki çerçevede Mina, henüz on yedi yaşında, deniz kıyısında gözleri güneşten kısılmış. Daha küçük bir çerçevede yine Mina, bu defa kucağında bebeği, biraz şaşkın. Çocuk anne, diye düşündü *yaya*. Neden engel olamamıştı bu erken evliliğe, anneliğe? Mina'yı annesinden kurtarmıştı ama evlilikten kurtaramamıştı, ne yazık!

"Televizyonun sesini açsana, ne anlıyorsun böyle?" diye sordu tonunu ayarlamaya çalıştığı sesiyle.

Televizyonda ses yarışması vardı, jüri yarışmacıdan bir şarkı daha istiyordu. Aniden salonu tiz bir ses doldurdu. Mina telaşla kumandaya tekrar bastı. *Yaya* merakla sordu.

"Adam nasıldı? Anlaştınız mı?"

İş görüşmesi mi bu? Ne garip laflar. Artık kadınla erkek anlaşmıyor *yaya*, demek isterdi Mina. Ne yaptıklarını da bilmiyorlar. Cevap vermeden televizyona bakmayı sürdürdü.

"Adam yeni dönmüş. Kimseyi doğru dürüst tanımıyor. Uzatmadan bağlasanız işi."

"Olanları duymadan, değil mi *yaya*cığım?"

Yaşlı kadın içini çekti. "Söylemezsen duymaz. En iyisi aile içinde bir nikâh. David yazın geldiğinde söylerim ben ona."

Mina onun sabahlığın yeninden çıkan mavi damarlı ince bileklerine baktı. Küsuratını söylemediği yaşıyla küçülmüş,

minicik kalmıştı *yaya*sı. Yalnız son yıllarda gözleri büyümüştü. David'in annesine vurduğu o güne tanık olmanın şaşkınlığı yapışmıştı sanki gözbebeklerine. Yaşlı kadın aralarına girmese ne olacaktı? David'in annesini öğrencisiyle öpüşürken yakaladığı o berbat gün olmuştu hepsi. Oğlan daha on beş yaşındaydı. Babası onu apar topar yurtdışına göndermiş, kendi de evi terk etmişti. *Yaya* dekanın ayaklarına kapanmasa okuldaki işini de kaybedecekti Mina.

Yaya yıllardır söyleye söyleye kendisinin de inandığı tekerlemeyi yineliyordu.

"Olanlar Rafi'nin kulağına giderse, oğlum küçüktü, yanlış anladı, dersin. Kocam da etrafındakilerin sözüne kandı. Bu kadar. Daha fazla değil. Erkeklere her şey anlatılmaz, yavrum. En sevdiğin erkek bile senin hasmın."

Remzi Bey'i Evlendirmek

Restoranda öğle yemeği telaşı başlamıştı.

"Patron yukarı çıkmadan masalar tamam olsun," dedi şef garson Münip Abi. "Kıza göz kulak ol."

Kız dediği Leyla. Kimse ona adıyla seslenmiyor. Ben hariç. Tuzu karabiberi kontrol ettim. Peçeteliği arkalarına yerleştirdim. Ekmek sepetlerini koyduk, hazırız. Onları en son koymak lazım, yoksa kururlar. Birazdan hücum başlayacak. Neyse ki Ramazan. O kadar kalabalık değil. Oruç tutanları idare edeceksiniz, dediler. Gelecek yıl ben de tutmazsam namerdim.

"Sol taraf senin Leyla. Münip Abi kavurmaya dayanın, dedi."

"Neden?"

"Şarküterinin elinde kalmış."

Leyla boş boş bakıyor. Bir gözüm devamlı onda. Bana da ilk günlerimde, başsız tavuk gibi koşturup durma, derlerdi. Bu kızda o da yok. Donup kalıveriyor bazen masada. Müşteriler ona bakıp gülüyor. Münip Abi küplere biniyor. Böyle giderse yakında yol verirler. Gitsin istemiyorum hiç. İçinde kızıl ışıklar oynaşan atkuyruğunu bir sallayışı var, gözümü alamıyorum. Biraz idare etse kasaya alınır, rahat eder. Leyla donup kalıverdiğinde bir çarpıntı oluyor yüreğimde, elimdeki kalemi ona doğru atmak istiyorum, kimse görmeden.

Saat ikiye doğru sakinledik. Leyla iki saatlik izin aldı, işi varmış. Münip Abi surat etse de izin vermeden edemedi. Kız önlüğünü çıkardı, sekerek gitti. Arkasında hafif bir koku kaldı.

"Dudağını mı boyamış bu kız, Hasan," dedi Münip Abi kaşlarını çatarak. "Neyse, bir iki lokma da biz yiyelim."

Mutfağa yürürken patronu gördük. Heyecanlı nedense.

"Remzi Bey nerede," dedi.

Sahi nerede? Herkes şaşkın. Patronun ağzı koca suratında bir yarık gibi kalakaldı. İnsanın içinden gidip çenesini kaldırmak geliyor. Aşçı hırtı bile yukarı çıkmış. Terastaki masaların çoğu boş. İçeride çocuklu bir aile. Remzi Bey'in öğle yemeğine gelmemesi, sabah güneşin doğmaması gibi bir şey. Yirmi yıl her öğlen aynı lokantaya gider mi insan? Bu gidiyor. Emekli olmadan öncesini anladık da sonrası ne? Kavacık'a göbeğinden mi bağladılar seni? Kareli gömlek, bej pantolon, elde küçük bir çanta. Çilli yüzü yaz kış kırmızı. Yazın terasın güneş almayan bir masasına oturur. Ekim bir oldu mu hava ne kadar güzel olursa olsun içeriye geçer.

"Hasancığım," der bana. "Sahanda yumurta istiyorum. Beyazı iyi pişecek ama sarısı cıvık kalacak. Yanında söğüş domates. Çay yumurtayla beraber gelsin. O kızcağız, neydi adı? Ha, demek Leyla, güzelmiş, o kız demini ayarlayamıyor, çayı sen koy."

Gün gün ne yiyeceğini biliyoruz hepimiz. Yine de her seferinde söyler. Yemek bitinceye dek çaya dokunmaz. Ama sıkıyorsa bir unut bakalım getirmeyi, patrona dek gider mesele. İkinci çayda bardağı değiştiririm. Bak, bu çok önemli Leyla, bardak yumurta kokar sonra, diye anlatıyorum her seferinde. İkinci çayla gazeteyi getirmeyi unutma. Bezgin bir ifadeyle dinliyor beni. Bu kız bu işi sevmiyor, gitmesin diye çabam boşa. Yakıştıramıyor kendine, güzelliğine.

Remzi Bey yemekten sonra iki saat daha oturur. Bazen Münip Abi'yle arka tarafta tavla oynar. Yemek listesi olduğu gibi müzik listesi de var. Bazen patron isyan ediyor, meyhane mi burası, bu ağır şarkılar da neyin nesi diye. Sayesinde, göçmüş gitmiş ne kadar fesli varsa öğreniyoruz.

"Epeydir mutfağa girmediniz, Remzi Bey," derim ara sıra.

"Yazın çekilmiyor, Hasancığım. Havalar serinlesin, acılı lahana kapaması yaparım size," diye cevap verir.

Hayat bu minvalde akarken Münip Abi'nin aklına Remzi Bey'i evlendirmek düştü. Remzi Bey, kendin çok mu memnunsun evlilikten Münipciğim, dediyse de fayda etmedi. Müdavimlerden, konu komşu esnaftan herkesi gözden geçirdi Münip Abi. Remzi Bey, allasen unut bu konuyu, dedi ama nafile. Münip Abi'nin canı fena halde sıkılıyordu bence, bu konuya sardı.

Bir sabah, buldum, diye bağırdığında yıkanmış bardakları kuruluyorduk. Leyla'nın ödü koptu, parmağıyla damağını üç kere kaldırdı. Bu salak hareketi bile onda güzel bulduğuma göre korkarım âşık oldum.

"Ne buldun, Arşimet," diye güldü patron.

Gelin adayını bulmuştu, pek münasipti. Karşımızdaki Madam Coco mağazasında çalışan hanımlardan biriydi. Leyla'yla dışarı koştuk, sanki kadını görebilecekmişiz gibi. Sonra patronun bakışlarını sırtımızda hissedip döndük. Keşfini anlatmak için öğleyi zor etti Münip Abi. Remzi Bey her çarşamba yediği ekşili köfteyi ağır hareketlerle bitirdi. Peçeteyle ağzını sildi. Bardağı ışığa tuttu, çayın deminden memnun kalmış olacak ki küçük bir yudum aldı. Tek kaşını kaldırarak gazetenin ilk sayfasını okumaya başladı. Münip Abi masaya gitti, Leyla'ya işaret etti. Kız bir koşu gidip boş tabakları, servisi, ekmek sepetini aldı. Münip Abi de peçeteliği, baharatlığı her zamanki yerine koydu. Küçük süpürgeyle masadaki kırıntıları temizleyip yanında bekleyen Leyla'ya verdi. Remzi Bey gazeteden başını kaldırdı, şaşırmıştı. Ne de olsa bunlar Münip Abi'nin işi değildi. Soru sorarcasına başını sallayınca Münip Abi kızı hemen gönderip masaya oturdu. Eğilip konuşmaya başladı.

"Remzi Bey kızacak," dedi Leyla alt dudağını ısırarak.

Kapıda bekliyoruz. Remzi Bey'in sırtı bize dönük, yüzünü göremiyoruz.

"Arkadaş sayılırlar. Münip Abi masalara bakıyormuş Remzi Bey ilk geldiğinde. Şimdiki haline bakma, filinta gibiymiş."

"Hiç evlenmemiş mi?"

"Annesiyle oturmuş kadın ölünceye dek. Apartman bırakmış oğluna."

"Filinta gibiymiş, öyle mi," dedi Leyla gülerek. "Apartman ha?"

Kız haklı. Şimdiki haline bakınca inanmak zor. Münip Abi fısır fısır neler anlatıyor acaba. Bir uğra gör, diyor zannımca. Remzi Bey uzun uzun baktı karşı dükkâna. Sonra bize baktı, biz de bakışlarımızı yere çevirdik. Münip Abi masadan kalktıktan sonra Remzi Bey gazeteyi elinde tutmaya devam etti ama okuyamadı. İkinci çayını içmeden kalktı. Leyla yüzünde içten bir tebessümle hesabı aldı. Remzi Bey ödemeyi yaparken alt dudağını ısırarak ona bakmaya devam etti. Kendini tutamayıp gülecek diye ödüm koptu. Ah bu Leyla! Remzi Bey fişi aldı, masadan kalktı. Kapıdan çıkana dek gözümüzün ucuyla izledik onu. Restorandan çıktıktan sonra Madam Coco'nun aksi istikametine yürüdü.

Bir daha konuyu açmadı Münip Abi, en azından bizim duyacağımız şekilde. Belki konuşmuşlardır, Remzi Bey kadını görmüş ve bula bula bunu mu buldun, demiştir. Belki de, bu hanımefendi beni tercih etmez, diye düşünmüştür. Bu sonuncusundan pek emin değilim. Çünkü Remzi Bey'de nedensiz bir kendinden memnuniyet vardı. Kimsenın onun hakkındaki düşüncesini merak ettiğini sanmıyorum.

Tam karşılarında olmamıza karşın Madam Coco çalışanları genellikle bizde yemezler. Çalışanların hepsi kırk yaş üstü kadınlar, şirket politikasıymış. Ya evden getirdiklerini ya da arka tarafta pişirdikleri yemekleri yiyorlarmış. Bunlar Leyla'dan öğrendiklerim. Bu mesele ortaya çıkana dek onlara en ufak bir ilgim yoktu. Olay Leyla'ya yaradı, kadınlarla muhabbeti artırdı, habire ufak tefek bir şeyler alıp duruyor.

Münip Abi baktı Remzi Bey'de hiç hareket yok, patronu 8 Mart'ta kadın müşterilere indirim yapmaya ikna etti. Coco'cuları da gidip bizzat çağırdı. Sanki kız görecek bizmişiz gibi heyecanlandık. Kız dediğim de annem yaşında kadın. Aşçı bile

üst kata gelip misafirlere, afiyet olsun, dedi. Patron şarküteride çalışanları yerlerine kovaladı. Münip Abi hepimizden heyecanlı. Yavaşça sokuldum.

"Abi, gelin adayı hangisi?"

Sağ omzuyla masanın başında oturan kadını gösterdi. Leyla'yla beraber gülümsedik, nedensiz. Siyah saçları kulak hizasında küt kesilmiş, açık mavi hırka, siyah dar etek giymiş, ufak tefek bir kadın. Etrafa merakla bakan kocaman gözleri var. Ayaklarının küçüklüğü dikkatimi çekti. Ellerine baktım, onlar da küçük. Kadınlara doğru hareketlenen Leyla'yı geçip masaya gittim.

"Kadınlar gününüz kutlu olsun. Kalabalık olmadan siparişleri alayım," dedim. Herkesin isteğini sırayla yazdım. Gelin adayına döndüm. Yumuşak bir tebessümle, "Ne tavsiye edersin," diye sordu. Beklemiyordum, kekeledim birden. Kadınlar güldü.

"Kaşarlı pide çok güzel," dedim.

Listeyi tamamlamış tam arkamı dönüyordum ki Münip Abi'nin, "Hoşgeldiniz Remzi Bey," diyen abartılı sesi duyuldu. Bu sese tüm masa dönüp baktı. Remzi Bey bize doğru bir an bakıp her zamanki yerine geçti. Bir daha da o tarafa bakmadı. Münip Abi hemen teybe "Bir Kızıl Goncaya Benzer Dudağın" şarkısını koydurdu. Sonra Remzi Bey'in arkasından koşup heyecanlı heyecanlı bir şeyler anlatmaya koyuldu. Gedikli müşterimiz sakin bir ifadeyle dinliyordu. Görüntü komikti gerçekten. Remzi Bey her cuma ne yiyorsa onu ısmarladı. Yemekten sonra gazeteye gömdüğü kafasını da ne Leyla çay götürdüğünde ne de kadınlar cıvıldaşarak giderken kaldırdı.

"Madem ilgilenmiyor, o zaman bana ne," dedi Münip Abi o akşam.

"Aynen," dedi patron. Konu kapandı.

İşte bu Remzi Bey yirmi yıldan sonra ilk kez bu öğleyin gelmedi. Patron kasayla kapı arasında gidip geliyordu. Münip Abi servis yaptığımız evlerin listesinin bulunduğu defteri

baştan aşağı üç kere kontrol etti, Remzi Bey'e ait bir numara yoktu. Emekli olduğu firmayı aradık. Cebini bilen kimse yoktu. Münip Abi filmlerde görmüştü, hastaneleri aramayı denedi. İkincisinde pes etti. Yola bakan masalardan birine oturup bir sigara yaktı. Yanında çalıştığım beş yılda ilk defa sigara içtiğini görüyordum. Leyla döndüğünde hepimiz pes etmiştik. Olanları anlatma hevesim bile kaçmıştı. Onun da kafası her zaman olduğu gibi dağınık, geç kaldım diye koşmuş belli ki, yanakları kızarmıştı. Saat yediye gelince arka terası kapadık. Şarküterinin giriş kapısı hariç öteki kapıları kilitledik. Sızlayan ayaklarımı kasaya uzattım, aşçı bir bardak çayı yanıma koydu. Hava kararmış, cadde ölmüştü. Leyla atkuyruğunu sallayarak kapıdan çıktı, dönüp bize el etti. Arkasından bakmaya devam ettik bir süre. Her akşam o çıkarken, ertesi sabah gelmeyecek diye düşünüyor, sabahı zor ediyordum. Onun yürüyüp kaybolduğu yola dalıp gitmişken, "Caddenin sonunda yeni açılan kafede görmüş eve servis yapan çocuk," dedi aşçı.

"Kimi?"

"Remzi Bey'i."

Biliyormuş, tüm gün içinde tutmuş hayın. Patrondan korkmuştur belki de. Münip Abi'den çıkarır hırsını, belli mi olur? Tutturdun bir evlilik işi, kaçırdın adamı, deyiverir. Aşçının bu kadar ince düşüneceğini sanmam ya! Biraz havası sönsün şu Münip'in diye düşünmesi daha olası. Her ne ise dememiş, susmuş işte. Restoranda bir o bir ben kalıncaya dek, herkesin aklında bir soruyla eve gitmesini beklemiş.

"Leyla'yla yemek yiyormuş."

Aile Sofrası

Süreyya içe bükülmüş sol ayağını sürükleyerek kapıya seğirtti. "Patlama, Allah'ın cezası, geliyorum. En fazla bu kadar olabiliyor. Kapıcı Salih bunu bilir ama zilden elini çekmez. Annem uyanmasa bari," dedi kendi kendine. Salih sırtlan sırıtışıyla kapıda dikiliyordu.

"Süt, tam buğday ekmeği ve gazete, tamam, değil mi abla?"

Süreyya cevap niyetine başını salladı. Herkes hanım, biz abla. Oysa Zeytinoğlu Apartmanı babasının. Elindekileri mutfak tezgâhına koydu. Beyaz örtüyü salonda, camın önünde duran masaya serdi, tek eliyle düzeltti. Aksak adımlarla kahvaltılıkları masaya taşıdı. Sarmısaklı kekikli domatesle avokadolu salatalık yan yana konunca masa renklendi. Tek elle dereotunu kıymak en zor iş. Tüm işleri kolaylıkla beceriyor ama şu dereotu onun kâbusu. Börek de pişti. Kokusu mutfağı sardı. Fırını kapayıp böreği ızgaranın üzerine koydu, böylece altı yumuşamaz. Üstüne de ince bir örtü, misafirler gelinceye dek sıcaklığını korur böylece. Masaya baktı. Çiçeği bile vardı. Dün düşe kalka gidip aldı. Yağmur nasıl da yağıyordu, sanki gök delinmişti, eve geldiğinde ıpıslaktı ama olsun. Çiçek eksik kalıverseymiş, demişti annesi. Zaten her pazar geliyorlardı.

Masa gelin gibi göründü gözüne, beğendi Süreyya. Annesinin odasının önünden yavaşça geçti. Nuran Hanım netameli günlerinde, ne zaman kızacağı belli olmaz. Babası öleli Süreyya'ya el kaldıran yok fakat yerli yersiz yüreği hoplasın istemiyor. Odasına girdi. Aynanın önüne ilişti. Sarkmış tombul yanaklarına,

iki derin çizgiyle üst üste yığılan gerdanına, günden güne şişen bedenine baktı. Televizyon geçen gün, ekmek tam buğday olunca zararsız, diyordu. İstediğin kadar yiyebilirmişsin. Sen onlara inanma, dedi annesi. Sakatsın kızım, tek ayak bu vücudu taşıyamaz. Yaşın da elliyi çoktan geçti, ben ölünce sana kim bakacak? Süreyya saçlarına baktı, toplasın mı açık mı bıraksın, karar veremedi. Saçları hâlâ pek güzel, okşadı usulca. Geçenlerde yeğeni görünce aileye epey alay konusu olsa da bu huyundan vazgeçemiyordu. Hareli yeşil gözlerinde bir şeyler var. Ne görüyorsun, diye sorsa biri, sahiden ne düşündüğünü, ne hissettiğini soran çıksa Süreyya cevap veremez. Sadece saçlarını okşar. Bazı geceler Kapıcı Salih'in sigarayla karışık ter kokusunun aklına geldiğini, memelerinde bir sızı hissettiğini söylemez. Küçük bir kız gibi gülümser sadece ve sağ eliyle saçlarını okşar usulca. Sol eli, onu tanımayan eli. Diğerinden daha kavruk, bir öfkeyle yumruk olmuş. Kime kızdın a canım, diyor ona Süreyya. Sara nöbeti geçirdiğinde sabaha dek dua edip cin kovacaklarına bir doktora götürselerdi, eli böyle kalmayacaktı belki. Elli yılın hesabı kimden sorulur?

Bir acı zil daha! Bu sefer gelen kardeşi ile oğlu. Kapının açılmasıyla yeğeni üstüne atıldı. Kardeşinin ceketini alamadan asansörün kapısı açıldı, abisi ile yengesi indi. Bu hengâmeye nihayet anne uyandı. Sabahlıkla karşıladı misafirleri.

"Karın nerede oğlum," diye sordu küçük oğluna.

"Bebekle evde kalmak istedi, anne. Morali bozuk biraz."

Çayları koymaya giden Süreyya kardeşinin söylediklerini duymadı. Tepsiyi sağlam eliyle sıkıca tuttu, sol ön koluyla destek oldu. Yavaş ve dikkatli adımlarla salona getirdi. Çayların sağ salim masaya ulaşmasıyla rahatlayan misafirler konuşmalarına döndüler. Süreyya pazar sabahlarını çok seviyor. Annesiyle televizyon karşısında yaptıkları kahvaltılar da güzel ama bunlar başka. Bu hafta masadakilerle konuşmak istediği bir mesele var. Yatılı yardımcı. Nasıl başlasa? Abisi bir evet dese, anne karşı çıkmaz. Yengesi bir şey söylemese bari. Konuyu önceden kardeşine açmamakla hata etti. Usulcacık söyleyiverse yandan.

"Turunç reçeli yok masada, Süreyya. Kimden saklıyorsun, ikram etsene."

Buyurun, tam da annesinden beklenecek söz. Sandalyeden zor zahmet kalktı. Kendime saklıyorum anne, zaten azıcık kaldı, onu da ben yiyeyim. Kristal tabakta parlayan reçelle mutfaktan döndüğünde, "Sen bunları az ye artık," dedi abisi. "Dikkat etmek lazım bu yaşta."

Doğru da akşam yatmadan evvel ağzına bir tane atmazsa ne tadı var bu dünyanın. Yardımcı konusunu açmanın tam zamanı. Gürcüler varmış, yatılı kalıyorlarmış, deyiverse. Küçük kardeşi Mesut'a baktı. Oğlanın ağzı bıçak misali. Geldiğinden beri tek kelam etmedi. Cesareti kırıldı, Gürcülerden söz edemeyecek. Masada oluşan anlık sessizlikte kelimeler birden döküldü ağzından.

"Leylaklar güzel mi?"

Söylemek istedikleri değil ki bunlar. Zaten kimse duymuyor. O yağmurda al gel, hiçbirinin umurunda değil. Kardeşi pek sever oysa. Leylakları ve de onu. Minik ablam der, öper. Bedenine ondan başka erkek ağzı değmedi. Düşününce içi ürperdi. Tövbe, tövbe. Abdesti bozuldu mu acaba? Çok günah.

"Kızım, herkesin çayı bitti, uyuma."

Gündüz düşü görüyorum anne. Ne var bir kere de yengem çayları doldursa. Yengesi kuş yuvasına benzeyen kabarık saçları bozulmasın diye lokmaları büyük bir dikkatle ağzına götürüyor. Bu evde mutfağa girmişliği yok. Çayların ikinci maceralı seferinden sonra Süreyya kadın konusunu açmakta kararlı, cesur. Yengesi bile vız gelir. Ev işinin artık belini büktüğünü, annesinin mutfakta yardımcı olamayacak kadar yaşlandığını, haftada bir gelen temizlikçi yerine yatılı yardımcı alsalar ne iyi olacağını söyleyecek. Bir çırpıda. Kimsenin onun sözünü kesmesine izin vermeyecek. Kaç gece bunun provasını yaptı. Abisi mutlaka karşı çıkar, mahkeme salonlarında duyduğu, ev sahibini kesip paralarını çalan bakıcıları anlatır. Süreyya bunu bildiğinden konu komşudan iyi huylu, namuslu Gürcü kadınların isimlerini derledi, onların referanslarını buldu.

"Mesut neyin var? Hiç keyfin yok," dedi Nuran Hanım endişeli bir sesle.

Tabaklar boş, masa örtüsünde susam ve ekmek kırıntıları, çaylar yarılanmış, doymuş karınların rehavetiyle masadakiler arkalarına yaslanmışlar. Mesut yan gözle, bilgisayar oynayan oğluna bakıyor, ardından bakışları abisine değip geçiyor. Sırtını Süreyya'ya dönüp konuşuyor.

"Anne," diyor. "Derdimiz büyük. Bebek üst üste havale geçirdi. Epilepsi diyor doktorlar."

Sessizlik. Nuran Hanım elindeki çatalı bırakıyor. Yüzündeki çizgiler derinleşip hatlarını iyice aşağıya çekiyor.

"Allahım, bizi sınadığın yetmedi mi?" diye soruyor titreyen sesiyle yukarılarda bir yere bakarak.

"Anne, sen sağlam dur ne olur?" Mesut sinirli. "Zaten Filiz durmadan ağlıyor."

"Haklısın, evladım. Bir zamanlar neler çektiğim aklıma geldi," diyor ağlayarak Nuran Hanım.

Tüm cefalar zaten sana ait anne. Acımızı tek başımıza yaşamamıza asla izin vermez, üstüne kendi acını da eklersin. Zavallı Süreyya! Halayla aynı kaderi paylaşan zavallı bebek!

"İlaç başladılar mı," diyor abisi mahkemede kullandığı sesiyle.

"Testler bitince başlayacaklarmış, abi." Duraksıyor Mesut. Kararsız konuşuyor. "Genetik oluyor, dedi doktor."

Bu söz masanın üstüne beklenmeyen mevsimde yağan kar gibi düşüyor. Vazodaki leylaklar boynunu büküyor. Sofradakilerin Süreyya'nın oturduğu tarafa bakmama gayreti ne acıklı! Bebeğin alınyazısında onun bir payı yok, hayır. Ağır hareketlerle kalkıyor. Herkesin şaşkın bakışları altında turunç reçelini kristal kâsesiyle camdan dışarı fırlatıyor.

Ağaçların Dili

Sumru başını kaldırıp camdan dışarı baktı. Güneş batıya yönelmiş, odayı terk etmişti. Pencere bir avluya bakıyordu. Kare avluyu çevreleyen toprak rengi apartmanlardan sadece birinin balkonu vardı. Sumru gözlerini kıstı. Balkonun görüntüsü dalgalandı. Balkonda duran boynu bükük bir ortanca büyüdü, küçüldü. Yazmaya devam etti.

Yeni rota belli oldu, Marcel, Karia Yolu. Bu defa Akdeniz'den Ege'ye doğru gideceğim. Yolun üçte birini solo katetmeyi planlıyorum. Sana hep özenirdim, biliyorsun. Demek ki insanın kendini hazır hissettiği bir zaman varmış. Çok heyecanlıyım. Babama henüz bundan söz etmedim. Belki de söylemem. Seksen yaşındaki bir adamın yüreğini hoplatmamak gerek. Yol üzerinde birkaç küçük şelale var. Kazan adı verilen kuyumsu yerlere dökülüyorlar. Bu şelalelerde yeryüzünün ilk insanlarından biriymişçesine yıkanmak, o derin yeşilde, o kadim sessizlikte sular saçlarımdan akarken gözüm kapalı durmak, durmak. Bu imge her gece düşlerime giriyor. Heyecanla uyanıyorum.

Mektup arkadaşını internetten bulmuştu Sumru. Kızıl kıvırcık saçları, mavi gözlerine dek uzanan aynı renkteki sakalıyla orta yaşlı bir adamdı fotoğraftaki. Tırmanma çubuğuna dayanmış, mavili beyazlı bulutlara karşı havadaki eli kararsız, el sallamakla zafer işareti arasında kalmıştı. Bu hareket adamı tanımlıyordu aslında. Her yıl Türkiye'ye gelmeye karar veren, sonra vazgeçen, Tibet'e gitmeden ölmemeye ant içmiş ama en fazla kendi memleketinde Portes du Soleil'e gidebilen büyük kâşif Marcel.

Çocukken kaşlarım birleşikti, biliyor musun? Babam, on beş yaşıma gelinceye dek almama izin vermedi. Epey alay konusu olmuştum, tahmin edeceğin gibi. İnsanın annesi olmayınca, yani benimki gibi erken ölmüşse babasına karşı birlik olacağı birisi yoktur. Benim müttefikim odamdı. Ceza için odaya gönderilmek ise bir ödül. Bir duvarı dünya atlasıyla kaplı, yatağı korsan gemisi kaç kız odası vardır? Atlasın önünde tahta bir at duruyor, annemden bana hatıra. Doğumumdan önce Viyana'dan almış. Çocukken en sevdiğim şey, tahta at dışında elbette, odanın tabanına, gideceğim ıssız adaları, penguenlerin cirit attığı Kutupları çizmekti. Pencereye dayalı çalışma masasında irili ufaklı yerküreler var. Aralarında babamın üniformalı resmi biraz komik duruyor. Aslında gayet ciddi bakıyor ama yerine yakışmıyor gibi. Ülkeleri fethedecek komutan tavrı yok bir kere. Oda şimdi biraz mahzun. Eskisi kadar vakit geçirmiyorum, seyahatlerim çok zaman alıyor.

Adam tahta atını ilginç bulmuştu. Bir önceki yüzyıla ait, otuz beş yaşındaki bir kadının sahip olamayacağı bir oyuncak. Masalsı bir varlık. Annesi yaşasaydı belki daha modern oyuncaklar alabilirdi, ne var ki kızını doğururken ölmüştü. Atın kafasına göre kocaman duran gözleri Sumru'yu çocukken biraz ürkütürdü. Birazdan kişneyecekmiş gibi bakıyordu. Usta ona bir yele yapmamıştı ama uçuşan uzun tüylerinin gölgesi sanki duvara yansıyordu. İnsanda üstüne atlayıp dağları aşabileceği hissini uyandırıyordu. Annesinin fotoğrafı yerine tahta ata bakmayı tercih etmişti hep.

Sumru kalemin ucunu kemirdi. Karşı balkonda duran ortancaya baktı. Baharda o daireye bir çift taşınmıştı. Balkona iki sandalyeyle küçük bir masa koymuşlar, gece geç saatlere dek burada oturuyorlardı. Konuşacak ne çok şeyleri, ne çok arkadaşları vardı, bir de ortancaları. Sumru kıza sinir oluyordu. Çiçeğe su vermeyi unutan kıza. Bitkilerin hava ve güneş ışığıyla yaşadığını sanıyordu besbelli. Karşı dairenin perdeleri gün boyu kapalı duruyordu, zavallı çiçek bekleme cezasında. Hava kararmaya yüz tutsun önce balkon demirine sarılı kâğıt fenerler yanmaya

başlıyor, ardından perdelerde sabırsız devinimler görülüyor ve primadonna sahneye çıkıyordu. Kısa, koyu renk saçları ve belli ki erkekleri etkileyen gözleri vardı. Kanlı canlı bir insan değil de sanki bir enerji yumağıydı. Durmaksızın konuşan, içen, dans eden, sevgilisinin kucağına oturan, yanındaki sandalyede oturan adamlara doğru eğilip kahkahalar atan bir atom sarmalı. Belki de vampir.

Son zamanlarda geceleri sık uyanıyor Sumru, bunda karşı dairenin, o balkonun payı var. Oradan altın sarısı bir ışık dalgası akıyor avluya, çınlayan cam bardaklar, sonra o müzik, yabancı bir dildeki o şarkıları kim söylüyor, içki, sigara ve kahırla örselenmiş, yürek kanatan o ses kimin? Ay ışığında yankılanan kahkahaların sahibi ise belli. Daha havalar ısınmadığı halde sırtını ve beyaz omuzlarını açıkta bırakan elbiseler giyen ev sahibesinin kırmızı ruju karanlıkta parlıyor. Sumru bir kez daha kadının vampir olduğundan emin, erkekler onun ölümcül öpücüğünü bekliyor.

Gecenin bu geç saatinde adamla kadın yalnız. Konuklar gitmiş. Balkona dizili mumları parmaklarıyla söndürüyorlar. Müzik yavaşlıyor, yaşlı çingenenin ağıtı belli belirsiz duyuluyor. Bakma, yeter. Sumru sadece sesi dinliyor, gözleri kapalı. Bir, iki, üç, dört, beş. Gözlerini açıyor. Balkonu çevreleyen fenerlerin gün boyu topladığı ışık erimiş. Karanlığın içinde kadın adamın kucağında, yüzünü onun boynuna gömmüş. Devinimleriyle elbisesi uçuşuyor. O güzel gövdesi iniyor, kalkıyor. Başını geriye atınca Sumru kendi uzun saçlarını görüyor kadında, sonra yine kadının kısa saçlı başı. Balkonun kraliçesi onun atının üstünde artık, uçan yeleye tutunmuş, dönüp bakıyor karşı daireye, kıpkırmızı ağzı karanlıkta parlıyor. Göz göze geliyorlar. Gözlerini sımsıkı yumuyor Sumru, balkondakiler onu göremez artık. Ama kadının bakışı, Sumru'nun onları seyrettiğini bilen bakışı dayanılmaz. Bakma, yeter. Balkon dipsiz bir kuyu, yerçekiminden kuvvetli. Sumru uyuyamadığı gecelerin artıklarını mektuplarına taşıyor.

Dün gece rüyamda ağaçlarla konuşuyordum. Göğüs kafesimde büyüyen bir erginlik hissettim, tamdım, biliyordum. Öyle geldi ki ağaçların dilini anlarsam hayatı anlarım. Bir vadiden bakıyordum rüyamda. Yüce ve sakin ağaçlar, velveleci genç gövdeler, sürgünler, çalılar, makiler fısıldıyordu, bir bilsen, ah bir bilsen diyorlardı. Ancak yalnız yürüdüğünde bizi duyabileceksin. Doğanın dilini çözecek, görmeyen gözünle görecek, ermeyen elinle dokunacak, koşamayan ayaklarınla uçacaksın.

Karşı dairedeki adam aniden ortadan kayboldu. O gittiğinden beri evin pencereleri kapalı, gece ve gündüz. O gece kadın balkonda sabaha dek oturmuştu. Sumru onun büyüyen karnını nasıl fark etmedi? Bütün suç o uçuşan kıyafetlerinde. Adamın eli, doğanın bahşettiği gücün doğduğu yeri, kadının kalınlaşmaya başlayan belinin hemen altındaki o altın kuşağı okşayan eli gözünün önüne geliyor. Odanın ışığı kadını arkadan sarıyor, onu fildişi bir heykele dönüştürüyor. Aylar sonra balkon ilk defa sessiz, kadın yalnız. Gözünü ayırmadan avlunun dibindeki karaağaçlara bakıyor. Bana bak, karşı daireye. Müzik, müzik nerede? Sen zirvedeyken çalınan ağıtlar, fadolar? Hayatın çekirdeği bahşedildi sana, kalk, zafer marşları çal! Bu şansa sahip olmayacaklar adına kalk! Kadın sandalyede oturmaya, karanlık avluya bakmaya devam ediyor, kâğıt fenerler sönüyor. Bakma, yeter. Gözlerini yumuyor Sumru. Güneş ışığıyla uyandığında balkon boş.

Sana uzun bir süre yazamayacağım Marcel. Yoldayken, mektubunun evde beni beklediğini bilmeye ihtiyacım var. Biliyor musun aslında ne istiyorum? Döndüğümde mektubun değil de sen olsan beni burada bekleyen. Ama gelemezsin biliyorum. Bir daha, gel demeyeceğim, söz.

Sumru kalemi bırakıp komodinin üzerindeki küçük zili çaldı. Evin emektarı Halise Hanım, sanki bu sesi bekliyormuş gibi, yanında doktorla beraber içeri girdi. Elindeki zarfı yatakta yatan genç kadına uzattı. Sumru doktordan izin isteyerek zarfın

üstünü doldurdu. Bu süre zarfında doktor aletlerini tekerlekli küçük bir sehpaya yerleştirmişti. Elindeki mektupla odadan çıkarken kapıyı yavaşça çekti Halise Hanım. Doktorla hasta birbirlerine gülümsediler. Haftada bir yapılan bu ziyaretlerde pek az konuşuyorlardı. Sumru çocukken daha farklıydı, doktor ona kitaplar, dergiler getirir, dünyanın çeşitli yerleri hakkında uzun uzun sohbet ederlerdi. Doktor çantadan gözlüğüyle beraber ince bir paket çıkardı.

"Günaydın, nasılsın bakalım? Senin Fransız'a mı yazdın yine? İsviçreli miydi, pardon?"

Güldüler. Doktor elindeki paketi gösterdi. "Yatak yaraları için bu. Kötü tarafı, yaranın üstüne yapıştırdıktan sonra on beş gün yan yatman gerekiyor."

Konuşurken aynı zamanda Sumru'nun gövdesini yan çevirdi. Bisturi ile kalçadaki iltihaplı sarı dokuyu temizlemeye başladı. Hareketlerinde, hastanın bir şey hissetmediğini bilmenin rahatlığı vardı. Bu iş yapılırken müzik çalınmalı diye düşündü Sumru. O zaman bu kemirgen ses duyulmazdı. Her hafta bunu Halise Hanım'a söylemeye karar veriyor ama sonra unutuyordu. Doktor kazıdığı yeri antiseptikle sildi. Dokunun kurumasını beklerken yatağın öteki tarafına geçti. Sumru'ya baktı. Son ziyaretinden bu yana hastasının daha da küçüldüğünü düşündü.

"Yan yatacaksın, unutma!"

Sumru adamın elini tuttu.

"Yarın yapıştırsanız, tekrar gelmeniz gerekecek biliyorum ama güç olur mu sizin için?"

Şaşırdı doktor. Yatağa bağlı hastasının ilk defa böyle bir talebi oluyordu. Ama aklından geçenleri söylemeyecek kadar uzun süredir bu aileyle beraberdi. Gülümsedi.

"Tabii, hiç sorun değil," dedi.

"Çıkarken Halise Hanım'ı bana gönderir misiniz rica etsem?"

Doktor seri adımlarla çıktı. Şimdi Sumru'nun görebildiği tek şey duvarı kaplayan harita ile haritada Hindistan'ın üstüne çocukken çizdiği fil resmiydi. Tahta at kocaman tek gözüyle

haritanın altında duruyordu. Sessizce odaya girip arkasında dikilen yardımcı kadına konuştu.

"Halise Hanım, beni çevirir misin? Teşekkür ederim. Camdan dışarı bak şimdi, karşıdaki, ortanca saksısının bulunduğu balkonu görüyor musun? Evet, ortanca o. Şoför mektubumu postaneye götürdükten sonra o daireye gitsin."

Halise Hanım'ın kaşları kalktı. Balkona bu defa daha dikkatli baktı. Sumru duraksadı. Konuştuğunda sesi biraz boğuktu. "Yanında tahta atı götürsün. Ev sahibesi hamile, atın bebeğine hediyemiz olduğunu, bir şeye ihtiyacı olursa hep burada olduğumuzu söylesin."

Sumru peş peşe kısa öksürüklerle sarsıldı. Pencereden dışarı bakan Halise Hanım ağzını açtı ama konuşmadı, başını sallamakla yetindi. Atı kırılacak bir şeymiş gibi tutup kaldırdı. Generalin olanları duyunca ne diyeceğini düşündü. Gözlerini üst üste kırptı. Kararsız birkaç adım attı. Sumru yeniden konuştuğunda sesi pürüzsüzdü.

"Aa, unutuyordum az kalsın. Ortancanın bakımını üstlenmek istediğimizi de söylesin. Çiçeği almadan gelmesin, olur mu?"

"Ortanca mı?"

"Evet. Balkondaki."

Sumru yorgun düşmüş gibi gözlerini kapadı. Halise Hanım gözlerini attan ayırmadan dikkatli adımlarla odadan çıktı.

O sabah hava bir yaz gününden beklenmeyecek derecede bulutluydu, epeydir şehrin tepesinde bütün gücüyle dikilen güneşin yüzü görünmüyordu. Martıların keskin çığlıkları odayı dolduruyordu. Sumru tahta atın yerinde duran ortancaya baktı. Zili çaldı sabırsızca. Halise Hanım'ın yumuşak kauçuk tabanlı terliklerinin sesini dinledi. Kadının içeri girmesiyle konuşmaya başladı.

"Halise Hanım, karşıdaki kadın ne demiş?"

Pek az olayın yaşandığı bu odada en ufak şeyleri defalarca konuşmak Halise Hanım için yeni bir şey değildi. Hele bir de küçükhanım annesinden kalan tek hatırayı hiç tanımadığı birine hediye etmişse. Kapının çalındıktan epey sonra açıldığını,

karnı burnunda komşunun şoföre ve ata bakakaldığını, ortanca meselesini hiç anlamadığını, neden sonra balkonundaki çiçeği hatırlayarak güldüğünü, şoförün merdivenleri inerken bir ağlama sesi duyduğunu bir kez daha anlattı. Şoför, ne zaman yardıma ihtiyacınız olursa bize seslenin yeter, deyince kadın başını sallamıştı. Sumru tüm bunları gözleri parlayarak dinledi.

"Beni pencereye götürür müsün? Madem on beş gün duvar hapsindeyim, dışarının tadını çıkarayım biraz."

Onun zayıf, çocuğa benzeyen gövdesini tekerlekli sandalyeye oturttu Halise Hanım. Desteklemek için her iki yanına birer yastık koydu, kemerini bağlayıp üstüne ince bir örtü örttü. Sandalyeyi avluya bakan pencerenin önüne çektikten sonra yatak örtülerini toplayıp odadan çıktı. Sabahın bulutları dağılmıştı, avluya düşen ışık berrak, camdan yapılmışçasına saydamdı. Karşı binaların, avludaki ağaçların rengi capcanlıydı, dışarıda her şey hayata tutunmuştu.

Sumru kendini on beş gün sonra kalkıp yürüyecekmiş gibi hissetti birden. Marcel'e yazdığı mektuplarda dağlara tırmanan, ovaları aşan, sarı buğday tarlalarındaki köylülere el sallayan, buz gibi derelerde yüzen kız o şimdi. Ah, hepsi havadaki bu ışık yüzünden... Hayır, ışığın marifeti değil, karşıdaki kadın sebep, karnındaki bebek, henüz gelmeyen ama paylaşılan bir an. Anne balkona battaniye serip bebeği oyuncakların ortasına oturtuyor, bebek minik elleriyle tahta atı tutuyor, onun kahkahalarını duyuyor Sumru, gülümsüyor. O an gelecek.

İçini dolduran taze bir mutlulukla balkona bakıyor. Tam o an karşı dairenin perdesi havalanıp içeri çekiliyor. Kırmızı bir erkek başı görünüyor önce, ardından kocaman kırmızı bir sakal. Perde adamı sarıyor. Sumru şaşkın. Ayağa kalkıp adamı saran kat kat tüllerden kurtarmak istiyor, yakından bakmak, sert kıvırcık sakalına dokunmak. Tül çekiliyor aralarından, adam balkona çıkıyor. Başını kaldırıp gökyüzüne bakıyor önce, ince bulutlara. Sonra balkon demirine tutunup koyu mavi gözleriyle karşıya, Sumru'ya bakıyor.

Bakire Meryem'in Bahçesi

Yetmişlerden kalma bu küçük havaalanında değil bekleme salonu, oturacak bir yer bile yok. Havalandırma doğru düzgün çalışmıyor. Bu ünlü adada olacak iş mi? Herkesin gözü valizlerin çıkması umulan o delikte. Görevliler demir bir korkuluğun üstüne tünemiş, yayvan bir dille şakalaşıp gülüyorlar. Birden bantlar çalışmaya başlıyor, irili ufaklı çantalar görünüyor. Selçuk kalabalığı yarıp valizlerimizi alıyor. Elimi tutup, "Bir taksi yakalamamız lazım şimdi," diyor.

Arkamızda uzun bir kuyruk bırakarak kendimizi arabaya atıyoruz. Sabahın bu saatinde hava inanılmaz sıcak ve nemli. Hareket ettikten sonra şoför kendisine uzatılan karttan otelin adını, adresini okuyup, "Manastıra ha?" diyor. Dikiz aynasından görünen yüzünde gereksiz bir sırıtış var. Selçuk başını sallamakla yetiniyor. Konunun yeniden açılmasını istemediği belli. Manastıra bitişik, daha doğrusu onun parçası olan oteli seçmişse ne olmuş yani, büyütülecek sorun muymuş? Balayı için en çok tercih edilen otellerden biriymiş ayrıca. Son söylediğinin sinirlerimi daha çok bozduğunu bilmeden konuşuyor.

Taksi dar yollarda hızla ilerliyor, yolun sol tarafı yer yer uçurum ve koyu mavi deniz, öbür tarafta sarı ekinler, uzaklarda tek tük evler görünüyor. Selçuk anlattıklarını dinlemediğimi fark edince sürücüyle sohbete koyuluyor, anakaranın yaşadığı ekonomik krizin adayı etkileyip etkilemediğini soruyor. Korktukları gibi olmamış, adanın tüm ekonomisi turizme dayalıymış,

yaz kış turist geliyormuş. Selçuk adamın kötü İngilizcesiyle anlattıklarını ilgiyle dinlerken telefonu çalıyor. Kaşlarını çatarak bakıyor ekrana. Ardından alçak sesle hızlı, kesin, kısa cümlelerle konuşuyor. Konuştuğu karısı olmalı. Onunla konuştuğu ses tonunu biliyorum. Derken aniden değişiyor sesi, sıcak, hafif şekerli. Bu da kızı için kullandığı ses. Ah, bu babacığın gitmek zorunda olduğu konferanslar yok mu, kavuşmak için sadece üç gün sabredecekler, ardından gelsin öpücükler. Yüzümü cama yapıştırıyorum. Beklediğim serinlik gelmiyor. Neden camdan hep bir serinlik bekler insan?

"Engin aramadı seni," diyor Selçuk. Bir ima yok biliyorum ama bunun cevabı ne olabilir ki? Kocam beni, karının seni sevdiğinden daha az seviyor mu?

"Otelde ararım ben onu."

Sürücü konuştuklarımızı anlıyormuş gibi heyecanla dinliyor. Balayı oteline giden bir çifte benzemediğimizi düşünüyor olmalı. Otele ne kadar kaldığını sorduğumda seviniyor adam. Konuşacak konu çıktı ona. Manastırın tarihiyle hiç ilgilenmediğimi fark edince hevesle başladığı konuşmasını kesmek zorunda kalıyor. Selçuk telefonuna gömülmüş, hızlı hızlı bir şeyler yazıyor. Ona baktığımı görünce gülümseyerek telefonu kapatıyor.

Otel beklediğimden güzel, beklediğim gibi görkemli. Sırtı manastıra dayalı, önünde denizle birleşmiş gibi duran havuzuyla parlayan büyük, beyaz bir mücevher. Etrafını saran koyu yeşil çamlar ve içerideki bej koltuklar dışında her şey beyaz. İnsanın gözünü alan keskin bir beyazlık. Selçuk hemen havuza girmek istiyor. Başımın ağrıdığını bahane ediyorum. Hem kocama telefon açmam gerekiyor. Odanın küçük terasından onu seyrediyorum. Kocamla konuşmayacağımı ikimiz de biliyoruz, telefon ve ben. Bardaktaki suya tableti atıp köpürmesini bekliyorum, en azından baş ağrım gerçek. Selçuk'un odada bıraktığı telefona bakıyorum. Odada kalmama neden olan cihaza. Son zamanlarda o telefonla kaçamak mesajlar yazılıyor. Hiçbirini

okuma şansım olmadı ama biliyorum. Durumum trajikomik çünkü öteki kadın bensem bu kim? Telefonun kilitli ekranında kısa bir mesaj: "Neredesin? Özledim." Kayıtsız bir numara. Özledim kelimesi değil de neredesin sorusu beynimi deliyor.

Akşam, manastırın düzenlediği yemekteyiz. Gitmesek ayıp olurmuş. Merak da ediyormuş. Bazen onu hiç tanımadığımı düşünüyorum, onca yıldan sonra tuhaf ama gerçek bu. Etrafıma bakıyorum. Beyaz, bembeyaz duvarlar, erişilmez görünen kubbe tavan, kürsünün arkasındaki duvarı boydan boya kesen kara haç; eminim, bütün bunlar insan kendini zavallı hissetsin diye tasarlanmıştır. Masalarda genç kadın ve erkekler, öndeki masalardan birinde bilmem kaçıncı evlilik yıldönümlerini kutlayan platin saçlı çift ve tabii kara cübbelerinin içinde rahipler, rahibeler. Balayı çifti olmadığımız için uzun bir masada ruhban takımıyla birlikte oturuyoruz. Selçuk karşımda. Kürsüdeki başrahibin konuşması feci halde sıkıcı, neyse ki aksanı komik. Kadehin dibinde kalan şarabı içip yanımda oturan rahibeye doğru eğiliyorum.

"Kadınların bulunmasının yasak olduğu bir manastır varmış, burada mıydı o?"

Genç kadın irkilerek bana dönüyor. Alçak sesle söylenmiş sözler oysa. Gözkapakları yumuşakça inip kalkıyor.

"Hayır, orası Aynoroz," diye fısıldıyor tabağına doğru gülümseyerek.

Tebessümünde bir öfke saklı. Ses tonunda konuşmayı devam ettirme cesaretimi kıran kati bir şeyler var. Sorumu cevapladıktan sonra tüm dikkatini yine başrahibin konuşmasına veriyor. Onun bu konuşmayı kaçıncı dinleyişi merak ediyorum. Çatalımla tabakta kalan pembe sosa birbirini kesen çizgiler yapıyorum. Rahip yeni evlileri kutsuyor, ne de olsa burası balayı adası. Parlak gözler buluşuyor, eller sımsıkı tutuluyor, çiftler öpüşüyor. Alkışlar devam ederken rahip kürsüden iniyor. Selçuk'a

hiç bakmıyorum. Dışarıdan bakınca, yeni evli olmasak da tatile gelmiş mutlu bir çiftiz. Kimse ışıltılı kabuğumuzun altındaki yorgun canavarları görmüyor. Aldatmanın ilk şehvetini yitirmiş, akıntıyla sürüklenen deniz canlıları... Mesajda, neredesin, diyor taze bir ses. Çatalla tabağı çizmeye devam ediyorum, çıkan rahatsız edici sesle yanımdaki rahibe bana dönüyor.

"Aynoroz, evet, dişi hayvanlara bile yasak. Kedilere göz yumuluyor sadece."

Şaşırıyorum. Kedilere izin fareler yüzünden. Kendini tanıtıyor bu arada: Rahibe Ioanna.

"Dişilerden bu korku ne Tanrı aşkına?" diyorum içimdeki alaycı sesi bastırmaya çalışarak.

"Aynoroz, Bakire Annemizin bahçesidir. Rahip kardeşlerimiz çile yolunda. Onları caydıracak hiçbir şeye izin yok."

"Pek caydırıcı bir haliniz yok oysa." Sanırım bu defa alaycıyım. Beni kışkırtan, onun söylediklerini ciddiye alan tavrı.

Ioanna'nın gözleri alev alıyor ama ifadesi değişmiyor. Başını yine tabağına çeviriyor. Gücendirmiş olmaktan korkarak devam ediyorum. "Rahibeler de çile çekiyor ama değil mi?"

"Biz onların mertebesine erişemeyiz. Erdemin en saf halini yaşıyorlar."

"Ama dişi işin içine girerse erdemi yitirmekten korkuyorlar. Kendilerini bir de öyle denesinler bakalım. O zaman belki iradelerinin gerçek gücünü görürler."

"İradenin gerçek gücü inzivada, yoksunlukta görülür. Ruh terbiye olur, arınır. Bir de böyle düşünün."

Onunla aynı fikirde değilim. Arınmak için önce günah işlemek gerek. Günahı kitaptan öğrenmiş tüm bu insanlar nasıl arınacak? Sevgilim konuştuklarımızdan habersiz, neşesi yerinde, bana kadeh kaldırıyor. İki parmağımla dudaklarıma dokunuyorum, bu bizim başkalarının yanında kullandığımız öpücük şifremiz. Rahibe Ioanna tatlı servis edilirken izin istiyor. Ezberden okunan bir şiir gibi, manastıra şeref verdiğimizi, tekrar beklediklerini söylüyor hızlıca. Belindeki altın renkli kordonu

zarif bir hareketle avucuna sıkıştırıyor ve tüy olup koridora doğru uçuyor. Erdemin en saf haliyle.

Ertesi sabah Selçuk'un şehre inmesi gerekiyor. Kapıda durmuş, taksinin toz bulutu içinde gözden kaybolmasını izliyorum. Kıvrıla kıvrıla inen yol boyunca sıralanmış, kollarını yakarır gibi yukarı kaldırmış ağaç dallarına, güneşten bozarmış yapraklara bakıyorum. Güneşin altında daha fazla durmak mümkün değil. İçeri girdiğimde resepsiyon boş, her yer ama her yer beyaz. Kara bir gölge, kararlı küçük adımlarla yürüyor.

"Rahibe Ioanna," diye sesleniyorum.

Genç kadın bakışlarını yerden kaldırıyor. Yanaklarındaki pembelik dışında sıcaktan etkilendiğini gösteren bir iz yok. Hatırlamaya çalışan bakışına bozulmadım değil. Yüzü aydınlanıyor, içten bir gülümsemeyle bana doğru geliyor.

"Günaydın. Nanna deyin lütfen. Manastıra geçiyorum, arka bölümdeki freskleri görmek ister misiniz?"

Elbette isterim. Rahibe Nanna önde, ben arkada koyu renk ağır kapılardan geçiyoruz, boş koridorlardan, dua sesleri gelen odalardan, tütsü kokularından ve sonu gelmez labirentten başım dönüyor. O arkasına bakmadan yürüyor. Birden içimi bir his kaplıyor. Bu bir oyun, yolumu ve rahibeyi kaybedeceğim, burada hapis kalacağım. Belki o da ziyarete gelmiş, çıkışı bir türlü bulamamış, sonunda aramaktan vazgeçmiştir. Yoksa insan neden bir ömür boyu vücudunu ve ruhunu taş duvarların ardına hapseder? Nanna aniden duruyor, sesi duvarlarda yankılanıyor.

"Nasıl, muhteşem değil mi?"

Bu coşku, bu adanmışlık; genç kadın o an göğe yükselse şaşırmam. Kubbedeki freskte Meryem Ana oğluna gülümsüyor, kendi doğurduğu ilahi varlığa hem anne hem kul. İşaret parmağı göğü gösteriyor, bebek İsa oraya bakıyor. Meryem, bebek İsa ve Nanna görüyorlar; ben körüm.

"Sanatçı, Bakire Meryem'in masumiyetini ne güzel yansıtmış! Adadan hiç ayrılmadım ama en güzel fresklerin burada

olduğunu duydum. Meryem Anamızın İsa peygamberimize bakışındaki derinliğe bakın. Çocuğunuz var mı?"

"Yok, istemedik."

Rahibe Nanna gülümsüyor. İstemedik kelimesiyle başka sorulara izin vermeyeceğimi anladığını gösteren bir tebessüm bu.

"Peki, siz bir eş, bir anne olmaktan nasıl vazgeçtiniz," diyorum.

"Vazgeçmedim ki!" Parmağıyla İsa'yı işaret ediyor.

Konuşmadan bir süre bakıyoruz. Öbür salonları da gösteriyor. Hayatlarını manastırda tamamlamış rahiplerin kafataslarının saklandığı odayı da. Rahibelerinki saklanmıyormuş. Yolu bulamayacağımdan korkarak otele kadar bana eşlik ediyor. Resepsiyonu yeni bir turist grubu doldurmuş, kadınlar ilgiyle Rahibe Nanna'ya bakıyorlar. O, bakışları göz ardı etmeyi öğrenmiş bir tavırla hafifçe eğiliyor.

"İyi tatiller. Eşinize selamlarımı iletin lütfen," deyip gidiyor.

Eşime iletilecek selamlar. Beyazlık yoğunlaşıp ağzımdan, burun deliklerimden içeri doluyor. Nefes almak güçleşiyor. Hızlı adımlarla terasa çıkıp koltuklardan birine oturuyorum. Dik uçuruma saplanmış irili ufaklı otellerin altında parlayan deniz, arkasında ince bir çizgi bırakarak uzaklaşan tekneler, yarısı batık yanardağ kütlesi. Işık adaya çarpıp yansıyor. Gözkapaklarım ağırlaşıyor.

"Bu ne uykusu güzelim?"

Selçuk ayağında Spartan deri sandaletler yanımda dikiliyor. Aşağıdan almış, hemen giymiş. O artık antik bir varlık. Başımı kavrayan eli beni takdis ediyor. Yanıma oturup gövdeme yaslanıyor. Terle karışık kokusunu duyuyorum. Tutkun olduğum kokusunu. Garson sessizce giriyor, kahveleri sehpaya bırakıp gidiyor.

Akşam yemeği için eski şehirdeki meyhaneyi önermişler. Buraya gelip de şaraplı midyesini yemeden gitmek olmazmış. Ne var ki yolu zor, bin basamak aşağıda, deniz kenarında, katıra binmek gerekiyor. Hayvanlar dik merdivenleri sallana sallana çıkıp deli bir koşuyla iniyorlar.

"Korkuyorum, dönüşte binsek," diyorum.

Selçuk mızıldanmama içi sıkılarak bakıyor. Adonis'im benim; Afrodit ile Persephone arasında kalan zavallı ölümlüm. Bunca yıldan sonra, az değil beş koca yıl, aramızdaki şey –ne ad verilirse artık– kaçamak olmaktan çıkıp rutin ilişkiye dönmüşken birden her şey gözüme batıyor. Neden? Trajedilerin yaşandığı bu topraklar beni zehirliyor. Bundan eminim. Gözlerimi kapadığımda kendi şehrimizdeki buluşmalarımız canlanıyor. Ev kapanından kaçışlarımız. Hâlâ tutkulu, heyecanlı değil mi? Emin değilim artık. Neredesin; kim soruyor bunu?

Lokanta dolu, tahta sandalyeler, her masada çiçek, tavandan sarı ampuller sarkıyor. Sahnede müzisyenler aletlerine bakmadan çalıyorlar. Sıcak cisimleşmiş, tepemizde bir bulut gibi asılı duruyor. Deniz kapkara ve hemen dibimizde. Uzaklarda ışıldayan bir gemi var. Nasıl içilecek bu havada? Oysa gecenin sonuna, dünyanın dibine dek içeceğiz, gözleri bağlı katırlar bizi Olympos'a taşıyacak. Selçuk'un telefonu çalıyor. Arayan karısı elbette.

"Ateşi kırk derece mi?" Elinde olmadan bağırıyor sevgilim. Ayağa kalkıp masadan uzaklaşıyor. Bu konuşmalara hiç şahit olmam. Masaya döndüğünde yüzü kızarmış.

"Kaç kilometre öteden, kıza doktor bul, diyor. Neyse ki Hakan var. Aradım hemen."

Hakan onun sırdaşı, günah ortağı, bizim yer ve zaman tutucumuz. Kaçamaklarımız birleşip bir hayat yapıyor, Hakan seyrediyor.

Selçuk uzodan büyük bir yudum alıyor. Mezelerden birer çatal atıyor ağzına. Parmaklarıyla tempo tutuyor. Arkadaşı sorunu halledecek, sevgilimin omuzlarından yük kalktı, keyfi yerine geldi. Birden hafif bir esinti hissediyorum. Vantilatör çalışmaya başlamış. Üstümüze damlacıklar püskürtüyor.

"Dün gece o rahibe kızla amma kaynattınız."

"Aynoroz'u, kadınların giremediği manastırı konuştuk."

"Vay, çok manyak bir yermiş. Arada bir inzivaya çekilip kafayı dinlemeli."

"Tuhaf olan ne biliyor musun? Aynaroz'un bulunduğu ada Antik Çağ'da Tanrıça Artemis'in adasıymış, şimdiyse kadınlara yasak."

Atılıyor sevgilim. Mitoloji en sevdiği konu. Üstüne konuşmaya ve bilgisini göstermeye bayılır.

"Bu Artemis çok manyak, biliyor musun? Babası Zeus'a, âşık olma yetimi al, bu sayede daha iyi savaşçı olayım, diye yakarmış. Zeus da dileğini yerine getirmiş." Selçuk gülüyor.

"Ozgür olmak istemiş, çok mu?"

"Âşık olmamak özgürlük mü yahu? Sen de tuhaflaştın bugünlerde," diyor Selçuk.

Devam edemiyor, yeniden telefonu çalıyor. Ekranda karısının resmi. Kalkıp bahçeye doğru yürüyünce karanlık onu yutuyor. Müzik hızlanıyor, müşterilerden bazıları ayağa kalkıp kol kola giriyor. Sahnede bir ileri bir geri gidişleri, ayaklarını yere vuruşları, diz çöküp kalkışlarındaki ahenk hayranlık uyandırıcı. Elimde olmadan gülümsüyorum. Selçuk masaya döndüğünde öfkeli. Karısının beceriksizliğine saydırıyor. Onunla ilgili hiçbir şey duymak istemediğimi bildiği halde. Ne övgü ne yergi, gerçekten hiçbir şey.

Garson boşalan kadehlerimizi dolduruyor. Selçuk saçlarını karıştırıyor, dalgın bakışları uzaklaşan gemide. Gemi görüş alanından çıkınca dönüp bana bakıyor.

"Rahibeden nereye geldik? Ama hiç anlamıyorum bu tayfayı. Bir palavraya kendini ada, dört duvar arasında yaşa, sonra mutlu oldum san."

"Ama onlar için mutluluk ruhun dinginliği, düzeni. Nanna'ya gore mutluluk erdemli bir hayat."

"Kızın adı mı bu? Güzel hatunmuş da, yazık! Ruhun dinginliğe erişmesi için doğayı ret değil, kabul etmesi gerekir, hayatım. Erdem, ahlak, iyilik, kötülük tüm bu kavramlar insanları kısıtlamak için yaratılmış, hepsi çöp."

Tabakta midyeler ağızlarını açmış yatıyorlar. Çatalla yumuşak karınlarını dürtüyorum. Yayılıp toparlanıyorlar. Üstlerinde

ölü maydanozlar. Açım ama yiyemiyorum. Tüm değerleri reddeden sevgilime bakıyorum.

"Biz içimizden geldıgı gibi yaşadığımız için iyi ve erdemliyiz, diyorsun."

"Tabii."

"Bu kadar yalanın içinde ruhun dinginliğini koruyor, öyle mi Selçuk?"

"Sende son zamanlarda bir şey var, canım. Eğlenmeye, baş başa kalmaya geldik ama gerilmiş yay gibisin. Bir şey mi oldu?"

Ne olabilir ki? Cam küreye hapsedilmiş oyuncaklarız. Üstümüze kar yağıyor, kimseye görünmediğini sanan minik bebekler, el ele yavaşça dönüyoruz. Neredesin diye soruyor biri karanlıktan. Özledim.

Odanın tavanında yanıp sönen mavi beyaz bir ışık. Otele gelişimizi, boş koridorlardan, kara mağaraları andıran kapılardan geçişimizi, sarhoşsun sevgilim, diyen sesi hatırlıyorum gözümü açtığımda. Tavanda parlak sarı noktalar var. Gözlerim karanlığa alışıyor. Işık Selçuk'un cep telefonundan geliyor, sessize alınmış cihazdan. Kalkıp telefonu alıyor, ay ışığının taş zemindeki simli izinde yürüyorum. Kayar kapıyı çektiğimde balkondan gelen esinti tenimi ürpertiyor. Ekranda, saçları iki yanda toplanmış, sol üst dişlerinden biri eksik, şahane bir gülümsemeyle aydınlanmış bir yüz var. Bekliyorum, bekliyorum, gülen çocuk gitmiyor, babasına ulaşmakta ısrarcı. Parmağımın ucuyla gülümseyen ağıza dokunuyorum.

"Babacım," diyor cıvıltılı bir ses. "Ateşim düştü, annem uyuyor, sana haber vermek istedim."

Ayaklarımdan yükselen bir titreme vücudumu sarıyor.

"Baba, duyuyor musun? Neden konuşmuyorsun?"

"Uyanınca babana söylerim," diyorum, tanımadığım, binlerce yıllık buzların soğuğuna sahip bir sesle.

İçimde, küçük bir çocuk bile olsa karşısına çıkanı yutacak karanlık sular bir zil sesini bekliyormuş meger. Zil sesine

dek ufak hareketler, kaçırılan bakışlar, son anda iptal edilen randevularla, telefonda belirip yok olan mesajlarla yükselen sular. Uyanınca babana söylerim. Bu üç kelime, yanımda uyuyan adam bana ait, çocuğum, diyor. Bu mülkiyet anlık olabilir ama hayat ve benlik denen şey de zaten andan ibaret. Zavallı küçüğüm, bunları şimdi anlayamazsın. Belki çok sonra, babanı affetmeyi öğrendiğinde.

Söylediklerime bir cevap yok, sadece sessizlik. Telefonu kapatıyorum. Yukarılarda ay siyah bir bulutun ardına saklanıyor. Buraya hiç gelmemeliydik. Selçuk uyuyor, huzurlu. Yanında küçük bir çukurluk, daha önce bir çocuk yatmış gibi. Valize bulduğum her şeyi tıkıyor, fermuarı yavaşça çekiyorum. Dişlerimi sıkıyorum ama titremenin önüne geçmem olanaksız. Dışarıda tan ağarıyor. Hâlâ karanlık koridorlardan koşarak geçiyorum, duvar diplerinde mumlar titreşiyor, resepsiyon boş. Üst üste çalıyorum bankodaki minik çanı. Otelin önünden geçen dar yolda zakkumlar rüzgârla hafifçe sallanıyor.

"Yardım edebilir miyim," diyor Rahibe Nanna arkamdan.

Parlak gözlerle bakıyor bana, iffet dolu ruhu gözyaşımda titriyor. Ellerimi avucuna alıyor. Aşkı reddetmiş tanrıçalar bana nasıl yardım edecek?

Elimi Tut

Seniha Hanım arka odadan gelip açana dek telefon uzun uzun çaldı. Küçük ev yaşlı kadının adımlarıyla büyüyordu. Camları silen İsmail, onun neden çalışma odasına da bir telefon koymadığını ya da cep telefonu kullanmadığını düşündü. Fazla da düşünmedi. İşlek caddeye bakan pencereye verdi dikkatini. Cam tüm cepheyi kaplıyor, İsmail üzerinde bez izi kalsın istemiyordu. Hele biraz daha ev sahibinin güvenini kazansın, mikro fiber bezlerden alalım, diyecekti. Kadın yirmi yıl aynı temizlikçiyle çalışmış, kolay değil. Semt yeni, insanlar yeni. Yeni temizlikçiye biraz aksi davranıyor ki İsmail'e göre bu gayet normal. Misafiriniz geldiğinde çağırın, yemeğe yardım edeyim, mücverim çok güzeldir, dediğinde, yaşlı kadın kaşını kaldırmış, cevap vermemişti. Zaten eve öyle gelen giden de yok.

Seniha Hanım isteksiz isteksiz konuşuyordu telefondaki kişiyle.

"Baş dönmesi konsolosluğun davetinden sonra başladı. Kansızlık varmış, araştırdılar, altından bu hastalık çıktı. Yok, şimdilik sadece ağızdan hap. Merak etme, hastalığın adı kötü ama erken yakalandı. Sağol canım, gelmene hiç gerek yok, öpüyorum seni, çocukları."

Bunu da atlatmıştı. Kimseye söylemediği halde duyuluyordu işte. İşin en zor kısmı bu konuşmaları yapmaktı. Camı silen ufak tefek oğlana baktı yaşlı kadın, daha ziyade giysilerine. İsmail diz hizasında bir tayt, tahta sabolar ve soket çorap giymişti. Apartmanın altındaki dükkânlarda çalışanların,

kaldırımdan geçenlerin pencereyi silen böyle bir oğlanı görünce ne düşüneceklerinden ziyade, saboların onun için tehlike yaratıp yaratmadığını düşündü Seniha Hanım.

İsmail'i iş başında bırakıp çalışma odasına gitti, arka bahçeye bakan masaya oturdu. Elinde büyüteç, masanın üstüne yayılmış fotoğraflara baktı. Çoğunda kocası sağ eli cebinde, başını hafif yana eğmiş gülümsüyordu. Öyle büyük kahkahaları olmamıştı adamın. Resimlerde hep bir masanın etrafındalar, sanki yaşamları kare kare fotoğraflanmış büyük bir davet; kadehler havada, kadınların kucağında çocuklar, kızların etekleri havalanmış, son moda danslar yapılıyor belli ki. Fotoğrafa bakan ilk seni görür, derlerdi eskiden. Bu bilgi Seniha Hanım'ın tavrına yansımış. Kocası objektife değil, ona bakmış tüm fotoğraflarda. Adamın ellinci doğum gününde, Roma'da Âşıklar Çeşmesi'nin önündeler, ne yapacağını bilmez bir duruşları var, ne de olsa artık âşık değiller. Bir başkasında adam tek başına, salonun ışığı yandan gelmiş, yüzü karanlıkta, oyun masasındaki kâğıtlara bakıyor. Sırtında hırkası, eli çenesinde.

"Komaya girsem bile beni hastanede bırakma, yoğun bakımda yalnız ölmek istemiyorum Seniha," demişti hastalandığında.

Ama o kocasını değil, doktoru dinlemişti. Trombosit verdik, toparlar birkaç güne, demişlerdi. Ağzı kurumuş kandan siyaha dönmüş, çökmüş yüzünde büyümüş gözlerle bakan bir deri bir kemik kocasını, elini şiddetle sıkan kocasını yoğun bakımda bırakıp eve gelmişti. Yalnız ölmüştü adam. Seniha Hanım düşünceleri kovalar gibi başını salladı. Kapıdan İsmail'in neşeli sesi geldi.

"Bir kahve yapayım mı, abla?"

"Abla lakırdısını hiç sevmem, kullanma bir daha. Seniha de."

İsmail, lakırdı kelimesinin anlamını tahmin etmeye çalışarak mutfağa gitti. Yaşlı kadının cüssesini düşündü, uzun boyunu, büyük ellerini. Erkek gibi maşallah, lakırdı kelimesi bir küfür olmalı, diye geçirdi içinden. İnce porselen fincanları dikkatle tuttu. Salondaki biblolar, duvara demir çengellerle

asılmış mavili beyazlı tabaklar gözünün önüne geldi. Fazladan iş ve zaman demekti bunlar. Biraz vakit geçsin zam istemek lazımdı. Yaza şunun şurasında ne kalmıştı?

İsmail tepsiyi sehpaya bıraktı. Sandalyenin ucuna oturdu. Düşündü, kaçışı yoktu, sorması gerekiyordu.

"Temmuz için izin verebilir misin? Yerime birini bulurum, istersen yarım gün gelir."

"Nereden çıktı şimdi bu?"

"Bodrum'da sahneye çıkacağım. Yeni belli oldu."

Seniha Hanım o kadar şaşkın bakıyordu ki istemese de cevap verme gereği duydu İsmail. Mümkün olduğunca az kişi bilsin istiyordu. Ünlü olduğunda, evlere temizliğe gittiğini anlatacak ne kadar az şahit olursa o kadar iyiydi. Seniha Hanım sadece akşamları televizyon izler, gününü radyo dinlemekle geçirirdi. İsmail ünlü bir zenne olduğunda yaşlı kadının ruhu bile duymazdı. Yine de söylemek istemiyordu. Ama Seniha Hanım'ı kaybetmek de işine gelmiyordu. Bu evin işi az, karışanı, çocuğu yok. Kadına yalan atıvermek de onun harcı değil, mutlaka yüzüne gözüne bulaştırır.

"Halikarnas Disko'da dans edeceğim," dedi utangaç bir sesle.

"Bilir misin ki?"

İsmail ayağa fırladı. Radyoda kanalları taradı, istediği gibi bir hava bulunca toz bezini beline bağladı. Orta sehpanın etrafında döndü, eğildi, kıvrıldı, bileklerini zarifçe büktü. Dik durup göbeğini titretti. Zayıf vücudu insanda en ufak bir duygu uyandırmıyordu. Kıyafetten ötürü diye düşündü Seniha Hanım.

"Vücudumu altın renkli spreyle boyayacağım, simli şalvar, tüyden başlık. Ramses gibi makyaj."

İsmail hem anlatıyor hem dans ediyordu huşu içinde. Onu neredeyse güzel buldu Seniha Hanım. Tempo tutması gerekirdi herhalde, bilemedi. Sadece gülümsedi. Müzik bitince dans son buldu. İsmail toz bezini çözdü belinden, fincanları tepsiye dizdi. Sabolarını tıkırdatarak gitti.

"Aferin, güzeldi," diye seslendi arkasından kadın. "Yerine birini bulursan bir ay izinlisin."

İsmail koşarak geldi. Seniha Hanım'ın elini öptü.

Haziran gibi Seniha Hanım güçten düştü, vaktinin çoğunu arka bahçeye bakan odada geçirmeye başladı. Odanın kasvetli bir hali vardı. Yaşlı kadın bahçeyi rahat görebilsin diye masanın üzerindeki bilgisayar, yazıcı gibi ıvır zıvırı kaldırdılar. Masa bu boş haliyle biraz anlamsız. Yatağa dönüştürülmüş kanepenin yanındaki sehpanın üzerinde ilaç kutuları, küçük bir sürahi, İsmail'in ısrarıyla konmuş bahar dalı duruyordu. Hasta kendini daha iyi hissettiği zaman arkasına koydukları iki yastıkla yatakta oturuyordu. Nefes darlığını artırdığını düşündüklerinden yerdeki halıyı kaldırdılar. Oda çıplak kaldı. Masanın üzerinde tek başına duran bilgisayar faresi Seniha Hanım'ın gözüne takılıyor, İsmail geldiğinde söyleyeyim kaldırsın, diye düşünüyor ama oğlan odaya geldiğinde unutuyordu. İsmail'in her zaman sürüyle söyleyecek şeyi vardı, konu hep Halikarnas Disko'ya geliyor, oğlan odada fırdolayı dönüyordu, sonra tüm evde dolaşan o saboların sesi... O yokken Seniha Hanım, yumuşak terlik giy, demenin provasını yapıyordu defalarca. Eskisi gibi, "Şunları giyme, başım götürmüyor," demenin gücünü özlüyordu. Saboların tıkırdayarak dolaşmasına ihtiyacı vardı, biliyordu.

"Yatılı kalsam mı," diye sordu İsmail o akşamüzeri çıkma vakti yaklaşırken.

"Tüm gece uyuyorum zaten."

"Ne olur ne olmaz?"

Gerek olmadığını kati bir dille söylese de İsmail elinde çantası, düşünceli adımlarla evden çıktı.

Kapı zili çaldığında uyumuştu Seniha Hanım, hava kararmıştı. Duvardaki saate baktı. Zil çalmaya devam ediyordu. Yataktan zorlukla doğruldu, sırtına sabahlığını alıp kapıya yöneldi. Gözetleme deliğinden bakınca orta yaşlı, ufak tefek, bıyıklı bir adam gördü. Elinde kaskete benzer bir şapka tutuyordu.

Zincirini çıkarmadan kapıyı açtı yaşlı kadın. Adamın yüzü ona sokağın sonundaki bakkalı hatırlattıysa da o değildi.

"Kusura bakmayın, rahatsız ediyorum. Ben İsmail'in babasıyım," dedi kapıdaki.

"Kimin dediniz?"

Seniha Hanım adamı kime benzettiğini çıkarmıştı.

"Temizlikçi." Durakladı adam. "İsmail'in babası."

"Akşamın bu saatinde ne istiyorsunuz?"

"Evi bulacağım diye saatin farkına varmamışım. Kusura bakmayın."

"Yarını bekleyemiyor mu mesele?"

Adam elindeki kasketini kıvırıp duruyordu. Seniha Hanım'ın içinde nereden kaynaklandığını bilemediği bir acıma hissi yükseldi. Adam onun düşündüğünü görünce kimliğini çıkardı. Başka da kanıtı olmadığını belirtir gibi ellerini iki yana açtı. İsmail'in soyadını bilmediğini fark etti yaşlı kadın. Kapının zinciri açtı. Adam içeri girdi, salondaki koltuklardan birinin ucuna ilişti. Oraya neden geldiğini unutmuş, dinleniyor gibiydi. Sanki bir bardak su isteyecekti birazdan, öyle bir hali vardı. Seniha Hanım öbür koltuğa oturdu. Sırtını iyice yasladı. Ayakucu taburesinin üzerinde duran şalı bacaklarının üstüne serdi.

"Dinliyorum sizi."

Adam neden geldiğini hatırlamış gibi heyecanla konuşmaya başladı.

"Benim oğlan küçüklükten beri tuhaftı hep. Okuyamadı, okulda rahat bırakmadılar."

Sustu, yere baktı adam. Seniha Hanım, adamın takılmış plak gibi, gözü halıda öylece kalacağından korktu. Bir an önce gitsin istiyordu. Derken adam sustuğu gibi aniden konuşmaya başladı.

"Şimdi de kafayı dansözlüğe taktı. Temizliğe gitmesine bir şey demiyorduk ama bu..."

Yine sustu. Benden ne istiyor, diye düşündü kadın. "Bodrum'da iyi bir yerde çıkacakmış, öyle dedi. Ne mahsuru var?"

Adam bıyığını kemirdi. Gözlerini yerden kaldırıp baktı ev sahibesine. Bakışlarında tuhaf bir şey vardı. Hüzün mü? Tam değil aslında. Bilemiyordu Seniha Hanım.

"Bodrum. Şerefimizi iki paralık edecek. Sizi dinler, yapmasın."

Bu tutucu sınıfı tanımıyordu Seniha Hanım. Bunların namus tanımına aşina değil. Namus dedikleri şey uğruna yaptıkları korkutucuydu.

"Öyle bir gücüm olduğunu sanmıyorum. Ayrıca beni ilgilendirmez. Geç oldu, beyefendi."

Gözlerini adama dikti. O halının desenlerinde kaybolmuştu, kadını duymuyordu. İçe doğru kıvrılmış omuzlara, omuzların içine kaçmış başa, bacakların arasına sıkışmış ellere, ellerin içinde buruşmuş kaskete, ütülenmekten parlamış pantolona, zavallı ayakkabılara baktı Seniha Hanım. İsmail'in evinin olduğu yeri, ömrü boyunca içinden hiç geçmese de o mahalleyi, insanları gördü. Oğlanın altın tozuna bulanmış Ramses hali geldi sonra gözünün önüne. Adam oğluna zarar vermezdi herhalde ama Seniha Hanım çok da emin değildi, peki ya kendine zarar verirse? Yaşlı kadın arka odaya gitti, çantasından para çıkardı. Ayaklarını hafifçe sürüyerek geri geldi. Elindekini adama uzattı. Onun şaşkın bakışlarına hiçbir sempati göstermeden konuştu.

"Çok istiyor. Onu sahneye çıkaracaklarını sanmam ama izin verin," dedi.

Adam ayağa kalktı, parayı aldı. Yaşlı kadının yüzüne bakmadan kapıyı çekip çıktı. Seniha Hanım zorlukla yatağına gitti. Dolunaya bakarak İsmail'in babasını düşündü. Ne beklemişti ondan? Kendi yaptığının ise bir tanımı yoktu ama belki de karşılık bulmuştu. Hayatımızı tanıklarla dolduruyoruz, başarılarımızın, sevinçlerimizin, kederlerimizin tanıklarıyla diye düşündü. Ortak oluyorlardı zaman zaman. İzin verdiklerimiz, içimizi açtıklarımız. Sen, Seniha, kimlere bu hakkı tanıdın? Bir tanrıçaydın. Bak, tüm yakınların bir hayal oldu. İsmail'in babası tekrar gelecek, aşikâr bu. Oğlan zennelik yapsa da yapmasa

da. Olsun. En yakının kilometrelerce uzakta, aranızda koca bir okyanus var. Belki bu gecenin sonunda sen de bir hayal olacaksın. Kocan ölürken ondan esirgediğin eli tutan yok.

Seniha Hanım titreyen parmaklarıyla telefonun tuşlarına bastı. Arkasına yaslanıp İsmail'in sesini bekledi. Boğulan nefesiyle dolunaya baktı.

Kapı kilidinin tıkırtılarını duyduğunda telefon konuşmasının üzerinden bir asır geçmiş gibiydi. İsmail antreden bağırdı.

"Yatılı kalayım, dedim sana Seniha. Bu saatte Bağcılar'da taksi bulmak kolay mı? Anca gelebildim."

Sabolarını tıkırdatarak odaya girdi, kadının balmumuna dönmüş yüzünü, körük gibi inen çıkan göğsünü görünce gözü doldu oğlanın. Hızlıca elinin tersiyle sildi alnını. Seniha Hanım'ın arkasına ikinci bir yastık koydu, oksijen tüpünü odaya taşıdı. İlaç kutularının arasından nefes açıcıyı bulmak biraz zor oldu. İlacı verdikten sonra kadının saçlarını düzeltti parmaklarıyla, bandını taktı. Sonuçtan memnun, gülümsedi İsmail.

"Mihrap yerinde derler ya, öylesin vallahi. İlaç fayda eder şimdi. Çorba ısıtayım, içersin biraz."

Seniha Hanım'ın oksijen maskesinin altındaki gülümseme çabasını görmedi İsmail. Mutfakta bir şarkı mırıldanıyordu.

Hayat Burada Bir Kalp Gibi Atar

Güverteye çıktıklarında beklenmedik bir rüzgârla karşılaştılar. Karin kardeşine kapının yanındaki koltukları gösterirken eliyle garsona işaret etti; iki çay. Başı çatlayacak gibi, acilen bir bardak çaya ihtiyacı var. Vapur ağır bir manevrayla döndü. Ardından beklenmedik bir hızla ilerledi.

"Ee, içmiyorsun," dedi aksi bir sesle Alek. "Sigaran yüzünden dışarıda oturduk."

"Çayı bekliyorum, söylenmeyi bırak, sanki kış günündeyiz."

Bardakları garsonun elinden alıp birini kardeşine uzattı. Şimdi keyifle bir sigara tüttürebilir. Sabahtan beri bir yandan Alek, bir yandan babası, sinir bozmakta üstlerine yok. Kör talih, şimdi de çakmak çalışmıyordu. Etrafına bakındı, yan koltukta, ağzında sigarası, gözleri kapalı, ayaklarını uzatmış oturan adamı gözüne kestirdi.

"Ateşinizi alabilir miyim?"

Adam toparlandı, elinde sigarayla ona bakan, boyalı sarı saçları göz alan kadına gülümsedi. Zarif bir hareketle çakmağını yaktı, diğer eliyle alevi koruyarak uzattı. Sigaranın yandığı o kısa sürede, iki yabancının olabileceği en yakın pozisyonda, adamın parfüm kokusunu duydu Karin. Koku ve çakmak adamla beraber geri çekildi. Sigaradan derin bir nefes günün ağırlığını aldı omuzlarından.

"İçtin ya sakinleşirsin artık," dedi Alek'in alaycı sesi.

"Senin için hava hoş tabii. On gün sonra yoksun. Babamla baş başa kalan benim."

"Buraya yapışıp kaldınız, gelin Amerika'ya, sizi tutan ne?"

"Adamın kaç yıllık ömrü kaldı, bu yaşta memleketi mi bıraksın?"

"Memleketmiş," dedi Alek ağzını bükerek.

Birbirlerine bakmadan bir süre oturdular. Garson birer çay daha getirdi.

"Babam bizimle adaya bile gelmiyor, neden yazlığı temizletiyorsun diye kızıyor, sen kalkmış dünyanın öteki ucuna çağırıyorsun. Babamın tek eğlencesi var, o da beni sinirlendirmek."

"Abartma Karin, rahat bırak adamı."

Çakmağın sahibi konuşmaya karıştı aniden.

"Yaşlılar hep böyle, canınızı sıkmayın."

Gülümseyerek onlara bakıyordu, öne eğildi, elini uzatarak kendini tanıttı.

"Dimitri ben. Kulak misafiri oldum, kusura bakmayın."

Adamın kokusunu tekrar duydu Karin. Parfümün adı neredeyse dilinin ucunda, tanıdık, genç kızlığından, Erdek'te geçen yazlardan kalma. Asırlar öncesinden.

"Benim de yaşlı bir annem var. Hep aynı," diye devam etti Dimitri.

Bize ne senin annenden, demek geçti Karin'in aklından. Tanışmak için daha saçma bir konu bulamadın mı? Asılıyor mu ne? Alek yanındayken cesaret edemezdi ya. Kardeşinin esmer, köşeli suratı, kalın parmaklı elleri ilk bakışta ürperme hissi yaratır, sonra konuşunca tatlılığı herkesi şaşırtırdı. Tatlı olacaktı tabii, hayatı boyunca kimse ona zorluk çıkarmamıştı. Önüne kırmızı halı serilmişti. Ozellikle annesi. Sonra, Karin hırçın demeye utanmıyorlardı. Hıç unutmuyor, Alek Amerika'dan gelmişti. Annesi o zamanlar hasta değildi. Tüm aile, teyzeler, kuzenler salondaki masanın etrafında toplanmış, Karin koşturmaktan tuvalete girmeyi bile unutmuştu. Bulduğu ilk fırsatta tuvaletin kapısını kilitleyip daha yeni klozete oturmuştu ki kapı vurulmuştu. Ben varım, demişti Karin.

"Çık kızım hadi, Alek girecek. Sıkışmış oğlan."

Annesi önünde olsa kafasına sabunluğu indirebilirdi, o denli kan sıçramıştı beynine.

"Çıkmıyorum anne. Bekleyiversin oğlun iki dakika."

Ah annesi, ölüm döşeğinde bile Alek'i sayıklamış, başına toplananların yüzüne bakmamıştı. Yan koltukta oturan bu Rum da annesi tarafından şımartılmış bir oğlan çocuğuydu kesin. Yüzüne yansımış gamsızlıktan belliydi. Hayatım dinlenmeye değecek kadar ilginç mi demeden, ha babam anlatıyordu. Dimitri'nin babası ellisine gelince, adalara kum taşıyan kosteri satmış, Gökçeada'dan ev almıştı. Dimitri Gökçeada'da motosiklete merak sarmış, o gün bugündür tüm hayatı demir atlarmış. İstanbul'da binmek zormuş, Harley Davidson bayii olmakla idare ediyormuş. Hafta sonu grubuyla şehir dışına çıkmasa bir gün daha İstanbul'a katlanamazmış. Bu arada aynı semtte oturdukları ortaya çıkmıştı. Adamların heyecanına şaşırdı Karin. Hem Alek'e ne oluyordu? On gün sonra dünyanın diğer ucuna gidip onları Kurtuluş denen köhne semtte bırakacaktı. Vapur adaya yanaşıyordu. El sıkışıldı, kartlar alınıp verildi, karadan uzatılan sürme iskeleden geçerken, İstanbul'da kaç Rum kaldı ki diye düşündü Karin.

Adadaki evi temizlemelerinin üstünden on gün geçmeden Alek Boston'a döndü, İstanbul kavruluyordu. Karin, babası Martin Usta'nın Tepebaşı'ndaki avize dükkânına girince kimseye ses etmeden aşağıda biraz dinlendi. Vaktiyle onlarca adamın çalıştığı üç katlı dar binada şimdilerde iş daha çok internet üzerinden dönüyordu. Arap ülkelerine, bazen de Fransa'ya satılan üç beş avize. Eğer buna iş denebilirse. Çalışanlar Erzincanlı kalfayla iki kızdan ibaretti. Alt katta kimse yoktu, yukarıdan hummalı bir çalışmanın sesleri geliyordu. Koşuşturan adımlar, yırtılan kâğıdın insanın içini çizen sesi, kadın kahkahalarına karışan kalın erkek sesi, cam şıngırtıları, metalin sürtünmesi. Karin sadece bu sesleri duyarak havaya yükselen tozu, atölyeyi dolduran ışıkta taneciklerin dansını gözünün önüne getirebilir,

yukarıda eski günlerdeki gibi onlarca kişinin çalıştığını hayal edebilirdi. Tıpkı merdivenden inen ayak seslerinin kalfaya ait olduğunu bildiği gibi. Her şeyin bu kadar bildik olduğu yerde çürümesin de ne yapsın!

"Kimse alt katın tozunu almamış," dedi hırsını kalfadan çıkarmak isteyen bir sesle.

"Aşağıya inecek vakit oldu mu, abla? Sabahtan beri Fransa'ya gidecek kargoyla uğraşıyoruz."

"Kızlar iki dakika aşağıya iniverseydi. Ya böyle müşteri görse, olur mu?"

"Dükkâna giren müşteri mi var, abla. Vitrine bakıp geçiyor herkes." Karin'in ters bakışını görünce bıkkın bir sesle devam etti. "Göndereyim kızlardan birini."

Bu Erzincanlının hesabını dürecekti bir gün. Müşteri kalmadıysa işin ne, çek git memleketine. Bu dükkânın adı var. Bir bakarsın, kristal avize yine moda olmuş, bir günde işlere yetişemez oluruz. Hepsi babasının suçuydu, bunları başlarına saran oydu. Karin'e düşündüklerini yutmak kalıyordu. Masanın üstünde yığılı duran zarfları açmaya başladı. Elden satışın eskisi gibi olmayacağını yüreğinin derinliklerinde biliyordu. Elde yapılanların kıymeti mi kalmıştı? Herkes, birbirinin aynı Çin mallarını daha ucuza kapma derdindeydi.

Kalfa müteredditbir sesle konuştu merdivenden. "Abla, bir Rum geldi. Vapurda tanışmışsınız. Seni sordu, selam söyledi."

"Bir şey ikram etseydin, çok mu oldu gideli? Evden çıkamıyorum ki!" Başıma ihtiyar adamı bırakıp kaçtılar diye söylendi mırıldanarak.

Kalfa cevap vermedi. Buna benzer sözleri günde en az on kere duyuyordu ne de olsa. Merdivenin son basamağında öne arkaya hafifçe sallandı. Kadının ona bakmadığı anda sessizce yukarı çıktı. Karin masa çekmesini karıştırdı, Dimitri'nin verdiği kartı buldu. Motor bayii. Çağlayan adliyesinin ilerisinde. Bir otobüse bakar. Elinde yüzük var mıydı? İhtiyarla yaşayınca böyle işte, eskiden sadece bakarak iki dakikada şeceresini

çıkarır, bir kadehte erkeklerin canını alırdı. Boşanmış kadın biraz ağır olur, diyen annesine inat.

Koltuğa biraz kaykılarak oturdu Karin, kafasını koltuğun başlığına dayadı. Tavandaki avizeler, pirinçleri kararmış, taşları tozlu, kimi dallı güllü, kimi sade bir ciddiyetle sarkıyordu. duruşları vakur. Altlarında uzanan zenginliğin, şık sofraların, ahenkli dansların, kristalleri titreten kadın seslerinin, hüzünlü şarkıların tanıklığını yapmışlar. Kullanılmış eşyaya hiç meraklı olmasa da insanları neyin cezbettiğini hissediyordu. Alek'in anneleri öldüğünde salondaki avizeyi neden istediğini de. Koca avizeyi söküp götürmüştü. Ayna Karin'e kalmıştı. Kim isterdi ki annesinin bir aynadan kendisini bir ömür gözetlemesini! Kahverengi çerçeveli gözlüklerin ardından bakarak, "Yalnız öleceksin kızım, yanında ne bir çocuk ne eş olacak. Hayat insan idare etme sanatıdır, sen sınıfta kaldın," demesini. Babasının sesiyle irkildi.

"Hoşgeldin. Sana kahve yapayım ister misin?"

"Sağol baba, içtim ben. Hadi sen eve git, dinlen."

"Yakında hep dinleneceğim," dedi babası omuzlarını silkerek. "Bir Rum sordu seni."

"Allah allah, sen de kalfa da Rum aşağı Rum yukarı. Adamın adını sormadınız mı?"

"Ne kızıyorsun? Sormadım işte, aksanından belliydi," dedi Martin Usta. Başını sallayarak arka tarafa gitti.

Karin vitrinin önünden geçenlere dikti bakışlarını. Kalfa haklı, gündüz gelip geçenleri toplasan ancak bir elin parmakları. O da dükkânı gece açar. Eline viskisini alıp oturur, sonra dizüstü bilgisayarını açıp müzik çalmasını da bilir. Sonra belki müziği duyup gelenler olur, beraber içerler. Bu dünya başka türlü çekilir mi, Alek Efendi? Amerika'da bunu yapabilir misin, gel diyorsun bize ama hayat burada bir kalp gibi atar, elini uzatsan tutacakmışsın gibi gelir, o nabzı hissedersin. Sonra orası senin değil, Amerikalıların bile değil. Ey şaşkın, burası da bizim değil, dediğinin duyuyorum, babam öyle demiyor ama.

O, bir an düşürse kırılacak nadide kristal avize gibi tutuyor onu elinde, sen artık adına ne dersen de, yurt de, ev de, koca bir yaşam de.

"Süt bitmiş, sade yaptım." Martin Usta elindeki fincanı dikkatle tutarak yürüyordu.

"İçtim diyorum, yine yapıyorsun, baba. Senin kulaklar iyice gitti."

Karin babasının elini okşadı kısacık, kulaklıklarını takıp bilgisayara bağladı. Müziği son sesine dek açtı. O maillerine bakarken babası da koltukta uyuyakaldı.

Dimitri'yi günler sonra Üçler Market'in kapısında gördü Karin. Bronz tenli Dimitri, başında beyaz şapka, mavi aynalı gözlükleriyle, hatırladığından daha yakışıklıydı. Allah kahretsin, bilse daha düzgün bir şeyler giyerdi, bu sıcakta fönlü saçla gezmesini kimse beklemesin, neyse ki ayağında dükkânda giydiği düztaban ayakkabılar yoktu. Dimitri kapıda yaşlı bir beye yol verdi, adam içeri girinceye dek kapıyı tuttu. Kapı arkasından sert bir hareketle kapandı. Karin yan apartman girişinin gölgesinde bir süre durdu. Ne kaybedeceksin kızım, dedi kendine, alt tarafı hatırlamaz. Ne olacaksa olsun. Marketin insanı çarpan serinliğine sürüklendi.

"Aa, ne güzel rastlantı!"

"Vallahi öyle. Gerçi marketin yakınlarında oturduğunuzdan rastlarım diye düşünmüştüm," dedi Dimitri.

"Hangi sokak olduğunu biliyor muydunuz?"

"Kardeşiniz söylemişti."

Doğrudur, erkeklerin en gevezesi Alek'ten beklenirdi. Evin açık adresini bile vermiş olabilirdi. Çöp çatmaya çalışmıştı belki de. Kızın başına bir adam sarayım da benim yakamdan düşsün, demişti.

Adamdan beklenmedik bir soru. "Vaktiniz varsa Bahar Pastanesi'nde bir kahve içelim mi?"

Pastanenin bahçedeki masalarından birine oturup kahve istediler.

"Anneniz nasıl?"

"Gökçeada'da. Kardeşiniz nasıl? Adaya geçmediniz mi aha? Havalar epey sıcak."

"Boston'a döndü. Evin tadilatı var, o yüzden ben de şehirden ayrılamıyorum."

"O zaman bir akşam bana beklerim."

Karin güldü. Hemen cevap vermedi. Kadın dediğin kendini ağır satar, değil mi? Bir sigara yaktı. Dumanı üflerken konuştu: "Ustalarla uğraşıyorum ama bu cuma gecesi olabilir."

Bu ülkeden kaçmak için bir başka sebep ustalar olabilirdi gerçekten. Bir kere de söz verdikleri saatte gelsinler, karşılarındaki insanı dinlesinler, bir kadının da doğru fikirleri olabileceğini kabul etsinler ve söyledikleriyle ortaya çıkan birbirini tutsun ya! Yok, kardeşim. Karin ölüp gitse bu olmayacak. Akşamın bu saati oldu. Üstü başı darmadağın. Dimitri bekliyor, Karin kendi kendine söyleniyor; adamın cep numarasını almazsan nasıl arayıp randevuyu iptal edeceksin aptal kadın? Yapacak bir şey yok, öyle ya da böyle gitmek zorunda.

Bir şişe Chivas Regal aldı. Sanki görünmez bir el havadaki bütün nemi, sıcağı aşağıdakilerin üstüne bastırıyordu. Daire kapısının önünde elinde market torbasıyla kimbilir ne kadar zavallı görünüyordu? Saçlarını kabarttı, asansör aynasında göğüs dekoltesine baktı. Memelerin ortasından geçen çizgi kadar nankör bir şey yoktur. Yüzüne gözüne istediğin kadar iyi bak, bu hat, bir de sarkan üst kol insanın yaşını biteviye bağırır. Memelerim hâlâ diri, aradaki yolun kırışık olmasına bakma, diyemezsin ki. Annen, bütün yaz güneşin altında yatarsan olacağı budur, der aynanın içinden.

Zilin hoş bir sesi vardı. Kulak kabarttı Karin ama ayak sesi duyulmuyordu. Kapı aniden açıldı. Karşısında Dimitri'yi tril beyaz gömleği, keten şortuyla görünce içinden küfretti.

"Bu saate kalınca merak ettim," dedi Dimitri elinden şişeyi alırken.

"Arayabilsem iptal edecektim vallahi, öyle yoruldum. Üstüm başım da rezalet."

"Ben sofrayı kurarken bir duş almak ister misin?"

"Ne iyi olurdu ama temiz kıyafetim yok yanımda."

Annesininkilerden bir şeyler vermeyi önerdi Dimitri. Bedenleri aşağı yukarı aynıydı. Absürt karşılamazsa neden olmasın? Absürt değil de trajikomik diye düşündü Karin. Adamla ne şansı kalırdı artık? Ama sıcak, nem, toz ona karşıydı. Başını salladı. Duşa girmeden elindeki elbiseye tekrar baktı. İnce pamuklu, nane yeşili, diz hizasında bir elbise, yakasına, kol kenarlarına koyu pembe biye geçilmiş. Kadının yaşına göre fazla genç renkler. Dimitri bir sapıktı belki de, annesinin giysisini giydirip genç kadınları öldürüyordu. Genç kadınlar tanımına güldü en çok. Aynada saçlarını tararken rengin kendisine yakıştığını düşündü. Saçını ensesinde topladı. Annesi de böyle mi yapıyordu acaba?

"Yakışmış valla. Sana hediye edeyim bunu," dedi Dimitri tabakları masaya koyarken.

"Teşekkürler ama elbisemi yıkadım, gidinceye dek kurur. Anlaşılan *maman* canlı renkleri seviyor."

"Severdi, şimdi daha sade. Sen pek sevmiyorsun galiba. Seni üçüncü görüşüm, hep siyah beyazlar içindesin."

Kolay geldiği için böyle, demek istemedi. El birliğiyle yaşama sevincimi öldürdüler. Bunu hiç diyemez. Erkekler derdi olan kadınları sevmez. Daha havalı bir şeyler bulmak lazımdı.

"Sepya fotoğraflarda yaşıyormuş gibi hissediyorum, hoşuma gidiyor."

İşte, adamın gözleri ışıldadı. Doğru cevaplar verir, az sayıda ve can sıkmayan sorular sorar, ara ara uzun bakışlar atarsa güzel bir gece olabilir. Daha birinci kadehte aklına gelenler uzun zamandır kimseyle yatmadığından olabilir. Hem arzu hem de unutulmuşlukla ilgili bir şey.

"Anneni takdir ettim, her yıl Gökçeada'ya gidiyor demek."

"Babamın sağlığında gitmezdi hiç. O öldükten iki yıl sonra başladı. Hiç konuşulmadı ama adalı bir kadın meselesi

vardı. Babam küçük bavuluyla kapıdan çıkar, yaz çekilmez bir hal alırdı."

"Onun için mi oradan ev almış?"

"Kimse tam olarak anlatmadı. Ah'lar vah'larla gizlice söylenirken kapı arkasından duyduklarım. On altı yaşına basınca isyan bayrağını açtım. Babam baş edemeyince beni de yanında götürmeye başladı."

"Adalı hanımla tanıştın mı?"

"Yok. Erkek erkeğe tatil yapacağız oğlum, derdi babam. Gündüzleri ben motosiklete binerken kadının evine gidermiş meğer. Üç yaz gittik. Sonra hastalandı, aniden öldü."

"Annene zor olmuyor mu? Kadınla rastlaşırlar maazallah."

"Babamdan hemen sonra ölmüş kadın. O günlere tanıklık etmiş yaşlılar da anneme bir şey söylemez. Garip bir aileydik anlayacağın."

Hangi aile garip değil ki? Karin boşanırken kocasının nasıl da rahatlamış göründüğünü hatırladı. Evlilikle cezalandırmaya devam etsem mi diye düşünmüştü. Dimitri'ye bir şey söylemedi. Şarabın üstüne Chivas şişesinin neredeyse dibini bulmalarına rağmen kendine dair tek bir şey anlatmadı.

Yatak ufak ufak sarsılıyordu. Karin uyandığında başı taşınması olanaksız dev bir top, daha doğrusu bir arı kovanıydı. Sarsıntılar yavaş ve derinden. Deprem? Yok, hayır, işte durdu. Yan yatıyor, dizleri hafif bükülmüş, üst üste. Pencereden sızan ışıkta kolundaki biye parlıyor. Elbiseyle uyumuş, yatağa devrilip sızmışlar. Herhalde öyle olmuştu çünkü o saatlere dair her şey bulanıktı. Altındaki su yatağı mı? Adam döndükçe sallanıyor olmalı. Annesiyle yaşayan adamın fantezi yatağı mı var? Hayır, sıradan bir yatak. Sadece şarapla kalsalar, viskinin dibini görmeseler neler olabilirdi? Şu anda sevişmenin düşüncesi bile dayanılmazdı. Dönüp Dimitri'ye bakmak dahi istemiyordu.

Sarsıntı tekrar başladı, üstelik daha kuvvetli. Karin yataktan fırladı. Dimitri yan yatmış, bir kolu şiddetle seğiriyor, aynı zamanda tüm vücudu titriyordu. Karin birkaç defa adını

haykırdı. Kolunu tutmaya çalıştıysa da bir sonuç yok. Koşarak mutfağa gitti, küçük bir kaşık alıp titreyen eliyle adamın kenetlenmiş dişlerini açtı, dilinin boğazını tıkamadığından emin oldu. Dimitri, başı onun kucağında, gittikçe hafifleyen kasılmalarla yatarken sessizce ağladı Karin. Nedenini bilmeden. Dimitri'nin titremelerinin kesilmesini ve sessizce uykuya dalmasını bekledi. Gidebilirdi artık. Adam güvendeydi. Karin kurumamış elbisesini giyip eve giderken hava daha ağarmamıştı.

Dimitri'yle geçirdiği geceden birkaç gün sonra Karin dükkânda, iki kız üst katta avize taşları takıyorlardı. Martin Usta ev hapsindeydi, kızı ona klima altında yatmasını buyurmuştu. Alek'in sesi telefondan rahatlatıcı bir hava gibi yayılıyordu. Karin onu dinlerken kendini meditasyonda gibi hissetti. Oğlanlarla basketbol maçına gitmiş, birazdan kızı derse bırakacakmış. Karin eve, dükkâna kısılıp kalmamalı, hayata katılmalıymış. Hâlâ adaya neden gitmemiş? Kardeşine Dimitri'den söz etmemeye karar vermişti ama hiç de eve kapanmadığını gösterme hevesine kapıldı Karin.

"Senin Rum'u gördüm geçenlerde," dedi önemsiz bir şey söylermiş gibi.

"Benim Rum da kim?"

"Vapurda tanışmıştık hani. Motorcu, Dimitri. Annesi varmış ya babamın yaşında. Hatırladın mı? Evine davet etti beni."

"Vay vay. Gitmezsin ki sen. Bir kusur bulmuşsundur adamda."

"Yok, gittim gitmesine de ama bende şans mı var? Başlamıyorum yine. Beni suçlama hemen. Adam o gece nöbet geçirdi, iyi mi? Kullandığı ilaçlar yüzünden içki yasakmış meğer."

"Yapma ya. Bir dahaki buluşmanızda kola için."

"Bir daha buluşan kim? İşim yok, başıma bir de hasta mı saracağım allasen?"

Alek'in acelesi vardı. Arkadan çocukların telaşlı sesleri geliyordu. Son söz olarak, "Bir daha düşün yine de," dedi. "Düzgün adam. Hem bizden sayılır." Telefonu kapattı.

Hıristiyan olmak dışında nesi onlardandı? Dimitri'nin gülen gözleri, yumuşak gülümsemesi geldi aklına. Sinek kovar gibi bir hareketle görüntüyü gözünün önünden sildi. Yaşlı babayla uğraş, sonra dükkânın bunca senelik ismini yürüt, kolay mı? Bir de hasta adam. Alek binlerce kilometre öteden ahkâm kesmesin, Karin onun gibi değil, şans ona hiç gülmedi. Kulaklıklarını takıp bilgisayara bağladı. Müziği son sesine dek açtı. Basgitarın güçlü vuruşlarına rağmen beyninde dönüp duran sözcükleri işitmeye devam ediyordu.

Beautiful Tango

Kahve makinasının sesiyle uyandığında bir an nerede olduğunu anlayamadı. Salonda, koltuktaydı. Gece iyi uyumuştu oysa, ilaç almasına gerek bile kalmamıştı. Sevindirici bir gelişmeydi, yine de günü gününü tutmuyordu. Uykuyu yakalamak her zaman kolay değildi öyle. Eğer başarırsa, arada uyansa bile tekrar dalmak için birkaç sayfa okuması yeterliydi. Zavallı kocası öyle değildi, adamın derdi gecenin bir yarısı nedensiz uyanmaktı. Önceleri, uyandığında bir hayalet gibi dolanırdı evde. Kadın onun kumaş terliklerinin sesini duyardı. Sonra adamın hastalığı ilerledi, vücudunu saran titremeler arttı, yataktan kalkmak, terliklerini bulmak, sabahlığını giymek, hepsi gözünde büyüdü, volta atmak yerine gözünü tavana dikerek yatmayı tercih etti.

Suç adamındı aslında, insanın okuma alışkanlığı olmalıydı, özellikle yaşlılıkta, pek çok şeyin yapılamadığı şu aciz dönemde, kitaplar onun uyku ve yatakla olan ilişkisini kurtarabilirdi. Kahveyi fincanlara boşaltırken başını salladı kendi kendine. Ah katır inatlı koca Arnavut söz dinlemezdi ki! Desenleri silinmeye yüz tutmuş küçük kadehlere acıbadem likörü doldurdu. Dikkatli adımlarla tepsiyi çalışma odasına götürdü. Odadan gelen müzik, Bach kapının ardından yayılıyor, koridoru hüzne boğuyordu. İçeride kocası her zamanki gibi bilgisayarın başındaydı, onu görünce dönüp gülümsedi. Oda Cigarillo'nun tatlı kokusuyla dolmuştu. Tepsiyi masaya bırakıp camı açtı. Sert bir rüzgâr külleri uçurdu. İçini çekti adam.

"Hangi dağda kurt öldü," dedi. "Kahvenin yanında likör."

"Haftada bir gün, olsun o kadar."

"Doğru, ne zevkimiz kaldı ki?"

Sustular. Aslında, diye düşündü kadın, adamın pek çok meşgalesi, keyfi vardı. Kahvaltıdan sonra Cigarillo, akşamları bilgisayarda tanımadığı adamlarla oynadığı briç, haftada bir gün, okul arkadaşı olacak o iki gıcık tiple oynadığı bezik. Marközlerin sesine sinir oluyor ama bir şey söylemiyordu. Bu bunaklar yaşlarına bakmadan yardımcı kıza takılırken aşırıya kaçarlarsa duruma el koyuyordu sadece. Utanmasalar flört edeceklerdi kızla. Kız da malın gözüydü, o ayrı. Dul olan misafire göz süzüyordu. Erkeklerin bu bitmeyen iştahından midesi bulanıyordu. Kocası da aynı maldı işte, her fırsatta konuyu oraya getirmeye bayılıyordu.

"İmalarını anlamıyor değilim," dedi. "Yürümekten acizsin ama aklın orada."

"O iş için yürümem gerekmiyor," dedi adam karısının terslemesine aldırmayarak. Gülümseyerek devam etti. "Aynı yatakta yatmayalı yıllar oldu. Ayaklarını ısıtırdım eskiden."

"Başlama yine. Horluyorsun, uyutmuyorsun beni. Hem üşümüyor artık."

"Ne üşümüyor?"

"Ayaklarım. Söylediklerinin yarısını unutuyorsun ama onu unutmuyorsun."

"O deyip duracağına ismiyle söyle. Se-viş-me. Ağzına almamaya yemin ettin galiba." Kıkırdadı adam. Yaptığı ima hoşuna gitmişti.

Bu rezilliğe daha fazla dayanamayacaktı kadın. Gözü çöplükte kalmış bir horoz. Uçamıyor, hatta yürüyemiyor ama horozluk taslamaktan vazgeçmiyordu bir türlü. Fincanları, bardakları tepsiye koydu, burnundan soluyarak odadan çıktı. Adamın kıkırdamaları devam ediyordu. İhtiyar bunak vazgeçmiyordu bir türlü. Kadının kendi vücuduna bakmaya tahammülü yokken bir de istenen şeye bakın. Ne bitmez bir iştah!

İlk fırsatta adamı kızına şikâyet etti. Kızın dinlemek istemeyişine içerleyerek konuştu telefonda.

"Başka kime söyleyebilirim, canım? Hastalığı daha da ilerlemeden son isteğiymiş. İnanılır gibi değil, bizim yaşımızda. Bunun arkadaşları da böyle, ne şakalar yapıyorlar aklın durur, ergen sanırsın."

Duymak istemiyordu kız, babasının yüzüne nasıl bakacaktı sonra? Telefonu kapadıktan sonra koltukta oturmaya devam etti kadın. Eğildi, kasları erimiş bacaklarına baktı. Eteğini yukarı çekti. Mavi damarlı soluk bir ten, doğumlardan hatıra çatlaklar, dayanamadı, eteğini indirdi. O bacakların eski hali, gençliğin altın çağı çok gerilerde kalmıştı. Sıcak bir yaz gününde, kucağında oğlan, kızı bacağına sarılmış, kırmızı ojeli ayaklarını beyaz köpüklü dalgalar sarıp geri çekilirken, dönüp kumsalda oturan kocasına bakışını, adamın onu arzulayışını hatırladı. Anıların böyle güzel kalmasına izin vermiyordu adam, kadının anılardaki güzelliğine saygısı yoktu. O anda yaşamak istiyordu, zamanı ellerinde tutmak. Ne var ki elleri hiçbir şeyi tutamayacak kadar titriyordu.

Epeydir çalışma odasından ses gelmediğini fark etti. Kulak kabarttı, alışkın olduğu müziği, klavyede hareket eden parmakların sesini, tütünün kokusunu duymayı bekledi. Seslenmenin fayda etmediğini biliyordu, adam bayağı az işitiyor, üstelik cihaz takmak da istemiyordu, yine de seslendi. Herhangi bir karşılık gelmedi. Kadın halsizliğine aldırmadan kalktı, odaya gitti. Kapı aralıktı, bilgisayar ekranında bir uyarı yanıp sönüyordu; oyun sırası sizde. Adam yerde yüzüstü yatıyordu. Kadın göğsünden kopan, kendine yabancı bir sesle haykırdı. Kocasının hareketsiz bedenini çevirip başını göğsüne koydu. Derinden gelen bir ses ve kulağına vuran zayıf solukla gözleri doldu; Tanrı'ya şükürler olsun! Beyaz saçları dağılmış başının altına bir yastık koyup telefona koştu.

Sessizliğe alışkın ev, telaşlı ayaklarla, mekanik seslerle sarsıldı. Şuuru geri gelen adama art arda sorular sorulur, bir sürü el yaşlı vücuduna cihazlar takar, bildiği bilmediği bazı şeyleri ölçerken, kadın konuşmadan ayakta bekledi. Adam

hastaneye götürülmek fikrine karşıydı ama kimse dinlemedi onu. Ambulanstan indirilişine, yataklı servise çıkarılmasına, damar yolu açılmasına ses çıkarmadan katlandı. Nihayet başucu ışıklarının yumuşak ışığı altında, alışkın oldukları gibi baş başalar, adam uyuyordu. Kadın refakatçi koltuğunda oturmuş, monitörün mekanik sesini dinlerken adamı yerde bulduğu andan itibaren ilk defa huzurluydu. Gözü pencerenin ardındaki şehir ışıklarında değil, adamın üzüntüyle sarkmış yüzündeydi. Kaplumbağayı andıran kırışık gözkapakları kapalıydı, kaşlarının uzamış uçları aşağıya sarkmıştı, burnunun üzerinde vişneçürüğü bir morluk vardı. Ama şimdi korkulacak bir şey yoktu, yorgunluktan uyuyordu. Kocasının alnına dökülmüş saçlarını parmağının ucuyla düzeltti, kulağının arkasına doğru taradı. Kapının aralanmasıyla elini hızla çekti. Kızı koşarak içeri girdi, sarıldılar. Genç kadın, kolundaki seruma aldırmadan babasının üstüne abandı.

"Hastaneye düşmesek geleceğin yoktu," dedi adam gözlerini açarak.

"Haksızlık etme, baba. Her gün arıyorum. Çok korkuttun bizi."

Oğlana haber vermemişlerdi, zaten yurdundan uzaktı, oralarda merakta kalmasına kimsenin gönlü razı gelmemişti. Olan bitenin sorumlusu olarak Cigarillo ilan edildi. Kız, ilaçların unutulup unutulmadığı konusunda annesini sorguya çekse de içi rahatlamışa benzemiyordu. Kapı açıldığında hararetli bir tartışmanın içindeydiler. Doktor, akşamüstü yaşlı çifte yaptığı açıklamaları yineledi. Bu söylevi daha önce de dinlemiş olan kadın, "Ben biraz hava alıp gelsem," dedi.

Şaşırdılar. Doktor konuşmaya devam ederken o hırkasını alıp çıktı. Kadın bahçedeki bankın ucuna ilişti. Bahçe, hastanenin parlak mavi ışığı altında âdeta gerçeküstü bir yere dönüşmüştü. Ürperdi. İleride birbirine yaklaşmış ağaçlar devasa bir hayaleti andırıyordu, kadın gözünü ondan alamadı, sanki yavaşça yaklaşıyordu, kendini kantine zor attı. Güç bela bir kahve söyleyebildi.

Doktor gittikten sonra kız babasının elini tuttu, yanağına götürdü. Yumuşak bir sesle konuştu.

"Baba, lütfen inat etme. Bir gece daha kal. Başka türlü MR çektirmezsin sen."

"O kuyu gibi yerde içim daralır. Ölmeden tabuta konmakla bir."

Baba kız arasındaki tartışma biraz daha sürdü. Sonunda pes etti adam. Kız zafer kazanmış bir ifadeyle telefonuna baktı. Geç kalacaktı. Annesini çağırmayı düşünürken adam konuştu.

"Hayatım, annen gelmeden sana bir şey söylemek istiyorum. Gerçekten MR'a gerek yok. İlaç yüzünden olmuş. Hani şu mavi ilaç var ya, ondan almıştım."

Sustu adam, kız hayretle bakıyordu, devam edemedi. Annesine söyler bu, diye geçirdi aklından. İyice diline düşeriz şimdi. Ne akla hizmet? Yine de ilacı hayat arkadaşından gizlice almak, her hareketin izlendiği evde punduna getirip içmek, kaçamak yapmak gibi bir şeydi. Unutulmuş o heyecanlar, bir başka kadınla yakalandığında duyulan garip zevk ve korku bileşimi. Karısının, sadakatsizliğini unutması biraz zaman almıştı ama tekrar seviştiklerinde tanımadığı bir kadına sahip oluyor gibi hissetmişti. Tüm bunlar çok uzun zaman önceydi. Küçük mavi hapı aldığında kasıklarının arasında bir hareketlenme olmaması ise tam bir hayal kırıklığıydı. Yine de diye düşündü, kızının şaşkın yüzüne bakarak, denemek bile heyecan vericiydi.

Anne tam zamanında gelip kızla babayı uzayan sessizlik ve utançtan kurtardı. Kız annesini alelacele öptü. Çocuklar uyumadan eve yetişmesi gerekiyordu, çantasını kaptı, arkasına bakmadan odadan çıktı.

Ertesi gün eve geldiklerinde kadının tüm ısrarlarına rağmen adam çalışma odasına çekildi. Kapının ardından müzik sesi yükseldi, biliyordu şarkıyı kadın, Hindi Zahra söylüyordu: *Beautiful Tango*. Tütünün tatlı kokusu müziği izledi. Kadın pencereden dışarıya baktı. Bulutlar onun göremediği yerlere sürükleniyor, zaman denen tanrının asasını takip ediyorlardı.

Birbirlerinin gözlerinin içine bakarak dans eden çifti gördü gökyüzünde; tutkuyla ağlayan, günahlarının affedilmesini dileyen genç bir adamı. Yatak odasına gitti, çekmecenin derinliklerinden dantelli iç çamaşırlarını çıkardı. Pörsümüş göğüslerine hiç bakmadan giydi şifon geceliği. Saçlarını topuz yaparken aynadaki yaşlı kadınla göz göze gelmedi hiç. Terliklerini çıkarıp tırnaklarına kırmızı oje sürdü. Oje kuruyuncaya dek paspasın desenini seyretti. *Beautiful Stranger* diyordu şarkıcı. Kadın ayakucunda çalışma odasına gidip kapıyı sonuna dek açtı. Adam sandalyesinde dönüp ona baktı.

Satılık Ev

Emlakçı kapıyı açtığında içerden gelen keskin koku rahatsız etti Hayat'ı. Nem ya da havasızlık değil, ekşi bir kokuydu. Gözlerinin koridorun karanlığına alışması biraz zaman aldı. Boş evde karanlıkta yürümek kendini hırsız gibi hissetmesine sebep oldu. Ön cepheye bakan salona geçtiler. Emlakçı storları kaldırdı, odaya ışık yayıldı. Hayat, eşyaların güzelliği karşısında afalladı. İlginç mobilyalar, parlak tablolar, sonra cam dolapta birbirinden ilginç heykeller ama hiçbiri salonun köşesinde duran, doldurulmuş kartal ile boy ölçüşemezdi. Kartalın delici bakışı emlakçıyla Hayat Hanım'ın birlikte bir suç işlemiş gibi hissetmelerine sebep oldu, yanından sessizce geçtiler.

Emlakçı odaları dolaşıp camları açarken bir yandan da sürekli konuşuyor, semti, dairenin büyüklüğünü överken ev sahiplerinin Kanada'ya yerleşme planı olmasa daha altı ay önce yeniledikleri daireyi asla elden çıkarmayacaklarını anlatıyordu. Hayat salondaki kanepeye oturdu. Sandaletlerinin bantlarından taşan zavallı ayaklarına baktı. Ağustos sıcağında ev alma ısrarının bedeline. Neyse ki burası o gün göreceği son daireydi. Sonrasında Gülümser'le buluşacaktı. Kartalla göz göze gelmemeye çalışarak etrafı inceledi. Piyanonun üzerinde duran büyüklü küçüklü çerçevelerdeki resimlere baktı. Düğün fotoğrafları her zaman güzeldi. Ama ne de kalabalık aileydi bunlar. Gelin daha sonra biraz şişmanlamış, iki güzel küçük kıza sarılmıştı bir fotoğrafta. Bir diğerinde mezuniyet kepiyle bir tosun oğlan gülümsüyordu.

Lise bitirme töreni olmalıydı. Evin babasına düğün fotoğrafı dışında bir daha rastlanmıyordu. Ne olmuştu adama? Genç yaşta ölmüştü belki zavallı. Sonradan para sahibi oldukları açıktı. Biz de az çalışmadık diye düşündü Hayat. Emdiğimiz süt burnumuzdan geldi. İş büyünce de politikacıların elinden kurtulamadık. Her Adana'ya geldiklerinde ağırla, kocanın her Ankara'ya gidişinde eline kutular ver. Hey gidi günler. Çok şükür, artık sırtımızı kimse yere getiremez. Emlakçının arka taraftan gelen sesiyle irkildi.

"Yüz seksen beş metrekare. Dört artı bir. Bu mevkide az rastlanan, depremden sonra yapılmış apartmanlardan, Hayat Hanım. Görüyorsunuz, iç dekorasyonunda ultra lüks malzemeler kullanılmış."

Hayat, bacaklarında kalan son güçle rahat kanepeden kalkıp sesi takip etti. Emlakçı ebeveyn banyosundaydı. Altın suyuna batırılmış armatürleri, özel tasarım seramikleri ballandıra ballandıra anlatıyordu. Tezgâhta diş fırçaları, macunlar, renkli şişelerde ünlü markalara ait parfümler duruyordu. Kimi bekliyorlardı? Nedense üzücüydü. Hayat, yatak odasının duvarını kaplayan lake dolapları açtı. Giysi doluydu, ütülü gömlekler, takım elbiseler, tiril tiril ketenler. Kışlık giysileri görünce içinde her daim şaşmaz bir doğrulukla çalışan terazinin bozulduğunu hissetti. Bir uğursuzluk vardı evde.

"Mal sahibi Kanada'ya gitmemiş miydi," diye sordu emlakçının söylevini keserek.

"Evet, Hayat Hanım."

"Kadın kürklerini bırakıp gitmiş, kuzum. Bu nasıl bir gidiş?"

Emlakçı telaşla atıldı. "Hata bende, anlatmadım size. Yirmi yıllık ilişkimiz var aileyle. Tüm işleri halledip eşyaları biz toplayıp göndereceğiz. Siz muhtemelen yüz yüze gelmeyeceksiniz."

Hayat'ın hiç aklına yatmıyordu bu İstanbul âdetleri. Dün gördüğü bir ev için de benzer şeyler söylenmişti. Hem de bir kapıcı tarafından. Kapıcı pek efendi, güngörmüş bir adama benzese de olacak iş miydi Allah aşkına?

"Bazı mal sahipleri yurtdışında yaşıyor, biz de eskisiyiz buraların. Güven meselesi."

Güven meselesiymiş. Buna ancak gülünürdü. Adana'da insan babasına bile güvenemezdi, değil ki ayaküstü kırk milleti dolandıran emlakçılara. Milyonları mal sahibine değil de emlakçılara verecek göz var mıydı Hayat'ta? Anlaşılan Nişantaşı'nda ev almak hayaldi. Asık bir suratla takip etti öbür yatak odasına yönelen adamı. Buradan bir çalışma odasına geçiliyordu ve anlaşılan tosun oğlanın odasıydı. Çalışma masasının arkasındaki duvarda oğlanın diplomaları ve fotoğrafları asılıydı. Biz bunu başaramadık işte, diye düşündü Hayat. Onların çocukları bu oğlan gibi bırak Amerika'yı, Kıbrıs'ta okumayı bile becerememişti. Resimlere yakından baktı. Oğlan tanıdık geldi bir an. Bu yüzün daha zayıf, daha yaşlısını bir yerde görmüştü. Gözlerini kıstı, uzağa çekilip tekrar baktı. Yakınlarda gördüğü biriydi ama kim? Emlakçı sürekli konuşuyordu; çalışma odası, duvar boyu kütüphane... Bunlar Hayat'ın umurunda değildi.

"Mutfağı göster sen bana, kardeşim," dedi.

Emlakçı gülümsedi. Bu adamın kitabında iyiye işaretti. Hızlı adımlarla koridoru geçtiler. Kapı açıldığında ekşi bir koku karşıladı onları. Krem rengi dolapların altında mücevher gibi parlayan koyu yeşil mermer tezgâhın üzerinde ağzı açık kalmış bir peynir kutusu duruyordu. Kutudan taşan sular tezgâhta dalga dalga iz bırakmıştı. Emlakçı peynirin kalan suyunu lavaboya döktü, kutuyu çekmeceden bulduğu naylon torbaya koyup kapının dışına bıraktı. Yüzünden bu meseleye sıkıldığı belli oluyordu, bir şey sormadı Hayat. Evin kalanını daha hızlı gezdiler. Emlakçı başka dairelerden söz etse de Hayat için bugünlük ev meselesi kapanmıştı, ertesi gün için sözleşip ayrıldılar.

Temiz hava, batmakta olan güneşin tatlı ışığı, kaldırımlarda salınan şık insanlar; hepsi ne hoştu! İşte Gülümser karşıdaki kafede, önünde limonata bardağıyla onu bekliyordu, kendini mutlu hissetti. Ne saçmalıyordu ki? İstanbul'a ev almaya gelmiş, parası pulu olan bir kadındı o, mutsuz olması için bir sebep

yoktu. Yine de eşyalarıyla bırakılmış o evler, aşina olmadığı, anlayamadığı yaşamlar korkutuyordu onu. Gülümser el salladı. Kafenin arka tarafındaki masalardan birinde yer bulmuş, kaybetmekten korkar gibi koltuğa yapışmıştı. Sandalyelerin arasından yol bulmak, alt tarafa doğru genişleyen gövdesini artist kılıklı sevimsiz insanlara değdirmeden aralarından geçmek kolay olmadı. Arkadaşına ulaştığında dağlar aşmış seyyah gibi hissetti. Gülümser şikâyetçi bir sesle konuştu.

"Görüşemeden gidecektin, Hayat abla. Kırıldım vallahi."

"Nereye gidiyorum, Gülümser? Hiçbir şey halledemedim daha."

"Ben de Hayat Abla çoktan evi alıp tadilata bile sokmuştur, dediydim. Hem otelde kalmak da nereden çıktı? Bize geliyorsun, itiraz kabul etmem."

Ne güzel bir karşılamaydı? Hayat, içine sinen evi şu birkaç gün içinde bulacaktı elbette. Sonra Şener Adana'dan gelir, tapu işlerini falan hallederdi. Silivri'de otele kaçarlardı bir iki gün. Neden olmasın?

"Gülümser, çok güzel evler gördüm ama içime sinmeyen bir şey var, mal sahipleri ortada yok. Yok yurtdışında yaşıyorlarmış, yok Bodrum'dalarmış. Emlakçı, kapıcı, muhatap olduğum bunlar."

Endişeli bir ifadeye büründü Gülümser'in yüzü. Alnı kırıştı, öne doğru eğilerek fısıldadı.

"Aman abla, dikkatli ol. Herkes konuşuyor. Cemaatçiler evlerini bırakıp kaçmışlar. Sakın kelepir buldum diye almaya kalkma, devlet el koyuyormuş. Sonra Allah korusun, darbecilere para kaçırdın derler."

Gülümser, arkadaşını bekleyen hapishane çileleri gözünün önünde canlanmış gibi üzüntüyle başını sallıyordu. Şaşırdı Hayat, hiç aklına gelmemişti. Caddedeki trafik dondu bir an, insanlar oldukları yere mıhlanıp Hayat'a baktı. Yoksa sen de mi, diye sordular. Hayat hırsla başını salladı. Hayır, onlardan

değilim, değiliz elbette. Ama kim değildi ki bir zamanlar? Öyle bir itibar halesiyle çevrilmişlerdi ki onlara bulaşmadan, değmeden iş yapabilmek mümkün müydü? Kendisine bakanlara içinden seslendi. İftar vermek dışında bir şey yapmadım ben. O gecelerde tüm Adana soframıza aktıysa içlerinde kim var bilmek harcımız mıydı? Neyse ki ne trafik durmuştu ne de insanlar onu sorguluyordu ama konuşmadan söylenen bu sözlere, bu çırpınışa en başta Gülümser inanmıyordu, onun gözündeki anlık kıvılcımdan anlamıştı Hayat. Ama hayır, Hayat, tertemiz yüreği ve imanıyla, zümrüt rengi mermerin timsah gözü gibi parladığı o evde yanlış giden bir şeylerin varlığını hissettiğini, kapağı açık peynirin bile ona işaret verdiğini anlatacak, masumiyetini ispat edecekti arkadaşına.

"Rabbim korudu beni, Gülümserciğim. Bunların oyunları çeşit çeşit, insan kanıverecek vallahi."

"Beylerbeyi'nde, Kandilli'de böyle bir sürü ev varmış. Nişantaşı'nda olmalarını bekler misin hiç? Azınlıkların semti ne de olsa. Her yere sızmışlar, her yere. Devlet nasıl bulup yakalayacak bunları? Biz de kapatalım bu konuyu, ne olur ne olmaz!"

Gülümser'in üniversite sınavını kazanan kızından söz açıldı. Hayat onu dinleyip bir yandan da çayını yudumlarken dünkü evi gezdiren kapıcıyı gördü karşı kaldırımda. Telefonuna bakıyordu adam. Kapıcı telefonu yere düşürmese onu fark etmeyebilirdi Hayat, dikkatini çeken şey adamın yüzündeki dehşet ifadesiydi. Sanki hayatını kaybetmek üzereymiş gibi bakıyordu telefona. Adam düşürdüğü cihazı yerden alıp hızlıca bir şeyler yazdı, bekledi. Ona bakarken garip bir şey fark etti Hayat. Kapıcı bugün gördüğü evdeki tosun oğlana çok benziyordu. İnanılmayacak derecede benziyorlardı ama milyonluk evin oğluyla aynı sokaktaki bir başka evin kapıcısının ne ilişkisi olabilirdi? Aynı düşük gözkapakları, düz kaşlar ve bir kadında olması beklenen, dolgun, biçimli dudaklar... Sadece mezuniyet

kepi eksikti başında ve aradan yıllar geçmişti. İki kıza sarılmış olan evin hanımı düğün hariç tüm fotoğraflarda yalnızdı. Düğün geçmişte yaşanmış bir olaydı. Sonrasında herkes evrim geçirmişti. Sihirli bir değnek onlara çağlar ve sınıflar atlatmıştı. Hayat bu tecrübeyi biliyordu. Albümlerden kaldırılan fotoğrafları, artık istenmeyen akrabaları, unutulmak istenen geçmişi tanıyordu. Ama bu evdeki mesele beğenilmeyen geçmiş değil, daha farklı bir şeydi. Hayat bunun kokusunu alacak kadar duruma aşinaydı. Kapıcı seri adımlarla uzaklaştığında Gülümser'in anlattığı hiçbir şeyi dinlememiş olduğunu fark etti.

Ertesi gün dükkânlar yeni açılırken Nişantaşı'na gitti. Sabah mahmurluğunda semt temiz, nezih ve bakımlıydı. Abdi İpekçi'ye uzanan parke yolda arabalar ilerliyor, kumrular kaldırımlarda geziniyordu. Hayat bu dünyanın parçası olmak için çırpınıyordu ne zamandır ama bu sabah dikkatini etrafın güzelliğine veremiyordu. Aklı başka yerdeydi. Bir gün önce Gülümser'le oturdukları kafenin ön masalarından birine kuruldu. Tostunu beklerken etrafı seyretti. Kollarındaki büyük sepetlerin içi gazete, ekmek ve süt şişeleriyle dolu adamlar geçti önünden. Beklediği kapıcı ortada yoktu. Gözden kaçırırım korkusuyla garsonun bıraktığı gazeteyi açmadıysa da manşetini okumadan edemedi. Dini örgütün darbe girişimi. Bedelini ödeyecekler. Büyük puntolarla yazılmış, nasıl olacaktı o iş? Hayat darbe gecesi sabaha doğru gidip yatmıştı. Olup biten onlara teğet geçmişti. Oysa ölenler vardı. Yine de iki takımın taraftarları kavga etmiş, onlar da seyretmişti.

Kapıcının çalıştığı yere gidebilirdi. Dünkü emlakçıya sorabilirdi kapıcıyı. Semtin eskisiyiz diye övündüğüne göre aynı sokakta çalışan kapıcıyı bilirdi. Ama kapıcının resimdeki delikanlıya benzerliğinden tam anlamıyla emin değildi Hayat. Durduk yerde ortalığı bulandırmaya gerek yoktu. Adamı bir kez daha görebilseydi! Sokağın öbür ucundaki Teşvikiye Karakolu'na baktı. Kapının önünde nöbet tutan

polis yere bakıyordu. Kapıcıyı tekrar görünce ne olacaktı peki? Benzerlikten emin oldu diyelim, polis bu hikâyeyi dikkate alacak mıydı ki? Yine de karının kocasını ihbar ettiği şu dönemde belli mi olur? Gece bunları düşünmekten gözüne uyku girmemişti. Tekrar karakola baktı.

Kapıcının geçmesini sabırla beklerken kafe iş adamlarıyla, bakımlı kadınlarla dolup boşaldı, öğle yemeği servisi başladı. Hayat menüdeki pizzaları incelerken arkasında bir erkek sesi duydu. Ses ona hiçbir şey ifade etmediği halde sahibini görmek için karşı duvarı kaplayan aynaya baktı. Sabahtan beri elinde sepetiyle ekmek taşırken görmeyi beklediği adam üstünde keten takımla karşısındaydı. Islak saçları güzelce yana taranmıştı. Garsona eti nasıl istediğini tarif ediyordu.

Hayat o kadar şaşırmıştı ki adamdan gözlerini alamıyordu. Aynada göz göze geldiler. Onu yeşil mermer tezgâha dayanmış, peynir kutusundan alelacele bir iki lokmayı ağzına atarken hayal etti Hayat. Adamın kendine ait resimleri toplayan, kartalın başını okşayan elini görür gibi oldu bir an. Ama onu karakola yüz metre uzakta, arkasındaki masada, etin nasıl pişeceğini soğukkanlılıkla tarif ederken gözünün önüne getiremiyordu bir türlü, gözüne perde inmişti sanki. Garson adamın masasından ayrılıp yanına geldiğinde bile aynaya bakmaya devam ediyordu.

"Karar verdiniz mi," dedi garson.

Vermemişti. Garson bardağa su doldurup çekildi. Hayat, sırtında yakıcı bakışları hissederek başını menüye eğdi. Kalkıp yüz metre yürüse bir kahraman olabilirdi. O meşum gecede kocasının kamyonuyla yollara düşen kadın gibi. Gazetenin manşeti "Bedelini Ödeyecekler" diyordu. Eğer Hayat masada oturmaya devam ederse kapıcı bir bedel ödemeden kaçacaktı. Evet, evi alamaz ama kahraman olabilirdi. Gerçi evi tercih ederdi. Adam buradaydı ama öbür aile bireyleri neredeydi? Söylendiği gibi çoktan Kanada'ya ulaşmışlar mıydı? Tatlı

tatlı gülüyorlardı fotoğrafta. Hem bu neyine güveniyordu, Teşvikiye'nin göbeğinde oturmuş yiyeceği etin nasıl pişeceğini tarif ediyordu, sanki aranan o değil de Hayat'mış gibi.

"Pizza isteyecekseniz fırın birazdan kapanacak," dedi garson sabırsız bir yüz ifadesiyle tekrar masaya gelerek.

"Karışık olsun," diye lafı ağzına tıkadı.

"Öyle bir pizza yok, efendim."

"Peki, peki anladım, margarita olsun," dedi Hayat fotoğrafa parmağıyla birkaç kez vurarak. Garson abartılı harekete şaşırsa da bozuntuya vermeden uzaklaştı.

Garsonu başından savdıktan sonra arkasına baktı. Masa boştu, tabakta patates püresi ve garnitürün yanında kalın bir dilim et duruyordu. Peçete katlanmış, tabağın yanına konmuştu. Pizza yüzünden diye düşündü Hayat. Margarita mı nedir, onun yüzünden. Garson elinde pizzayla masaya dönünceye dek bekledi, arka masaya dönen olmadı. Karakola baktı. Polis, Işık Lisesi'nden dağılan gençleri seyrediyordu.

Abdullah Aşçı'yı Aramak

Ruhumun derinliklerinde, sakin zamanlarda görünen
ve fırtına dalgalarının parça parça kumsala attığı deniz
bitkilerine benzeyen muhteşem hatıralar vardır.

Honoré de Balzac

Gün boyu esen şiddetli rüzgâr akşamüzeri yağmur getirdi. Damlalar pencereleri dövüyor, karanlık yüzlü televizyon bana bakıyordu. Ekranda kendi hayaletimi görünce ürperdim, üstüme yağmurluğumu geçirdiğim gibi anneannemlere gittim. Dedem salonun büyük camlarının önündeki koltukta oturmuş ıslak caddeyi seyrediyor, bir yandan viski içiyordu. Nadiren yapar bunu. Sevmediğinden değil, akşamcıları küçümsediğinden. Şaşırdı beni görünce. Ben de onun yalnız oluşuna şaşırdım.

"Anneannem yok mu?"

"Oyunda, gelmedi daha."

"Gündüz de uğradım. Kimse yoktu," dedim.

"Kulüpteydim. Doktor Taner Bey'le buluştum."

"Aa, İstanbul'da değil mi onlar?"

"Geçen haftaki fırtınada çatının kiremitleri uçmuş. Onun için gelmiş."

"Caddede kalan tek müstakil ev onlarınki. Epey eskidir, değil mi?"

"En az elli yıllık. Müteahhite vermiş Taner Bey. Gelmişken kitaplarını, plaklarını toplamış. Şehir Kulübü'ne bağışlayacakmış."

Taner Bey'in hikâyesi aslında hiç umurumda değildi, derdim dedemin viskisinden biraz otlanmaktı. Kızmasını göze alarak bardağa viski doldurdum. Annemle dayım kaç yaşında olmalarına rağmen dedemin yanında izinle içki içiyorlar, henüz sigaraya cesaret eden çıkmadı. Dedemin bana, bir baltaya sap olamamış, kocasından boşanmış torununa kimseye bağışlamadığı bir hoşgörüsü var. Çünkü ben dönüp dolaşıp büyüdüğü şehre geri gelen tek kişiyim.

Bu şehirde çocuklar büyür, okumaya büyük şehirlere gider, oralarda iş bulur, yerleşirler. Çoğu hiç dönmez, yine de bazıları yaşlanınca buranın temiz, kuru havasını, sakin caddelerini, bahçeli alçak binalarını hatırlar. Güneşli öğle sonraları göle karşı koltukta kestirmeyi; eskilerden birkaç yüz görebilme umuduyla, çıtırdayan karda küçük adımlarla İstasyon Caddesi'ndeki pastaneye gitmeyi, garnizonda verilen 29 Ekim balosunda genç yüzlerin ışıltısını seyretmeyi özler. Geçmişte kalmış ve çoktan unutulmuş bir dönemde gölde arkadaşlarıyla şakalaşmış, baloda dans etmiş, caddelerden ellerinde dondurmayla geçmişlerdir. Şimdi yine orada olmayı, sorumluluklardan, kayıplardan, başarma hırsından, yaptıkları kötülüklerden uzaklaşmayı dilerler. Baba evleri tam da bu nedenle yıkılmamalıdır. Ben bu dileklerle dönmemiş olsam da bizim ev ayaktaydı en azından.

"Annen nerede," dedi dedem beni daldığım düşüncelerden uyandırarak.

"Papaza gitmiş galiba."

Ters ters başını salladı. Annemin erkek arkadaşından hiç hoşlanmıyor. İlk duyduğunda Hıristiyan olduğu için ilginç bulmuştu adamı. Ama papaz olmasından rahatsızlık duydu. Zira din adamlarını hiç sevmez. Papazın yobaz biri olmadığını görünce rahatladı. Yine de nefret ediyor çünkü adam dedemle

yaşıt, olacak şey mi? Anneannem ise farklı, kadın ruhunun pratikliğine sahip, kızının bu yaşta daha genç bir sevgili bulamayacağını düşünüyor.

Dedem, "Taner Bey evi boşaltırken Abdullah'ın yeni yazılarını bulmuş," dedi papaz konusunu pas geçerek.

Abdullah amca, dedemin on beş yıl önce kaybettiğimiz kardeşi, ailemizin benimle aynı işe soyunan tek ferdiydi, soyunan diyorum çünkü yayımlanan bir öykü kitabından sonra bildiğimiz kadarıyla herhangi bir şey yazmamıştı. Uzun yıllar Dr. Taner Bey'in evinde kirada oturmuşlardı, demek evin bir yerlerinde kalan yazılar olmuştu. Heyecanlandım.

"İsteseydin," diye atıldım. "Varisi sayılırız."

"Oğlu öldüğüne göre sayılırız," dedi dedem suratı asılarak.

Abdullah amcanın genç yaşta ölen oğlu İbrahim abiyi çok severdi. Avizeyi işaret etti. Kalktım, avizeyi ve büfeyi aydınlatan spotları yaktım. Salon sarı ışıkla doldu. Yağmur ve fırtına ara vermişti, ıslak cadde, karanlık ağaçlar, küçük marketin kırmızı-mavi ışıklı tabelası camda parlıyordu. Zil çaldı. Otomata bastım. Asansörün motor sesi yankılandı. Bir anahtar şıngırtısı duyuldu ama içeri giren olmadı. Gidip kapıyı açtığımda anneannem ıslanmış pardösüsü, beyaz saçlarında ışıldayan yağmur damlacıklarıyla bir kraliçeye benziyordu.

"İyi ki buradasın, canım. Evde kimse olmasa bu huysuz deden kapıyı açmaz, biliyorsun. Taksi bulamadık, öyle üşüdüm ki kapıyı açamadım."

"Neden bu saate kalmış, sor bakalım? Oyundan kalkamaz, sonra da taksi yok," diye seslendi içeriden dedem.

Anneannem pardösüsünü çıkarırken dedemin taklidini yaptı sessizce. Bana da sus işareti.

"Zil çalınca kapı açılır, bu garip huyu sadece sende gördüm."

"Sıcak bir kahve yapayım mı anneanne?"

"Çok iyi olur canım. İyi ki yanımızdasın."

"Zavallı çocuk ihtiyarlar arasında kaldı," dedi dedem. "Annesi de ikinci bir dede buldu ona."

"O da tüm gün evde, bilgisayarın karşısında oturmasın. Çıkıp dolaşsın. Kendi yaşındakilerle gezerse birileriyle tanışır. Yazarak bir şey olunsaydı Abdullah olurdu."

Anneanneme malum olmuştu sanki.

"Biliyor musun anneanne, Abdullah amcanın yeni yazıları bulunmuş."

Anneannem heyecanlandı. Amca ölmeden önce onun en büyük destekçisiydi ne de olsa. Dedem ise kardeşinin yazarlığıyla dalga geçer, bu çabasını ciddiye almazdı ama baktı, anneannemin gözleri üzerinde, zoraki konuştu.

"Taner Bey gelmiş İstanbul'dan, evi boşaltmaya. Abdullah'ın oturduğu katın kilerinde de yazdığı bir kitabı bulmuş."

"Kilerde mi? Ne garip," dedi anneannem.

Dedem dudağını büktü, televizyonu açtı, ajansı dinleyecek. Anneannem kahvesini bitirdi, mutfağa yemeği hazırlamaya gitmeden önce annemi sordu.

"Papaza gitmiş," dedim.

"Adı var adamın, Karl. Papaz deyip durma. Başkalarının yanında da söylüyorsun. Dedenden almışsın bu alaycı yönünü."

Dedeme baktım. Hiç oralı değildi. Anneannemin papazın adını telaffuz edişi komikti ama söylemeye cesaret edemedim. Dışarıda yağmur hızlandı. Belli ki sabaha dek devam edecekti. Artık bana uyku yoktu. Baharın fırtına ve yağmur demek olduğu bu şehirde büyümüş olmama rağmen böyle havalarda uyuyamam eskiden beri. Görünmez güçlerin camları dövdüğü, kapı ve pencereleri titrettiği gecelerde yapılacak en iyi şey okumak ya da yazmaktır. Ayrıca annemi ayakucuna basarak eve girerken yakalamak ve mutsuzluğumdan dolayı onun kendini suçlu hissetmesini sağlamak da cabası. Salonun karanlık köşesinde, bilgisayarın ışığıyla beyazlayıp uzamış yüzümü görmek onu hem mutlu ediyor hem de utandırıyor. Annem seviyor; yıllar sonra, onu olduğu gibi seven bir adamla beraber.

Üstelik amcanın bir kitabı bulundu, uzun zamandır ilk kez heyecanlıyım, kaybettiğim yazma yetimi yeniden bulacağım

hissine kapıldım birden. Bu kitap bana ilham verebilirdi ya da onu kendi kitabım için kullanabilirdim, evet, bunu düşünüyor ve tabii ki kendimden utanıyordum. Yemekten sonra annemi beklemeden kalktım. İhtiyarları öptüm. Eve geldiğimde ilk iş, fotoğraf albümlerini kitaplıktan indirip eski fotoğraflara bakmak oldu.

Fotoğrafların bir kısmı Abdullah amcanın oturduğu büyük taş evde çekilmişti. Üst katlarında ev sahibi Dr. Taner Bey'le karısı; orta katta ise amca, eşi ve oğlu İbrahim abiyle otururdu. Alt katta, Dr. Taner Bey'in emekli olmadan önce muayenehane olarak kullandığı, sonrasında genellikle bekârlara kiraladığı yarım kat vardı. Evin ortasındaki, katları birbirine bağlayan yılankavi merdiveni şimdi bile gayet iyi hatırlıyorum. Abdullah amcaların katında misafir eksik olmazdı. Başta Dr. Taner Bey olmak üzere evin giren çıkanı çoktu. Bunun bir sebebi kütüphaneydi sanırım. Ben on beş, on altı yaşlarında bir kızken, hatırlıyorum da, şehir kütüphanesi bile Abdullah amcanınkinden fakirdi. Her şeyden önce, onun evinde kütüphane diye anılan bir oda vardı ki sanırım şehrimizde tekti. Bizim evde kitaplar salonun köşesindeki dar raflara diziliydi. Çoğu evde o da yoktu.

Amcanın kütüphane yaptığı odanın yüksek tavanlı duvarları kitaplarla çevriliydi. Kitaplar raflarda çift sıra dizili durur, üstlerine dergiler yığılırdı. Solmuş kadife perdelerden süzülen ışıkta tozlar uçuşur; gireni, kapının karşısına denk gelen pencerenin önündeki ceviz yazı masasıyla sırtı gevşemiş tekerlekli döner sandalye karşılardı. Anlatılanlara göre, amca bu sandalyeyi okumak için gittiği İstanbul'dan getirmişti. Dedeme sorarsanız, kardeşini üniversite okusun diye göndermişler, o ise okumak yerine yazmayı tercih etmişti. Sonrası malum, geçim derdi. Haydarpaşa Lisesi'nde yatılı öğrencilik, Pera'lı yıllar, yazar-çizer eş dost; hepsi soluk bir hayale dönüşmüş. Dönüp geldiği yer kürkçü dükkânı, ana-baba ocağı olmuş. Taşranın sessizliğinde küçük bir memuriyet. Etrafın

baskısı ya da heveslendirmesiyle bir evlilik yapmış, ardından bir çocuk. Bunlar Abdullah amcanın yaşamına dair aile içinde duyduğum kırıntılardı; o, ailenin yazar amcasıydı.

Kütüphanenin döner koltuktan sonra en havalı eşyası masaydı. Üzerinde bir santimetrekare boş alan yoktu. Kimsenin dokunmasına izin verilmeyen, her zaman tozlu ve karışık bir masa! İçinde kurumuş kahvesiyle bir cezve, yanında ayaklı büyük porselen fincan, her zaman tepeleme dolu bir küllük de hiç eksik olmazdı. Belli aralıklarla değişen en az üç kitap, aralarından sarkan püsküllü ayraçlarıyla üst üste dizili dururdu. Odanın en sıradışı eşyası ise masanın yanındaki mangaldı. Babamın hafta sonları et kızarttığı kara mangal gibi değildi, sadece cezve alacak büyüklükte, zarif ayaklı, bronz rengiydi. Herkesin tedirginlikle girdiği bu oda bir tür mabetti.

Babam da odanın müdavimlerindendi. Amca, onun ağabeyi, dostu ve akıl danıştığı insandı. Şehrin iki eczacısından biri olan babam, ayın neredeyse yarısında nöbet tutardı. Nöbette olduğu gecelerde Abdullah amca ona eczanede eşlik eder, diğer günlerde de babam amcanın evine uğrardı mutlaka. İkisini de kaybedeli o kadar zaman oldu ki. Dr. Taner Bey'in bulduğu şu kitap olmasa hatıralarımızdan neredeyse silinip gitmişlerdi. Gündemimiz annemin sevgili papazı, dedemin huysuzluğu, benim bir türlü yazıp bitiremediğim kitap, genç yaşta evlenip hemen boşanmış olmamın aile içinde yarattığı üzüntü tekerlemeleriyle doluydu.

Albümdeki resimlerden birinde kütüphanedeyiz; Abdullah amca, oğlu İbrahim abi, yenge ve annem. Amca, ünlü sandalyesinde oturuyor. Ben onun yanında ayaktayım. Resmi çekene değil de İbrahim abiye bakıyorum. Şaşkın bir çocuğum ama hiç de çocuk gibi hissetmiyorum kendimi. Babam resimde yok. Nöbetteydi, iyi hatırlıyorum.

Yenge o gece bizi gene kapıda karşılamıştı. "İyi ki geldiniz, sayenizde amcanızın yüzünü göreceğiz. Yemeğini bile kütüphanede yiyor bu günlerde," deyip arkamızdan hafifçe iterek

bizi salona yönlendirmişti. Münasebetsizin biri kocasının odasına selamsız sabahsız dalmasın diye yıllar içinde geliştirdiği bir alışkanlıktı bu. Çünkü amca odaya girenin kim olduğuna bakmadan bağırıverir, misafirin kalbini kırar, sonra özür de dilemezdi. Yenge bu kötü duruma defalarca düşmüştü.

"Evi ne kadar temizlesem nafile," demişti anneme. "Kütüphanenin kapısını açar açmaz toz yağıyor odadan. Ayda bir kere temizlememize izin var, düşün artık."

"Yazıyor ya ondan yenge. Kaybolur, yazdıklarının başına bir şey gelir diye korkuyordur."

"Yazmasın daha iyi. Sendika yazısı yüzünden işinden olduğu yetmedi mi?"

Annem cevap vermemişti. Abdullah amcanın *Şeker Dergi*'deki yazısı yüzünden fabrikanın muhasebesindeki işinden kovulduğunu bilmiyormuş gibi davranıyorduk. Onları salonda baş başa vermiş konuşurken bırakıp kütüphaneye gittim. Kapıyı sessizce açtım. İbrahim abi uzun bacaklarını sandalyenin kolçağından sallandırmış, kitap okuyordu. Başını kaldırıp gülümsedi.

"Hoşgeldin, fıstık. Baban yok mu?"

"Nöbette. Yazar amca nerede?"

"Kulübe gitti. Tiyatro gecesine hazırlık var."

Masanın kenarına dayandım. İbrahim abinin yüzü yüzüme o kadar yakındı ki kızardığımı hissettim. Omzumu okşadı. Başımın iki yanından sarkan kurdeleleri çözdü.

"Ne böyle köylü kızları gibi? Saçlarını arkadan bağlayacaksın. Bak, dergideki gibi."

Dergideki kızlara baktık. Yan durmuş, ellerini bellerine koymuşlardı, başlarının tam tepesinde rüzgârla uçan atkuyrukları vardı. Kimisi topuklu ayakkabıları, kısacık etekleri ile sahilde poz vermişti. Boğazdan gelecek rüzgâr eteklerini havalandırıverecekmiş gibi elimle sayfayı tutuyordum, modeller gamsızdı. İbrahim abi güldü. Ela gözleri parlıyor, benim yanaklarım yanıyordu. Birden amcanın sesiyle irkildik.

"Bunca kitap içinden kıza gösterecek bula bula o safsata dergiyi mi buldun, İbrahim?"

İbrahim abi babasını görünce sandalyeden fırladı. Abdullah amca masanın sağındaki koltuğa oturdu, tüm şehrin arkasından güldüğü siyah beresini sakin hareketlerle çıkardı. Taşrada kendini farklı kılmayacaksın, büyürken öğretilen ilk şey budur. Bere gibi, kimsenin giymediği türden şapka da buna dâhildir. Hemen bir lakabın olur yoksa. Abdullah amcanınki de "deli yazar"dı. Yuvarlak tel gözlüklerini aynı yavaşlıkla temizledi. Boynuna sarılıp öptüm.

"Babana uğradım. Eczanede değil, kalfa gelmiş nöbete," dedi soran gözlerle.

Ne diyeceğimi bilemedim. Annem salonda, dedim alakasız.

"Nasılsın? Dersler iyi, değil mi?"

Başımı salladım.

"Aferin, bozmadan devam etmelisin. Okuyup bu şehirden kurtulacaksın sen. Taner Bey gibi doktor olursun belki."

Emin değildim. Gazeteci olmak istediğimi kime söylesem burun kıvırıyordu. Ben de söylemiyordum.

"Edebiyat dersine kim giriyor," diye sordu.

Söylediğim ismi beğenmemiş gibiydi.

"Notlarının iyi olması yetmez. Kitap okumalısın, gerçek edebiyat. O hocayla olacak iş değil bu." Eliyle duvarları kaplayan kütüphaneyi gösterdi. "Sana verdiğim kitapları oku. Okudukça beynin büyüyecek, gözlerin görmediklerini görecek, vücudun bu ülkede kalsa da ruhun, aklın kıtaları aşacak. Bu yolculuktan dönüp geldiğinde kimse tanıyamaz seni. Bambaşka birisi olursun."

"Bambaşka olmak istemiyorum. Ya yeni halimi kimse sevmezse," dedim kaygılı. Sanki gösterdiği tüm kitapları okumuş ve dönüşüme uğramış gibi.

"Sen kendini sev, yeter."

Amca yerinden kalktı, sağ taraftaki raflara gitti. Uzun uzun seyretti. Arkasında durup yazarların isimlerine, bazı raflarda yayınevlerine göre dizdiği kitaplara baktım. Neredeyse

ın dakika baktık öyle. Bulunamayan kitap neydi? *Vadideki Zambak*, Balzac. Kapağında beyazlar giymiş bir kadın, elinde şemsiye, sarı çiçeklerle kaplı bir kırda yürüyordu. Amca kitaptan bir paragraf okumaya başladı: "Genç kadınları ciddiye almayın, her şeylerini şaka olarak görün, onlar ciddi bir şey düşünmez. Genç kadınlar bencildir, küçüktür dostum, onlarda gerçek dostluk bulunmaz, yalnız kendilerini düşünürler; bir başarı uğruna sizi harcayabilirler."

Paragraf bitti, amca yüzüme baktı. Gülümsemiyordu, okuduğunu anlamaya çalışır gibiydi. Sanki bu genç kadınlarla hiç karşılaşmamış, onlar tarafından harcanmamıştı. Balzac'a kızmıştım.

"Hiç sevmedim. Okumak istemiyorum bu kitabı," dedim.

İkisi de güldü. Abdullah amca kitabı elime tutuşturdu, büyük yazarın ünlü klasiği bir aşk hikâyesi anlatıyordu. Genç kızların hoşlanacağı türden bir şeydi. Bana böyle hitap edilmesi gururumu okşamıştı.

Saat on bir gibi kalktık. Yolda anneme yazar amcanın verdiği kitaptan bahsettim.

"*Vadideki Zambak*. Aşkı öğreneceğim."

Güldü annem. Koşarcasına gidiyorduk, sokaklarda kimse yoktu. Karanlık cadde önümüzde uzanıyordu. Sokak lambalarının yanmayışına kızdı annem. Yeni bir şey değildi ki, tek tük yanardı hep. Aniden caddenin karşısına yöneldi.

"Eczaneye uğrayalım, hem babanı görürüz hem de kalfa bizi eve götürür," dedi.

Aklıma amcanın söylediği geldi. Ya babam hâlâ eczanede yoksa. Neden böyle düşündüğümü bilmiyordum aslında. Telaşla atıldım.

"Kalfaya ne gerek var? Zaten ne kadar yol kaldı?"

Şaşırma sırası annemdeydi. "Peki o zaman," dedi.

On beş dakika sonra sırtımızda terin ve ürpertinin soğuk eliyle eve girdik.

Balzac'a kızmıştım ama yine de *Vadideki Zambak*'ı okumaya başladım. Henriette için üzülüyordum. Aslında pek emin değildim, sevinebilirdim de. Çünkü kontesin sıkıcı hayatına Felix girmişti. Bizim hayatımız ise süs havuzu gibiydi; içinde canlı yoktu, dibi görünüyordu. Evimiz terk edilmiş gibiydi. Babam eczaneden çıkar çıkmaz soluğu Abdullah amcalarda alıyordu. Saatlerce, yan yana, konuşmadan kitap okudukları da oluyordu, bir şiiri tartıştıkları da. O saatlere sadece İbrahim abi şahitti. Annem işe gider gibi annesine ya da arkadaşlarına gidiyordu, haftanın her günü. Önceleri, ev bana kaldı diye seviniyordum, sonra boşluk ağırlaşıp beni ezmeye başladı. Boşluk, beton kütle gibi ağırdı.

Akşamüzerleri evde nedeni belirsiz bir huzursuzluk beliriyor, masaya tabak, çatal, bıçak koyarken havada yavaş yavaş yükselen bir gerilim seziliyordu. Ocağın önünde yemekleri karıştıran annem hep aynı şeyi soruyordu: "Akşam yemeğine gelecek mi acaba?"

Merak edilen babamdı. Bir koşu amcalara gidiyor, kütüphanenin kapısında durup gözlerim İbrahim abide, bir şeyler geveliyordum. Erkekler gülüyordu bana, hayır, galiba anneme. Yabancı uzak adamlar oluyorlardı birden. Kulaklarıma dek kızarıyordum, dudaklarım sımsıkı kapalı, kıpırdamadan öylece duruyordum, ta ki babam akşam yemeğine geleceğini söyleyene dek. İnatçı dikilmelerimin fayda etmediği de çok oluyordu.

"Kulüpte yiyeceğiz," diyordu babam.

"Yemekler daha mı güzel?"

Dişlerimin arasından ıslık gibi çıkan bu sözlere de gülüyorlardı. İbrahim abi hariç, o benim gibi yere bakıyordu. Onu da kulübe götürmüyorlardı çünkü. Babam kulüpte haftada iki kere toplanan müzik grubunda ut çalıyordu. İçlerinden biri şarkı söylüyordu. Uzun bir masa açılıyordu onlara, şehir eşrafından dinlemeye gelenler oluyordu. Eşraf dedikleri yaşlı adamlar. Çok eğleniyor olmalılar ki birbirlerine doyamıyorlar, ayda bir

kez de şehrimize bir saat uzaklıktaki Antalya'ya gidiyorlardı. Yedi Mehmet'te yemek yiyip Kaleiçi'nde içiyorlardı. Tabii o saatten sonra dönmek zor olduğundan otelde kalıyorlardı. Kadınlar diğer kadınlarla ve çocuklarıyla yaşıyordu, erkekler kendi aralarında. Dedem hariç. Dedemle Dr. Taner Bey bu sazlı sözlü eğlenceleri avam buluyor, amcanın baş misafir olduğu bu gecelere katılmıyorlardı. Onlar şehrin önde gelenlerinden birkaç kişiyle sohbet ve klasik müzik geceleri yapıyor, Abdullah amcayı da davet ediyorlardı. Burjuva bunlar, diyordu babam.

Babamı eve gelmeye ikna ettiğimde öyle mutlu oluyordum ki yolda resmen çenem düşüyordu. Eve arabayla gitmek istemiyordum, yürüyelim, yol uzasın, babamla daha çok vakit geçireyim diye bir takla atmadığım kalıyordu.

"Kısacık yol, neden arabayla gidiyoruz," diyordum mızıldanarak.

"Araba varken neden yürüyelim?"

Cadde boşalmış oluyor, dükkânlar kapanıyor, yol boyunca ışıklar tek tük parlıyordu. Babamdan hafif bir ter kokusu, yatak odasına da sinen, sigaraya bulanmış erkek kokusu geliyordu. İbrahim abi daha keskin kokuyordu, zaman zaman rahatsız edici. Yazar amcayla dedemin kendilerine has bir kokuları yoktu, tıraş sabunu kokuyorlardı. Yaşlılık, erkeklerin kokularını, kadınların ışıklarını yitirdikleri bir dönemdi belki de.

Yolda aynı şikâyetçi ses tonuyla devam ediyordum.

"Arkadaşlarımın babaları her gece evde."

"Arkadaşlarının babalarının ot gibi bir hayatı varsa ne yapalım?" Babam söylediklerime hep soruyla karşılık veriyordu.

"Keşke sen de onlar gibi olsaydın."

"Gerçekten mi?"

"Abdullah amca bozuyormuş seni. Annem öyle söylüyor."

"Ah bu annen, amcasını benden kıskanıyor." Gülüyordu babam. "Ona da gel diyorum, okumayı sevmiyorsa ne yapayım? Abdullah amcan roman yazıyor, biliyor musun?"

"Her şey olmayan sevgili, hiçbir şey değildir."

Vadideki Zambak o yıllara ait anılarıma eşlik eden müzik gibi. Bazı cümleleri bugün bile hatırımda ve annem, babam için her şey değildi galiba.

Annemle babam evlendikten üç yıl sonra babamın askerliği nedeniyle İstanbul'a gitmişler. Babam askerliğini bitirdikten sonra İstanbul'da kalmak istemiş ama annem böbrek hastalığına tutulmuş. Annesinin yanında olmak istemiş. Onun ısrarlarına dayanamamış babam. Hasta, genç bir kadınla ne yapacağını bilememiş olmalı.

Annemle anneannemin her konuşması evin erkeklerine, çoğunlukla da babama bağlanırdı. Bir defasında salonda sabah kahvesi içiyorlardı. Ben de elimde kitap, divanda ayaklarımı toplamış oturuyordum, gözüm kitapta, kulağım onlardaydı.

"Amcamla aynı kaderi paylaştıklarından belki de bu yakınlıkları," demişti annem.

"İstanbul'da kalmak isteyip kalamadıkları için mi? Hayretsin kızım, seni duyan da hapse düştüler sanır, yedikleri önlerinde yemedikleri arkalarında. İstanbul'da olsalar daha iyi mi yaşayacaklardı?"

"Öyle deme, anne. Abdullah amca babaannemin ısrarı olmasa dönmezdi, sen daha iyi biliyorsun."

Anneannem terziye giderken bize uğradığından üzerindeki tayyörle koltukta eğreti oturuyordu. Fincanın yanındaki küçük lokumu ağzına attı. Her zaman olduğu gibi bana kızdı.

"Şekerim var, biliyorsun, yine lokum koymuşsun."

Hemen cevabı yapıştırdım. "Taner Bey Amca bir taneden bir şey olmaz, diyor."

Anında yalan uydurmayı öyle seviyordum ki. Yazıya dökersen bu huyun iyi bir şeye dönüşür, diyordu Abdullah amca. Vicdanı rahatlayan anneannem konuşmasına kaldığı yerden devam etti.

"Evet, Abdullah İstanbul'da kalsa ünlü olurdu. Burada otel işleteyim dedi, olmadı. Şeker fabrikasının muhasebecisi olacak adam mı o? Senin kocana ne oluyor? İstanbul'da kalsanız yine bir eczane açıp oturacaktı, şimdiki gibi. İstanbul'da sana bakamadı, kızım. Nefrit oldun, ölüyordun."

"Abartma anne. Öldüğüm falan yoktu," dedi annem. "Yalnızdım sadece."

"Sen hep yalnızsın, yavrum. Orada da burada da."

Annem fal kapattığı kahve fincanına uzun uzun baktıktan sonra hiçbir şey söylemeden yıkamaya gitti. Elimdeki kitabı merak etti anneannem.

"Amca verdi. Platonik bir aşkı anlatıyor."

"Tövbe estağfurullah. Abdullah delirdi mi ne?"

"Korkma anneanne. Ünlü bir Fransız yazar. Okulda da öğrendik."

"Sen üniversite okuyacaksın. Aklına bu fikirleri sokmasın."

"Sakın bir şey söyleme, amca kızar sonra," dedim. "Çok güzel bir kitap! Kadın evliliğinde çok mutsuz, sonra bir adama âşık oluyor. Dünyası değişiyor."

"Kadınlar tüm evliliklerde mutsuzdur, canım. Hepsi adam mı bulsun?"

"Annem mutlu mu sence?"

Sorum ona çok geç kaldığını hatırlatmış gibi yerinden fırladı anneannem. Kısa kemik saplı çantasını kaptı.

"Geç kaldım, terzi bekler. Akşam baban yoksa bize gelin, börülce yaptım, yeriz." Son cümleyi kapıdan çıktıktan sonra söylemişti.

Balzac'la boğuştuğum o ay Abdullah amca bir gece bize geldi. Yanında babam yoktu, şaşırdık. Ardından kapıyı kapatırken karanlık sokağa baktım. Belediye önümüzdeki ay ara sokaklara bile lamba taktıracağını duyurmuştu. Işıl ışıl olacaktı şehrimiz, Paris gibi.

Amca salona geçmek istemedi. Mutfakta konuşalım, sen bana kahve yap, dedi anneme. Bana da bir kitap uzattı. *Vadideki Zambak*'ı henüz bitirmediğimi söylemedim.

"Bu da *Goriot Baba*. Beğeneceksin."

"Bu ne anlatıyor?"

"Babaların fedakârlığını. Ömrünü birilerine ya da bir şeye adamanın ölümcül güzelliğini."

"Kahve hazır," diye seslendi annem mutfaktan. Kapıyı kapattılar. Televizyona bakıyordum. Aklım mutfaktaydı.

Amcanın bize geldiğinin ertesi günü anneannemle karşılıklı geçmiş, yıkanmış çarşafları çekiştiriyor, sonra birbirimize doğru yürüyerek katlıyorduk. Daha kolay ütülensin diye yapılan bu hareketler bana Rus burjuvalarının büyük salonlarda yaptığı dansları hatırlatıyordu. Sosyeteye takdim edilen bir kız gibi eğilip selam verdim.

Anneannem güldü, seni maskara, dedi. Annem elinde sigarasıyla salona geldi. Sabahlığını çıkarmış, oysa dışarı çıkmayacaksa tüm günü onunla geçirirdi, saçını topuz yapmıştı. Galiba gözünde far vardı. Bize hiç bakmadan koltuğa oturdu. Sigarasını söndürdüğü tablaya doğru konuştu.

"Abdullah amca gelecek hafta Antalya'ya gidiyormuş, beni de davet etti."

Anneannem tek kaşını kaldırdı.

"Niye gidiyormuş?"

"Yazdığı roman için bir kitapeviyle görüşecekmiş. Sana da değişiklik olur, biraz dolaşır, akşama döneriz, dedi."

"Anne, ben de geleyim, ne olur," diye atıldım.

"Olmaz," dedi annem. "Kırk yılda bir kendim için bir şey yapayım. Babanla gideriz daha sonra."

Annemin Antalya'ya gittiği gün akşamı zor ettim. Beni yanında götürmemişti ama hediye getirmişti. Paketleri heyecanla açtım. Sarı bantlı bir sandaletle kırmızı-beyaz çizgili bir tişört. Yarın ilk iş bunları giyip arkadaşlarla buluşmaya gitmeliydim. Annem yorgun görünüyordu.

"Sana çorba ısıtayım mı, anne?"

"Yok, hemen yatacağım," dedi.

"Saat daha sekiz."

Annem cevap vermedi. O zaman fark ettim ne kadar solgun olduğunu. Gözleri kırmızıydı. Yatak odasının kapısını usulca çekti.

"Ne acılar ne acılar gizliydi bu korkunç yalnızlığımın içinde."

Gene Balzac. Tüm bunları hatırlatan ne albümdeki bir fotoğraftı ne de yıkılmak üzere boşaltılan bir evde bulunan defterdi. Okumak için terk ettiğim ve asla dönemeyeceğimi sandığım bu şehir ailemizin üstünde bir lanet gibiydi. Herkes dönüp dolaşıp geri geliyordu. Ergenlik zamanlarımdaki gibi değil, şimdi şehrin tüm caddeleri ışıldıyor. Ne fayda, içimdeki yenilmişlik hissinin üstesinden gelmek zor! Taner Bey gitmeden önce defteri dedeme bırakmış. Herkesin unuttuğu bir zaman parçası, sararmış, nemden kabarmış bir defter. Çizgisiz düz sayfalarda siyah mürekkep, tırtıl gibi yol almış. Harfler minicik, birbirine yaslanmış, güç almak ister gibi. Kenarlara mavi kalemle eklemeler yapılmış. Sayfa numaraları sağ alt köşeye elle yazılmış.

Abdullah amcanın el yazısını tanıyordum, yazdığı küçük notlar gelirdi bizim eve. Defteri elime alınca gözlerim yaşla doldu. Abdullah amcanın o büyük kutsal kütüphanesi, sarkık yanaklarıyla sevecen duruşu, okumam için verdiği kitaplardan beni sorguya çekişi, sonra ilk aşkım İbrahim abi; hepsi hayatımdan çıkıp gitti. Defter, babamın Antalya'da, Varyant'tan arabasıyla denize uçuşuyla kökünden değişen hayatımızın simgesi âdeta.

Bir roman bekliyordum. Hatıramda kalan, Abdullah amcanın bir roman yazıp annemi de yanına alarak Antalya'da adını bilmediğim bir kitapevine götürdüğüydü. Ama elimdeki defterin yarısı boştu. O roman olamazdı. Defterde yazılı hikâye genç bir kadın öğretmenin küçük şehre tayini ile başlıyordu. İlk tanıştığı kişi şehrin eczacısıydı. Eczacı onu belediye doktorunun evine götürüyordu. Doktorun evi mübadelede gönderilen Rumlardan kalma, üç katlı büyük bir binaydı. En üst katında doktorla karısı, ikinci katında bir yazar oturuyordu. Giriş katındaki iki odayı öğretmen hanıma kiralıyorlardı.

Genç kadın böylece şehrin bohem hayatına dalıyordu. Hepsi bu kadar. Defterden başımı kaldırdım. Dedem gözlüklerini çıkarmıştı, buruşuk yüzü iyice çökmüştü sanki. Gece boyu uyumamış biri gibi bakıyordu.

"Bu defteri ortadan kaldır," dedi. "Ben Taner Bey'in evinde oturan bir öğretmen hatırlamıyorum. Hayal mahsulü anlaşılan. Bu şehirde bohem hayattan bahsediyor, insanın gülesi gelir. Rahmetlinin ömrü özenti içinde geçti. Doğru dürüst bir şey yazmamış, yazılanlar da yarım. Annenler görmesin, yanlış şeyler düşünür."

Dedem sözünü bitirdikten sonra defteri görmeye tahammülü yokmuş gibi başını aksi tarafa çevirdi.

"Amca annemle Antalya'da bir kitapevine gitmişti diye hatırlıyorum. Tamamlanmış halini oraya götürmüş olabilir. Bir araştırayım, belki bulurum."

"Pası niye kazıyorsun? Altında bulacağın teneke."

Mutfağa gittim. Makinaya kahve koydum. Babamdan ziyade, genç yaşında ölen İbrahim abinin anısı içimi sızlattı. Benim için babam evimizin misafiriydi. Bir Goriot Baba olamadı hiçbir zaman. Ama dedeme katılmıyordum, amcanın kitabı bulunmaya değerdi.

Antalya'nın palmiyeleriyle ünlü caddesine vardığımda öğle saatlerinin kalabalığı yaşanıyordu. Elimde olan iki kitapevi isminden ilkinin yeşil tabelasını kalabalığa rağmen fark etmemek olanaksızdı: Ülkü Kitapevi. Kitapevine ismini veren sahibesi artık dükkâna gelemiyormuş. Israrım üzerine evini aradılar. Benimle görüşmeyi kabul etti. Falezlerin denizle buluştuğu yerde, yan yana dizilmiş apartmanlardan birinin zilini çaldım. Asansörden beşinci katta indiğimde dairenin kapısını aralık buldum. İçeriden hoş bir kadın sesi geldi.

"Buyurun lütfen."

Antre doğrudan salona açılıyordu. İnanılmaz bir mavilik ve ışık karşıladı beni. Camın önündeki koltukta, kısa kesilmiş gri

saçlarıyla şişman bir kadın oturuyor, yanında iki elle tutunarak yürümeye yardımcı bir araç duruyordu.

"Merhaba," dedim. "Kitapevinden benim için aradılar. Abdullah Aşçı'yı tanıyor olabilirsiniz diye rahatsız ettim sizi."

"Ne hoş bir sürpriz! Hoşgeldiniz. Elbette tanıyorum. Tanımaktan öte, dostumdu Abdullah. Kusura bakmayın, kalkamıyorum, yeni ameliyat oldum."

"Rahatsız olmayın. Beni kabul etmeniz bile incelik."

"Bilakis, bunca yıldan sonra Abdullah'ın ailesinden birini görmek, ondan bir haber almak yerine geçer. Ama kahveleri siz yapacaksınız ne yazık ki. Yardımcımız cumartesileri yarım gün çalışıyor."

Sevinerek kabul ettim. Bir şeyler yapmak huzursuzluğumu azaltacaktı. Küçük ama sevimli mutfakta kahveleri yaptım, salona getirdim.

"Abdullah her ay gelirdi bizi ziyarete. Uzun uzun sohbet ederdik. Dergimiz vardı o zamanlar. Ne çılgınlık! Amcanız kitap eleştirileri, kısa öyküler yazardı. Bazen oğluyla gelirdi, İbrahim'le, bazen de iki arkadaşını getirirdi. Genç bir adamla sevgilisi. Hep beraber akşam yemeğine çıkardık. Sohbetler edilir, şiirler okunur, şarkılar söylenirdi. Gençler erken kalkar, otele gider, biz Abdullah'la kahve içerdik."

Ülkü hanım soluklandı, suyundan birkaç yudum içti. Peçeteyi ağzının kenarına dokundurdu.

"Sıkılmıyorsunuz değil mi? Yaşlılıkta insan konuşmaya düşkün oluyor."

Başımı salladım. Amcayı konuşmaya gelmiştim zaten. Romanını biliyor muydu?

"Evet, bir keresinde dedim ki böyle hep makale, deneme falan olmaz. Bir öykü kitabı daha yazmalısın. Ya da daha uzun bir şey. Yine her ay gelip gitmeye devam etti. Ama kitap konusunu hiç açmıyordu. Dört ay sonra bir roman taslağı getirdi."

"Beğendiniz mi taslağı?"

"Öykülerini çok severdim zaten. Başı az derde girmedi. Altmış darbesinde 'Bitirim Teğmen' öyküsü yüzünden içeri girdi. Zaten biliyorsunuz bunları. İyi bir roman yazacağından da emindim."

"Ya romanın bitmiş hali, okudunuz mu?"

"Altı ay sonra gönderdi romanı ama kendisi gelmedi. Elimden bırakamadım. Yemek içmek, kitapevi falan hak getire. Bitirdiğimde çok sarsıldım. Telefon açtım. Erkek kahramanı neden intihar ettirdin, sonu biraz ağır olmuş, dedim. Hem de güzelim Varyant'ımıza intihar yakışmıyor."

Sesim titredi.

"Ne dedi," diye sordum.

"Bu nüsha sende kalsın, dedi. Haber gelmeyince tekrar aradım. Eşi hanımefendi çıktı. Bir daha kendisinden haber alamadım. Günün birinde sizin gibi İbrahim çıkageldi. Nasıl mutlu olduğumu anlatamam. Ama Abdullah vefat etmişti."

"Romanı ne yaptınız?"

"İbrahim'e vermek istedim. Bende bir adet var, o sizin olsun, dedi. Roman hakkında konuşmak istemedi nedense. Basılmadığına hep üzülmüşümdür. Okudunuz mu?"

"Sadece birkaç sayfasını, öğretmen hanımın şehre geldiği kısmı. Eczacı ile tanışmasını."

"Tutkulu bir aşk! Birbirlerine neler yapıyorlar? Adamın o büyük açmazı. Bendeki nüshayı size vermemi ister misiniz?"

Başımı salladım. Elindeki aletle koridorda zorlukla ilerlemesini seyretmeye içim elvermedi, camdan dışarıya baktım. Büyük mavi deniz göz kamaştırıyordu, yaşam denen şeyin aslında ne kadar güzel olabileceğini anlatmaya çalışır gibiydi. Konyaaltı Plajı'nın sarı çizgisi geniş bir yay çiziyordu. Buradan seçilemese de Varyant falezlerden kıvrılarak plaja iniyordu, biliyordum. Çocukken Varyant'dan Konyaaltı Plajı'na defalarca indik, babam çılgın bir hızla sürerdi. Annemle ben, yavaş diye bağırır, bir yandan gülerdik. "Kızlar bu kadar gülmez," derdi anneannem. Babama seslenirdi: "Oğlum kendini de bizi de öldüreceksin."

Apartmanın kapısından çıktım. Karaali Parkı'nda bir banka oturdum. Akdeniz'i, babamı yutan denizi karşıma aldım. Ülkü Hanım'ın verdiği defteri açtım. İlk sayfada küçük bir not vardı:

"Her şeye yabancıyım. Kendi aileme bile. Kanıma canıma. Burada olduğuma durmaksızın şaşırıyorum. Ama gitmek için de bir şey yapmıyorum."

Gözümün yaşla bulanıklaşan merceğinde yanıp sönen kelimeler genç bir adamı anlatıyordu, gördüğüm ama tanımadığım, tutkuyla sıkışmış ruhu, parlayan aşkı, yargılayan vicdanıyla bir babayı, onun baba olmayan parçasını ve acımasız seçimini. Son sayfaları okurken yaşlar gömleğime damlıyordu. Abdullah Aşçı'nın tek romanını bitirip denize doğru yürüdüm.